

Četrtek, 30. junija 2005, št. 26, leto X., ISSN 1408-0494, vsak četrtek, cena 550 SIT • 2,35 EUR • 36 HRK

DEMOKRACIJA

Novi
zakon
o RTVS
razburja
levico

Pripadnik slovenske teritorialne
obrambe 29. junija 1991 ob tanku s
slovensko zastavo, ki so ga teritorialci
zaplénili jugoslovanski armadi

Slovenija praznuje štirinajsto obletnico
razglasitve samostojne države, ki jo je morala
takoј zateм obraniti s svojo vojsko in policijo.

Z odločnostjo dosegli samostojnost

POLITIKA
Istospolni
partnerji
dobili pravice

SLOVENIJA
Poskus postopne
privatizacije
Elektra Maribor

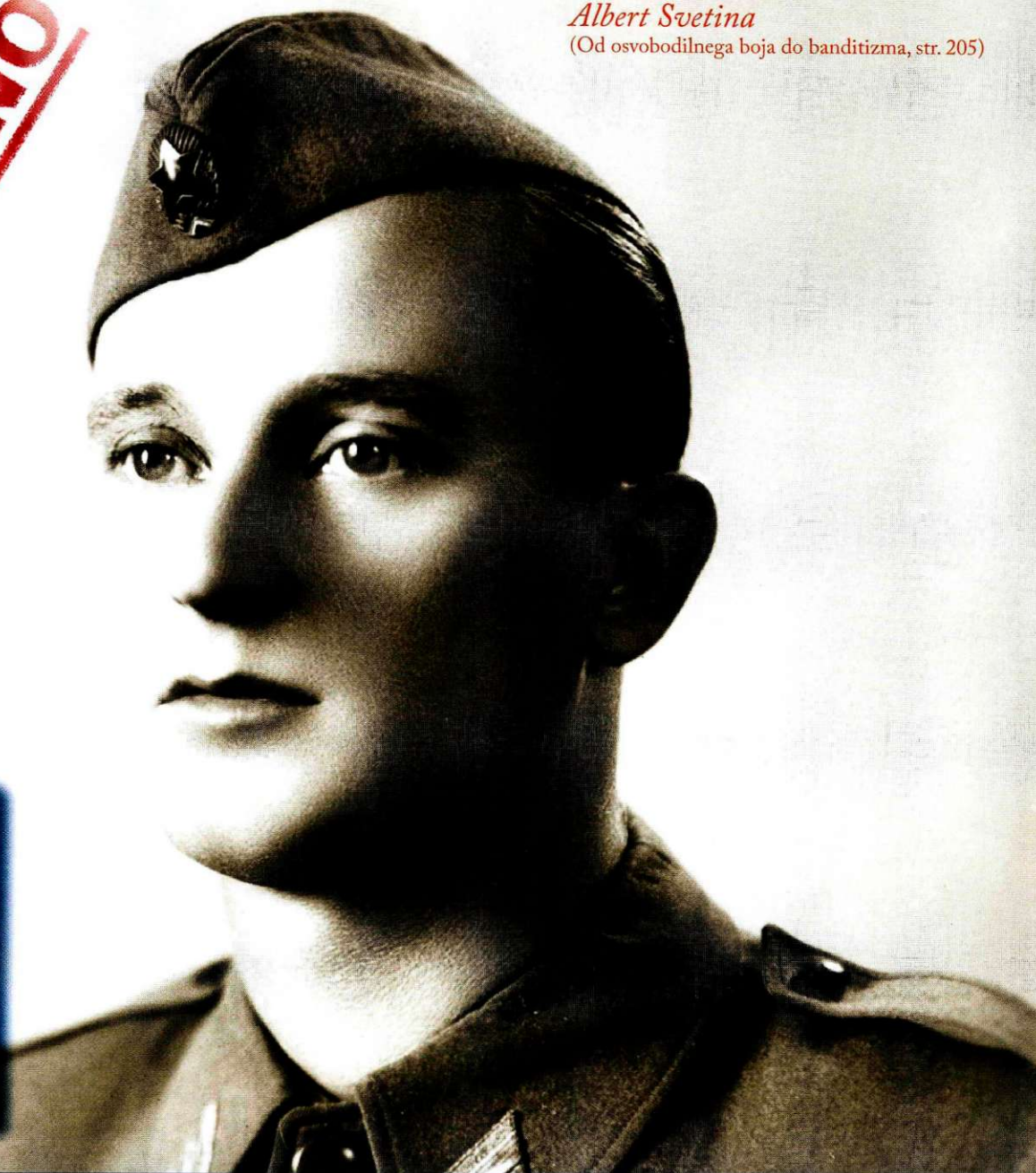
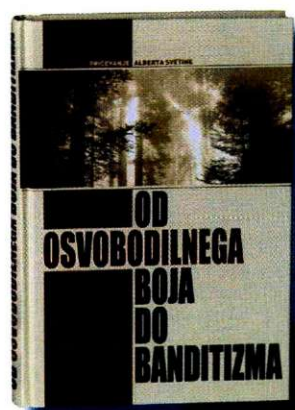
REVOLUCIJA
Beg iz komu-
nističnega
taborišča

„Ribičič je izvajal
praktično vse.“

Albert Svetina

(Od osvobodilnega boja do banditizma, str. 205)

AKTUALNO

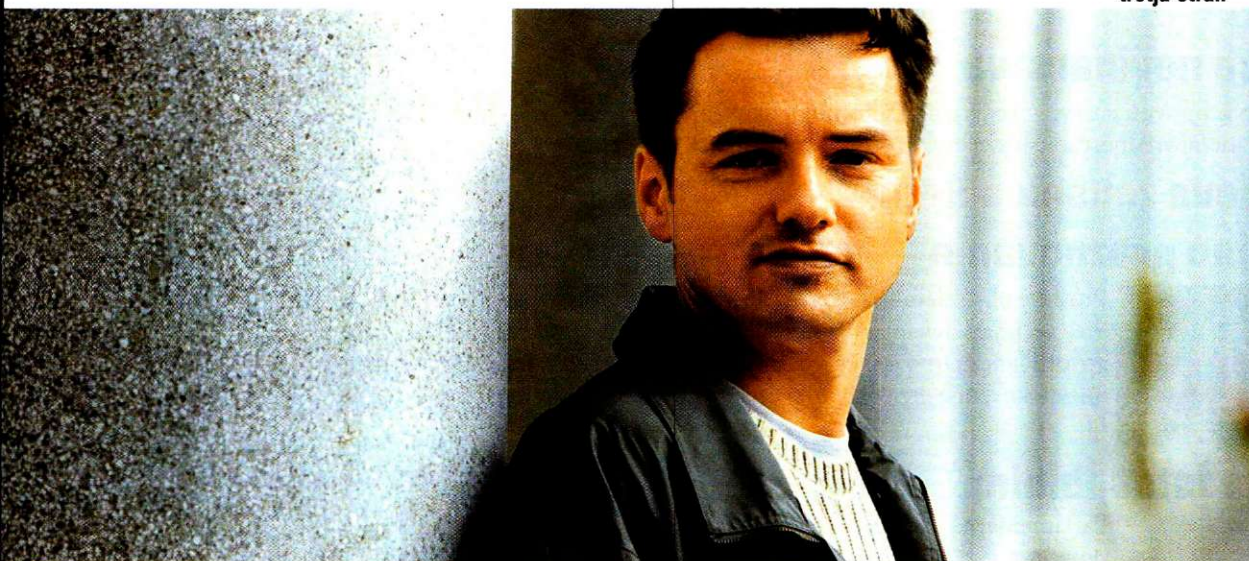
Albert Svetina

OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA

Nekdanji Mačkov pomočnik opisuje svojo razburljivo življenjsko pot. Slikovito predstavlja delovanje Ozne. 367 strani, 6.700 SIT

Naročila sprejemamo na telefon 01/ 434 54 63
ali po e-pošti knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

Kjer je volja, je tudi moč

Praznovanje letošnjega dneva državnosti je minilo mirno in brez zapletov kot še nikoli doslej v štirinajstletni zgodovini naše mlade države. V preteklem desetletju se je namreč dogajalo, da so po padcu Demosa na strani tranzicijske levice praznovanje državnosti želeli praktično izničiti.

Zaradi tega in podelitve zlatega častnega znaka svobode RS Ljubu Bavconu (bil je dolgoletni član povojne represivnega režima in sotvorec komunistične jugoslavanske in slovenske kazenske zakonodaje, zavrnil je razčiščenje odgovornosti za povojne zunajsodne poboje, na kar je nedavno opozoril filozof Tine Hribar) in Janku Pleterskemu (dejavno je sodeloval pri ustavljanju in zaničevanju slovenskih osamosvojitvenih procesov) s strani takratnega predsednika države Milana Kučana so junija 1993 Igor Bavčar, France Bučar, Janez Janša, Jelko Kacin, Lojze Peterle in Dimitrij Rupel pisno protestirali in v znameniti plastični vrečki Bata vrnili Kučanu odlikovanja (zlate častne znake svobode RS), ki so jih prejeli v zahvalo za svojo vlogo pri osamosvojitvi. V naslednjih letih so se zapleti vseskozi nadaljevali. Vladajoči liberalni demokraciji so bili osamosvojitveni dogodki in praznovanja nekako odveč. Ob njih so se počutili nelagodno. Zavedali so se, da je bila njihova vloga, potem ko so odigrali pozitivno vlogo pri demokratizaciji Slovenije, v času osamosvajanja precej klavrna. Demosu so na vse pretege nagajali takrat še kot ZSMS – Liberalna stranka, nasprotovali so zakonom, ki so Sloveniji omogočili, da je organizirala svoje oborožene sile, in podobno. Nerealno so sanjali o Sloveniji kot deželi brez orožja in podpisovali celo Deklaracijo za mir, ki je bila neposredno uperjena proti oblikovanju slovenske vojske. Če se ob tem spomnimo še vedno užaljenega takratnega predsednika te stranke Jožefa Školca, ki je bil praktično vedno proti, pa čeprav pogosto sploh ni vedel zakaj, je njihova negativna podoba popolna. V prejšnjem desetletju so bile na drugi strani pomladne stranke še posebej ponosne na svojo vlogo ob osamosvojitvi in so na Kongresnem trgu v Ljubljani vzporedno pripravljale praznovanja, ki so po obiskanosti pogosto zasenčila državne proslave na Tr-

gu republike. Izjema je bilo leto 2000, ko so se ljudje množično udeležili osrednje državne proslave. Vzrok je bil preprost. Takrat je svoj mandat nastopila Bajukova vlada in v ljudeh, ki so se udeležili slavnostne prireditve, je bilo čutiti veliko veselje. Pomladni politiki so bili končno spet na oblasti. Drnovškova vlada je za nekaj mesecev padla. Ko je ljudi nagovoril takratni predsednik vlade Andrej Bajuk, je bil deležen navdušenega ploskanja, kar je bilo ob pregovorni slovenski zadržanosti prijetno presenečenje. Govoril je tudi takratni predsednik republike Milan Kučan, a se ga je komaj slišalo, ljudje pa so ga sprejeli hladno.

Letošnje praznovanje dneva državnosti na Trgu republike je bilo sicer korektno, vendar na žalost izredno slabo obiskano, pravzaprav skoraj komorno. Kot bi bile vse velike zgodbe že končane ... Verjetno bi bilo precej drugače, če bi namesto predsednika republike govoril predsednik vlade. Nekaj pozornosti so zbudili samo aktivisti neke zunajpalametarne stranke, ki so pozivali proti domovni nestrpnosti v Sloveniji. Predsednik republike Janez Drnovšek je v svojem govoru izpostavil, da smo Slovenci z razglasitvijo svoje države izpolnili stoletni sen slovenskih domoljubov. Izkoristili smo zgodovinsko priložnost in v času, ko se je prvič po drugi svetovni vojni spreminjala politična podoba Evrope, znali zbrati dovolj razsodnosti in poguma za prave odločitve. Slovenski narod si je znal izbojevati mesto na političnem zemljevidu držav, kar ni uspelo nekaterim večjim in gospodarsko uspešnejšim narodom. Po njegovo je zato prav, da se zavedamo, da naša državnost ni bila samoumevna in nam ni kar avtomatično pripadala. Predsednik vlade Janez Janša je v poslanici ob tej priložnosti izpostavil, da je praznik slovenske državnosti priložnost za razmislek o največjem dosežku slovenskega naroda: neodvisni, mednarodno priznani in demokratični slovenski državi. Še bolj kot v preteklosti je naš razvoj danes odvisen od nas samih. Po njegovem prepričanju se demokracija navzven manifestira predvsem v pravici državljanek in državljanov, da na volitvah izberejo tiste, ki jim glede prihodnosti najbolj zaupajo. Vlada se trudi izpolniti predvolilne obljube, njen temeljni cilj pa je približati raven življenja v Sloveniji najbolj razvitim evropskim državam. Zato bodo potrebne nekatere temeljne spremembe, še posebej na gospodarskem področju.

V teh dneh mineva štirinajst let od vojne za Slovenijo. Ob tej priložnosti je prav, da se spomnimo Jerneja Molana, Franca Uršiča, Petra Petriča, Edvarda Peperka, Vinka Repnika, Stanka Straška, Roberta Hvalca, Bojana Štumbergerja in Željka Ernoiča, ki so kot pripadniki slovenske teritorialne obrambe in takratne milice dali svoja življenja za samostojno Slovenijo, številni drugi pa svoje zdravje. Njim in vsem drugim gre za hvalo, da je slovenska državnost in samostojnost postala realnost.

Metod Berlec

Slovenci smo z razglasitvijo svoje države izpolnili stoletni sen slovenskih domoljubov. Izkoristili smo zgodovinsko priložnost in v času, ko se je prvič po drugi svetovni vojni spreminjala politična podoba Evrope, znali zbrati dovolj razsodnosti in poguma za prave odločitve.

9 Resnica novinarstva

Novinarstvo je po svoji naravi – usmerjeni v sprotno oblikovanje, razlaganje in vrednotenje družbene realnosti – zmeraj vrednostno naravnano.

11 Pahorjeva **zaušnica Ropu**

12 Spokojno praznovanje

Proslave ob 14-letnici slovenske države so tokrat prvič po dolгих letih minile brez večjih prerekanih. Na osrednji državni proslavi ob dnevu državnosti je govoril Janez Drnovšek, predsednik vlade Janez Janša pa je ob rojstnem dnevu Slovenije državljanom namenil posebno poslanico.

16 Pravice istospolnim

Parlamentarna obravnava zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti je bila izredno burna. S strani opozicije je bila vlada kot predlagateljica zakona deležna številnih kritik. Istospolni partnerji so, potem ko so bili ves čas vladavine LDS zapostavljeni, končno dobili evropsko primerljive pravice.

18 Bilanca polletnega vladanja

20 Postopna privatizacija Elektra Maribor?

22 Strategija **za uspešnost**

32 Izlet v jugopreteklost

V Prištini je bila sredi preteklega tedna konferenca, na kateri so člani različnih odborov in institucij Evropske zveze (EZ) razpravljali o vlogi regionalnih in lokalnih oblasti EZ v procesu razvoja demokracije na zahodnem Balkanu. Glavna pozornost je bila namenjena razmeram na Kosovu, konference pa smo se udeležili tudi mi.

34 Tudi jaz bi lahko zahteval opravičilo

Pogovor s Francetom Cukjatiem

Oh, že štiri leta poslušam, da sem ksenofob, homofob, nestrpnež in ne vem kaj še vse. Navsezadnje so tudi to žaljivke in bi tudi jaz lahko zahteval opravičilo. Zanimivo je to, da gredo tistim, ki največ govorijo o nestrpnosti v državnem zboru, take žaljivke najlaže z jezika. Celo varuh človekovih pravic kar mimogrede kakega poslanca označi za nestrpneža in rasista.

44 Beg iz taborišča smrti

56 Domine in kocka (2. del)

Civilna sfera mora začeti opozarjati na napake, ki jih zagreši vlada, nikakor pa ne sme vladati!

Demokracija, p.p. 4315, Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), urednik@demokracija.si; 01-434-54-63 (tajništvo), tajnistvo@demokracija.si; faks: 01-434-54-62; Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Mitja Volčanšek, Gregor Drnovšek, Ana Müllner, Peter Avsenik; kolumnisti: dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: SAFO, Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Andrej Lasbaher; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo. Fotografija na naslovnici: BOBO

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Objave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Zgraditi turistično mesto

Ob nedavnem onesnaženju koprskega pristanišča smo se pogovarjali z Borisom Popovičem, županom mestne občine Koper.

Kako komentirate skorajšnjo katastrofo v koprskem morju?

To se je vedno dogajalo. Na položajih so ljudje, od katerih česa drugega niti ni bilo mogoče pričakovati. Ladji sta bili dve, od teh je ena imela mazut, druga pa ne. Logično je torej, iz katere je iztekel mazut. Tudi če bi mazut imeli obe, ne bi smelo biti težav pri razločevanju snovi. Inšpektorji, ki so zelo izobraženi, so v poročilu zapisali, da na podlagi analiz ni mogoče določiti, katera ladja je povzročila onesnaženje. Uprava za pomorstvo je domnevna krivca oglobila z okoli 30.000 evrov in ju izpustila – to je nezaslišano. Če se taka nesreča zgodi v tujini, bark ne izpustijo ven, dokler ne najdejo krivca. V tem primeru smo na pomoč poklicali kriminaliste in ti okoliščine še raziskujejo. Je pa tako, da svojih v Luki pač ne bodo obtoževali ... Vsak si lahko predstavlja, kaj bi se zgodilo, če ne bi vztrajal, da se pokliče pomoč iz tujine, saj mi opreme nimamo. Če bi zapihala burja, bi imelo izlitje katastrofalne razsežnosti. Italijani so prispeli v 29 urah, lahko pa bi bilo to rešeno v eni uri. Tukaj bodo dva ali tri tedne, čiščenje pa bo stalo okoli milijon evrov, kolikor stane nov čoln. Državo smo opozarjali, da se utegne zgoditi nekaj takega, da je plovilo, ki ga premoremo, neprimerno – pa še to je bilo v času nesreče na suhem. Novega smo bili pripravljeni celo sofinancirati.

Glavni cilji mestne občine in koliko so izpolnjeni?

Med prednostnimi nalogami je nedvomno nadaljevanje graditve komunalne infrastrukture vključno s kanalizacijo in vodovodom. Rižanski vodovod ima ta čas odprtih okoli 60 gradbišč. Težave s pitno vodo bodo kmalu rešene, saj je brez nje le še okoli 700 prebivalcev. Nadaljujemo tudi z odvajanjem in čiščenjem odpadnih voda v treh občinah Slovenske Istre, kar naj bi sofinancirala Evropska unija. V kratkem bomo morali doreči, kako bomo ravnali z odpadki. Na Serminu bomo postavili center za zbiranje odpadkov, medtem ko bo moralo osem južnoprimorskih občin, zbranih v konzorcij Gojup, določiti lokacijo za osrednje odlagališče.

Ta čas obstaja 15 morebitnih lokacij, od katerih naj bi jih izbrali pet. V koprski občini doživljamo v zadnjem letu tudi največji stanovanjski razcvet v Sloveniji. V tem mandatu nameravamo zgraditi od 500 do 800 novih stanovanj, od tega bo približno 180 neprofitnih. Prejšnji župan je zgradil le 13 ali 14 tovrstnih stanovanj.

Je bil referendum o osnovnih šolah res potreben in kdaj lahko pričakujemo predor od Izole do Kopra?

Z graditvijo nove mestne šole na Bonifiki je bilo kar precej težav. Stara šola ni bila primerna niti dovolj varna za učence, zato smo jo morali podreti. Kot je znano, smo imeli povsem nepotreben referendum, ki je dodobra razburkal koprsko javnost. Kakor koli že, večina prebivalcev je verjela v dobre namene občine in podprla prizadevanja, da bodo koprski otroci že septembra hodili v šolo, ki bo – o tem sem prepričan – zgled vsem slovenskim šolam. Ne nazadnje bomo lahko v tej šoli oblikovali športni razred, za katerega je v občini veliko povpraševanja. Predor obalne hitre ceste bomo začeli graditi marca, medtem ko naj bi obstoječo cesto pokrili in tako ta del mesta povezali z morjem. Tako bo občutno manj zastojev. Poleg tega nameravamo okoli starega mestnega jedra zgraditi obvoznico, s katero se bo severna stran mesta odprla proti morju, Koper pa bo zadihal v pravem pomenu besede. Prenove bodo deležne tudi najpomembnejše mestne ulice s prehodi za pešce, zgradili pa naj bi tudi nekaj krožišč.

Vaša vizija razvoja mestne občine temelji na turizmu.

Da, zavzemamo se za razvoj občine, ki bi temeljil na različnih vrstah turizma – navtičnem, nakupovalnem, športnem, zgodovinskem in klasičnem turizmu. V načrtu imamo veliko, moderno marino s 650 privezi, sicer pa je poudarek na športnem turizmu, saj ima Koper izredne podnebne razmere zanj. Seveda moramo zgraditi nove športne dvorane, teniška igrišča, prenoviti stadion ipd. Ko bo v Luki Koper zrasel tretji pomol, bi na koncih vseh pomolov z nasutjem novega materiala lahko zgradili plaže. Namen sedanjega vodstva koprške občine je iz še včeraj neturističnega mesta narediti turističnega.

Peter Avsenik

Kalimerovski sindrom na levici
(Stran 8)

Rop jeseni ne bo kandidiral
(Stran 10)

Sprejet zakon o RTVS
(Stran 15)

Ekološko ogrožena slovenska obala
(Stran 24)

Bo dvorana samevala?
(Stran 26)

Razkrite skrivnosti
(Stran 30)

Blížnjevzhodni politični preobrati
(Stran 31)

Pesem nad pesmimi
(Stran 38)

In kresnika dobi ...
(Stran 40)

Leto na Polhograjskem
(Stran 42)

Bitka za prihodnost
(Stran 48)

Lastniki pristanov
(Stran 55)

Možnosti s predsednikom
(Stran 58)

Friderik Irenej Baraga
(Stran 62)

Bogovi in snobi
(Stran 65)

Direktorica zanika vse obtožbe
(Stran 66)

Ropova amnezija

Predsednika LDS Antona Ropa očitno zapušča spomin. Najprej je na kongresu LDS pozabil, da je izgubil zadnje volitve, nato je v parlamentu stalno pozabljal, da ni več predsednik vlade, nazadnje pa je še pozabil, da je LDS v preteklosti obvladovala večino medijev. No, na srečo ima Rop Boruta Pahorja, ki ga je pretekli teden v pismu spomnil, naj se naslednjič, ko bo med ljudmi agitiral za referendum ali neodvisnost medijev, spomni, kakšen vpliv je imela LDS na medije ves čas tranzicije.

Mladolentnica

Praznovanje rojstnega dneva je prav gotovo prav poseben dogodek za vsakogar. Še posebej slovesno je, če rojstni dan praznuje država. Tako je Slovenija 25. junija letos praznovala štirinajsti rojstni dan. Na ta dan bi morali na nacionalnem radiu prebrati čestitko, ki bi se glasila nekako takole: "Naj za trenutek odloži delo Slovenija ..." Toda omenjati počitek je pravzaprav odveč, saj je 25. junij vendarle dela prost dan, kmalu pa naj bi dobili še nekaj novih praznikov, da seveda ne omenjam omejitve nedeljskega delovnega časa trgovin. Predstavljajte si, kakšen škandal bi nastal, če bi tako čestitko prebrali Črnogorcem. To je namreč edina nekdanja jugoslovanska republika, kjer ni delovala Socialistična zveza delovnega ljudstva.

Kakor koli že, štirinajsti rojstni dan je prav gotovo odmeven dogodek. Mnogi pravijo, da so dekleta pri teh letih najlepša, toda tudi razne adolescentne norčije so v teh letih kar pogoste. Saj poznate tisto: Mladost je norost, čez jarek skače, kjer je most. Skakanja je v naši državi več kot dovolj, sicer se ne bi uveljavilo geslo Kdor ne skače, ni Slovenec. (Nekdanji slovenski nogometni selektor Srečko Katanec je to geslo tudi tokrat vzel zelo zares in "skočil" v nogometno reprezentanco Kuvajta). Škoda le, ker tokratna predstava ob štirinajstem rojstnem dnevu naše države ni bila letom primerna. Poznavalci pravijo, da najstnikom pri štirinajstem letu starosti ustreza kakšen rejv. Zanj bi lahko poskrbel kar Tone Rop, ki zadnje čase tudi sicer skrbi za to, da se slovenski narod zabava, čeprav rezultati dvanajstletne "zgodbe o uspehu" niso nič kaj zabavni. Ampak kot so rekli že naši dedje: smeh je pol zdravja in pride prav tudi takrat, ko nam gre slabo. Norčije v lutkovnem gledališču seveda ne spadajo zraven.

In da ne pozabimo – čez štiri leta bo Slovenija postala že polnoletna. Nekateri pravijo, da bi se Slovenija morala šele takrat vključiti v Evropsko unijo in Nato, kajti človek dobi možnost samostojnega odločanja z dopolnjenim osemnajstim letom starosti. Tako pa je Slovenija v obeh organizacijah pristala že pet let prej, torej pri svojih trinajstih letih. Morda pa smo se navdihovali po Judih, pri katerih je bilo pred nekaj tisočletji dekle godno za poroko že pri trinajstih letih. Seveda je bolje, da naši religiologi in varuhi laicizma tega ne vedo, sicer bodo spet skočili v zrak in protestirali zaradi nedopustnega vdora religioznih vsebin v javni prostor. Nič čudnega, da so že ob rojstvu Slovenije na proslavi tedanjemu ljubljanskemu nadškofu in metropolitu Alojziju Šuštarju za vsak primer izklopili mikrofona. Pač še ena od zapoznelih otroških boleznih naše najstniške države ...

Gasper Blazič

"Sem prepričan, da je RTV Slovenija edina prava javna televizija in da novinarji vedo, da jih čakajo težki časi."

(Predsednik Društva novinarjev Slovenije Gregor Repovž napoveduje apokalipso v primeru, če tranzicijske levica izgubi nadzor nad RTVS.)

"Moj zagovornik je Jezus Kristus, Bog, Sveti Duh, Bog in resnica."

(Ivica Dornik Plohl alias Aimanuela Bellisai, ki se na sodišču zagovarja zaradi domnevne povzročitve smrti lastnega otroka iz malomarnosti, ne potrebuje odvetnika.)

"Na noben način nisem povezan s tem, kar se dogaja."

(Predsednik države Janez Drnovšek zaradi zamrznejenosti strankarske knjižice zanika vsakršno povezavo z dnevno politiko.)

"Toliko dobrih avtomobilov in dragih oblačil nisem videl še nikjer. To je neverjetno. Ali kradete ali lažete?"

(David iz Španije je v Sloveniji videl Potemkinove vasi.)

"Uspešni smo in nikomur več nam ni treba dokazovati, da smo narod Iztokov in Ljubnic ter ne pastirjev in hlapcev."

(Podpredsednik državnega zbora Marko Pavliha je v slavnostnem govoru dejal, da živimo pod svobodnim soncem.)

"Še dobro, da imajo v Sloveniji avtomobile, sicer bi imeli državno proslavo v štali, ne na parkirišču."

(Novinar Simon Tecco težko razlikuje Slovenijo od Avgijevnega hleva.)

"Fantje so zagotovo z drugega planeta."

(Kaly iz skupine Select ne more brez pripadnikov močnejšega spola, čeprav je z njimi težko.)

"Čiščenje avta in stanovanja je zame pravzaprav poseben užitek."

(Marko Potrč bi bil lahko gospodinjska pomočnica.)

"Če se kdor koli v parlamentu počuti ogroženega, je po mojem mnenju zrel za pregled v dobri specialni ustanovi."

(Poslanec Sašo Peče ne prenese paranoikov med poslanci.)

"Tako je skrit, da ga vsi želimo videti."

(Mitja Cjuha razlaga, zakaj je Janez Drnovšek še vedno najpopularnejši slovenski politik.)

"Gospod Rupar je svojevrstna maskota svoje stranke. Tudi gospod Grims je svojevrstna zastavonoša SDS. Zahvaliti se mu moram za vse, kar dela. On je tako rekoč 'naš', tako kot Rupel. Vse, kar naredi, pomaga ljudem odpreti oči."

(Evropski poslanec Jelko Kacin meni, da ima LDS v pomladnih strankah svoje ljudi.)

"Namesto enakopravnosti uvaja neke vrste seksualni apartheid."

(Tatjana Greif ni zadovoljna z novim zakonom o istospolnih skupnostih, čeprav je nanj čakala dolga leta. Nekateri pač niso nikoli zadovoljni.)

Sporno samouveljavljanje

Agencija za raziskovalno dejavnost RS (ARRS) je v začetku tega meseca izmed nič manj kot 262 raziskovalnih programov oz. skupin, ki jih agencija v tekočem petletnem obdobju financira, objavila 19 najuspešnejših. Ocena je plod tristopenjske evalvacije ter je domnevno poglobljena in objektivna. Med najuspešnejšimi programi s področja humanistike izstopata projekta kontroverznega dr. Slavoj Žižka Filozofske raziskave in dr. Darka Štrajna, prvega moža Liberalne akademije, z naslovom Edukacijske raziskave. Slednjega Štrajna vodi v okviru ljubljanskega Pedagoškega inštituta. Ob taki objavi smo bili nekoliko presenečeni. Ne le Štrajna, ki je na omenjenem inštitutu zaposlen kot znanstveni svetnik, temveč Pedagoški inštitut kot celota velja za branik "Gabrove" pedagogike, pri čemer so pravi pedagogi bolj redki. Močno bodejo v oči pretekla poročila o delu skupine Edukacijske študije, ki je bilo ocenjeno kot dokaj klavno tako glede količine kot vsebine. Vsaj v letu 2001 je bila deležna resnih pomislekov, saj je na matično področje pedagogike segala manj kot polovica znanstvene produkcije. Sliši se torej precej protislovno, da je omenjeni Štrajnov projekt v končni fazi prejel tako visoke ocene. Vse skupaj postane bolj jasno ob podatku, da je dr. Štrajna hkrati nacionalni koordinator na področju vzgoje in izobraževanja.

Je dr. Darko Štrajna lastnemu raziskovalnemu projektu kot nacionalni koordinator vzgoje in izobraževanja sam pomagal do visoke ocene?

kar mu omogoča, da predlaga recenzente za ocenjevanje raziskovalnih programov, oceni korektnost opravljenih recenzij (in jih morda po potrebi prilagodi) ter spremlja raven kakovosti raziskovalcev po mednarodno primerljivih kriterijih. Štrajna je tako lahko neopaženo predstavljal in spodbujal financiranje projekta, ki ga sam vodi. Z drugimi besedami – posredno je ocenjeval samega sebe, morda pa je mimogrede poskrbel še za boljšo oceno svojega liberalnega kolega Žižka. Tudi če to ne bi držalo, je dvojni položaj dr. Štrajna vsekakor nehigienski. M. V.

Slovenija, dežela velikih ljudi

V Slovenski demokratični mladini (SDM) so državni praznik počastili na prav poseben način. Za nadaljevanje projektov Zastava v vsak slovenski dom, Torta za Slovenijo in Pesem za Slovenijo so uresničili še enega pod imenom Slovenija, dežela velikih ljudi. V njem so pred dnevom državnosti, 24. junija, v večjih mestih po državi postavili stojnice in razdelili prek 20.000 zemljevidov s takim naslovom. Na njih so zapisana imena mnogih znanih pa tudi manj znanih Slovencev, katerim zgodovina ni namenjala in še vedno ne namenja zadostne pozornosti. To so med drugim dr. Jože Pučnik, general Rudolf Maister, dunajski škof Jurij Slatkonja, skladatelj Benjamin Ipavec, predlagatelj prve znamke Lovro Košir, zmagovalac nad Turki Andrej Turjaški ... Namen projekta je spodbuditi narodno zavest med Slovenkami in Slovenci, saj lahko po mnenju članov in članic SDM le z okrepljeno narodno in duhovno zavestjo ostanemo prepoznavni v Evropi – slovenščina kot eden uradnih jezikov EU je velik korak k temu. Treba je obuditi spomin na Slovence, ki so se v različnih znanostih (letalstvo, fizika, matematika) in kulturnih dejavnostih (film, igrarstvo, pisanje) odlikovali celo v svetovnem merilu. Stojnica je bila postavljena tudi v Ljubljani, obisk pa precejšen. Med mimoidočimi se je pojavil celo vodja poslanske skupine SD Miran Potrč, čigar spremljevalka je prejela zemljevid zname-

modrosti tedna

"Naslednje leto bo poteklo petnajst let, ko za svoje razmere ne moremo kriviti drugih, ampak je vse odvisno od nas in samo nas. Slovenska država ni nastala iz slovenske sebičnosti, ampak osnovnega cilja vsakega zrelega naroda, da sam odloča o sebi in svoji prihodnosti. Naš namen nikoli ni bil ustvarjati idejno homogene države. Naši cilji so bili svoboda, demokracija in vsestranski napredek vsakega posameznika in skupnosti. Enotni naj bi bili zgolj v temeljnih pogledih, ki zadevajo naš obstoj in smeri razvoja, sicer pa je bistvo svobode, da zagotavlja pravico do različnosti."

(Predsednik vlade Janez Janša)

"Res nismo imeli gradov in velikih mest, imeli pa smo male vaške in trške skupnosti, ki so omogočile oblikovanje posameznikov in velikih družin, kot zagotovilo naše prihodnosti. V središču teh naselij je bila cerkev, ki je skozi stoletja predstavljala 'drugi dom', kjer so se ljudje zbirali ne samo k molitvi in bogoslužju, ampak tudi k osveščanju za umno gospodarjenje, kulturno in vzgojno-izobraževalno dejavnost, medsebojno pomoč in za ohranjanje maternega jezika. Tukaj se je oblikovala narodova samozavest in odpornost za premagovanje vsega hudega. Slovenski človek je gradil svojo kulturo predvsem z molitvijo, delom in pesmijo."

(Ljubljanski nadškof Alojz Uran)

Ob dnevu državnosti so mladi iz SDM razdelili 20.000 zemljevidov Slovenija, dežela velikih ljudi.

niti Slovencev brezobzirno zagnala v najbližji smetnjak. Toliko o narodni zavesti ... P. A.

Dobro jo je odnesel

Sredi novembra lani se je razvedelo, da se je Igor Šimenc na mestu generalnega sekretarja Slovenskih železnic (SŽ) zaposlil s ponarejeno diplomom Ekonomsko poslovne fakultete Maribor. Po aferi so železnice začele s postopkom odpovedi delovnega razmerja, Šimenc pa je bil ves čas na bolniškem dopustu. Zoper njega je bila podana tudi ovadba zaradi ponarejanja uradne listine. Če se je takrat ugibalo, ali bodo SŽ od Šimenca zahtevale, da vrne preveč izplačane plače, je zdaj jasno, da se to ne bo zgodilo. Ko smo na SŽ povprašali, kako je s tem, so nam odvrnili, da so SŽ odpovedale delovno razmerje s Šimencem šele 25. januarja letos, to je več kot dva meseca po odkritju, toliko časa pa je Šimenc na SŽ še prejemal plačo, ki je mesečno presegala milijon tolarjev.

25. januarja 2005 je nato začela veljati izredna odpoved pogodbe o zaposlitvi. Dva dni pozneje, 27. januarja, je Šimenc prek odvetniške pisarne Čeperin proti SŽ vložil tožbo na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani zaradi enostranske odpovedi delovnega razmerja. SŽ in Igor Šimenc sta pozneje sklenila zunajodnosno poravnavo. Po zatrevanju odgovornih na SŽ naj bi se s tem obe strani izognili dolgotrajnemu pravdanju in se dogovorili za sporazumno prenehanje delovnega razmerja. Šimenc je nato umaknil tožbo. Slovenske železnice tožbe

proti Šimencu niso niti vložile, ker naj glede na sodno prakso ne bi imele pravne podlage za zahtevek povračila plač in drugih prejemkov, ki jih je prejemal Igor Šimenc na podlagi pogodbe o zaposlitvi. Na SŽ so preverili tudi vse druge diplome in odkrili še dve ponarejeni listini, ena pa je bila odkrita tudi v Železniškem invalidskem podjetju. Vse tri so prijavili kriminalistom, poleg tega pa so bili tudi v disciplinskem postopku. Z enim so sporazumno pretrgali delovno razmerje, eden je bil denarno kaznovan, v Železniškem invalidskem podjetju pa so se odločili za premestitev zaposlenega. Šimenčeva zgodba je torej končana, gimnazij-ski maturant in ne univerzitetni diplomirani ekonomist pa je odnesel celo kožo in najmanj 45 milijonov tolarjev, kolikor jih je prejel v času, ko je bil zaposlen kot lažni diplomiranec. V. K.

DIPLOMA

IGOR ŠIMENC

DIPL. EKONOM. POSLOV. FAKULTETE MARIBOR

DIPL. EKONOM. POSLOV. FAKULTETE MARIBOR

Lažnemu diplomirancu Igorju Šimencu denarja ni treba vrniti.

Je sprava potrebna?

V naših medijh se vprašanje sprave pojavlja periodično. Mislim pa, da ni jasnosti o tem vprašanju. S kom naj se pravzaprav spravimo? Kdo naj bo tisti, ki bo prvi ponudil roko sprave, in komu jo bo ponudil? Sprašujem se pravzaprav, kaj pojmujemo z besedo "sprava" in na kateri podlagi naj to spravo uresničimo. Osebnostno pojmujem spravo v kontekstu nekega nesoglasja oz. spora med dvema enakovrednima antagonistoma, ki imata nasprotna pogleda na reševanje določenih skupnih problemov, spoštujeta načelo obojestranske popustljivosti in priznavata napake, ki so bile storjene med konfliktom z obeh strani.

Interpretacija dogodkov, ki so bili v preteklosti vzrok bratomornega nasilja v času tuje okupacije, je zelo različna glede na vrednotenje vzrokov, zakaj se je zgodilo, kar se je. Če analiziramo, kaj je ena stran naredila v primerjavi z drugo in bi bilo neko ravnotežje, tudi v časovnem smislu, med slabim in dobrim na obeh straneh, bi bila sprava lahko tudi učinkovita ne glede na zmagovalca in porazenca. Toda take primerjave pri nas ni mogoče narediti, ker ni bilo soočenja dveh ideologij, ki bi si stali nasproti vsaka s svojimi argumenti. Tu je šlo

na odpor zoper tujo okupacijo na način, ki bi bil najmanj boleč, ter skušale obdržati in ohraniti neko administrativno delovanje, ki bi ga prevladujoča okupacijska sila tolerirala, kot se je to dogajalo v drugih evropskih državah. Neposreden vojaški odpor bi bil samomorilski. Nasilje, ki ga je KP uvedla, s tem da je začela odstra-

njevati vodilni sloj takratnih legitimnih narodnih predstavnikov v civilni administraciji, je preprečilo soočenje in pogajanja z okupacijskimi silami, kar bi bilo upravičeno in normalno, kot se je dogajalo v Evropi v enakih ali podobnih okoliščinah. Vsi vemo, da sta nasilje KP in pasivnost okupacijskih sil do takega početja prisilila tiste Slovence, ki se niso strinjali s komunistično ideologijo, da so se branili, kakor so najbolje zmogli in znali, z organiziranjem protirevolucije. Znana je nadaljnja usoda tega procesa, ki je prišel prav tudi okupatorju.

Sprava je mogoča le, če država Slovenija najprej obsodi komunistično revolucionarno nasilje, ki je bilo poglaviti in edini vzrok protirevolucije in s tem državljanske vojne s podporo okupatorja. Obsoditi mora tudi na-

Kalimerovski sindrom na levi

Zadnji dogodki v državnem zboru kažejo, da postaja zakonodajno telo vse pogostejše poligon za osebna obračunavanja, pri čemer pa je treba upoštevati obojestransko krivdo, ne pa samo krivde ene strani. Ko je poslanec Pavle Rupar začel razpravo o zakonu o istospolnih partnerskih skupnostih s pripombo, da

vico se Cukjati ne zaveda svoje odgovornosti za žaljive primere sovražnega govora in homofobije, podpredsednika državnega zbora Saša Pečeta pa naj bi bil pohvalil, namesto da bi ga obsodil. Takšno ravnanje predsednika DZ je le prispevek k čedalje večjemu razraščanju nestrpnosti, ki se v Sloveniji nevarno širi iz

Forum za levico terja od predsednika DZ nekaj, česar mu poslovnik ne dovoljuje.

bi bilo treba poslankama Majdi Širca in Majdi Potrati pregledati mednožje, se je brž usul plaz kritik, češ da gre za seksizem, šovinizem, nestrpnost in celo fasistoidnost, ki naj bi jo izražal značajsko precej glasen poslanec SDS. Kolikšna je odgovornost obeh poslank, da je sploh prišlo do izpada, se seveda ni vprašal nihče, čeprav bi bilo to zelo dobrodošlo glede na to, da se je poslanka Majda Širca doslej kar nekajkrat zapletla v besedne dvoboje, med katerimi je bil najbolj znan tisti s Sašom Pečetom, ki ji je kot podpredsednik državnega zbora izklopil mikrofon in jo naglal z govorniškega odra. Vse to kaže, da se je v tranzicijski levi v zadnjem času naselil močan kalimerovski sindrom, ki se izraža skozi prepričanje, da so za vse vedno krivi drugi.

državnega zbora s pomočjo njegovega predsednika, trdi Forum za levico. Prepoznavna retorika? Morda. Lahko bi rekli, da se ponavlja podobna zgodba kot pri nasprotovanju Cerkev oziroma papeževim stališčem do splava, seveda v prepričanju, da bo Cerkev nekoč le sprejela umetno prekinitve nosečnosti kot nekaj normalnega, pozablja pa, da odnos do tovrstnih moralnih vprašanj ni odvisen od tega ali onega papeža. Nekaj podobnega velja za državni zbor, ki ima svoj poslovnik, le-ta pa mora biti usklajen z ustavo in zakoni, ki določajo meje pristojnosti predsednika DZ. Forum za levico tako terja od Cukjati nekaj, česar mu poslovnik ne dovoljuje, namreč ukrepanje proti poslancem zunaj pooblastil, ki jih ima kot predsednik DZ. Ali ni to neke vrste napeljevanje k protizakonitemu ravnanju?

Če bi Forum za levico hotel pošteno ovrednotiti pojav nestrpnosti v DZ, bi moral ošvrkniti tudi marsikatero poslanca tranzicijske levice. Ne smemo pozabiti, da v njem vedrijo predvsem tisti, ki niso preveč zadovoljni s sredinsko politiko Boruta Pahorja in predstavljajo dogmatično ideološko jedro znotraj tranzicijske levice. S tem pa sedanji oblastni eliti pravzaprav delajo uslugo – vprašanje je le, ali se tega zavedajo.

Gašper Blažič

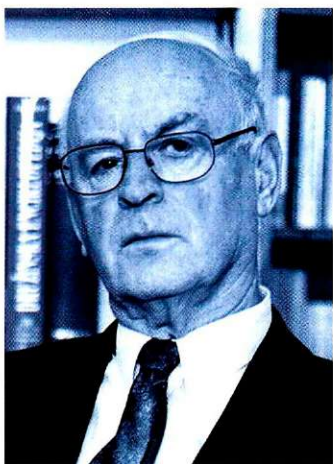
Revolucionarno nasilje je bilo poglaviti in edini vzrok protirevolucije in s tem državljanske vojne.

za pojav nasilnega prevrata v državi, ki je imela že dokaj razvito demokratično ureditev, kjer so njeni prebivalci večinsko zagovarjali parlamentarno demokracijo, ki pa je niso mogli vzdrževati, in to ne toliko zaradi napada tuje totalitarne vojske kot zaradi konspirativne totalitarne manjšine (KPSb), ki je uvidela možnost popolnega prevzema oblasti prav v okupacijskih razmerah. Praviloma bi se morale vse politične sile osrediniti

silje nad civilnim prebivalstvom, ki sta ga izvajali obe strani v obdobju okupacije. Nato mora nujno obsoditi in sodno razglasiti za vojne zločince vse akterje (mrtve in še žive) povojnih zunajsondskih pobojev. Ker pa do sedaj te poglavitne poteze naša država ni še storila, je nesmiselno govoriti o spravi, saj preprosto ni dveh enakovrednih strani, ki bi se spravili. Dva pogoja nista še dosežena: agresorjevo kesanje in odpuščanje žrtve!

Pavel Ferluga

Seveda se LDS tako rekoč ne zaveda, kakšno reklamo je s kalimerovskim sindromom naredila vladajoči koaliciji – sem bi lahko prišeli tudi fanatično zaganjanje v predsednika državnega zbora Franceta Cukjati, ki je doslej že ničlikokrat razlagal medijem, kakšna pooblastila ima. Tako se je Cukjati lotil tudi Forum za levico, ki mu očita "nevestno, izmikajoče in neresno postopanje". Po mnenju Forum za le-

Dr. Janko Kos

Resnica novinarstva

Znano je, kakšen pomen so imeli tisk, radio in film v Goebbelsovem času. Enako vlogo so imeli v komunističnih državah, med drugim v Titovi Jugoslaviji in z njo v Sloveniji. Tu so bila množična občila vse do osamosvojitve sredstvo propagande, indoktrinacije, posredovanja uradnih informacij, podprtih z ideološkimi komentarji za vzgajanje poslušalcev in bralcev – zlasti na področju zunanje in notranje politike, pa tudi v obravnavi šolstva, Cerkve in kulture. V dnevnem tisku, radiu in televiziji se je takšna praksa po letu 1990 v dobršni meri ohranila, čeprav pogosto prikrito in sramežljivo. Najti jo je v izbiri novic, v poudarjanju enih in izpuščanju drugih, v usmerjanju komentarjev, v naslovih, ki spremljajo informacije z moralistično ironičnim ali satiričnim podtonom, za katerim se skriva ideološka tendenca. Resno novinarstvo Evrope in Amerike tega ne pozna. Obravnava notranje- in zunanjepolitičnih zadev ostaja pretežno v okvirih ideologije, ki je zmes nekdanjega protikapitalizma, antiklerikalizma in titoistične neuvrčenosti, za njo stoji še klasični marksizem-leninizem ali pa ga nadomešča levi liberalizem, nagibajoč se k anarhizmu. Od pretežno levega novinarskega prostora se uspešno ločuje samo del tedenskega in mesečnega tiska, ki je kritičen do postkomunističnih -izmov, sicer pa postavljen v politično sredino ali bliže desnici. Šele v tem okviru je mogoča kritična, nepristranska, inovativna analiza domačega političnega, gospodarskega, kulturnega dogajanja. Pa tudi slovenskega razmerja do Evropske zveze, Nata, Bliznjega vzhoda in globalizacije.

Razvoj tega novinarstva je seveda odvisen od izobrazbe, ki jo dajejo mladim ustrezne stroke na fakultetah, predvsem na fakulteti za družbene vede, pa tudi na filozofskih, pe-

dagoških, ekonomskih in pravnih šolah. Mladi novinarji ponujajo vtis, da v tem izobraževanju prevladujejo tradicionalno leve, najpogostejše levoliberalne, pa tudi skrajno leve in anarhistične usmeritve. V obravnavi tekočih političnih, socialnih, kulturnih vprašanj posegajo najraje po znanih, predvidljivih ideoloških obrazcih, manjka širši razgled po tistih straneh slovenskega, evropskega in globalnega sveta, ki jih ideološka priučenost uspešno prikriva. Tak širši razgled omogoča samo temeljita filozofska, zgodovinska, sociološka in kulturološka izobrazba. Za razvoj slovenskega novinarstva bo potrebna globlja preusmeritev ustreznih strok, oddelkov, študijev in fakultet. Morda bo k temu pripomogla izvedba bolonjske preobrazbe visokega šolstva, vendar samo tako, da bo povezana s temeljitim premislekom o znanstveni in ideološki fundiranosti strok.

Poseben problem slovenskih medijev je rumeni tisk tabloidov, časopisov in tednikov, ki spadajo v območje zabavne, množične ali estradne kulture. V to območje se uvrščajo razvedrilne oddaje na radiu in televiziji, tako v programih nacionalne in še bolj zasebnih televizijskih hiš. Del tega tiska je dnevno senza-

nost takim iz levoliberalnega okolja, le redko osebam iz politično-ideološke sredine in še manj desnice. Razlog za takšno usmeritev sam na sebi ni političen, pač pa ideološki v zelo širokem pomenu besede. Zabavno estradna kultura s svojimi mediji si v stvarih okusa, nravi in življenjskega sloga ne sme privoščiti konservativne spodobnosti, nagiba se v propagiranje svobodne ljubezni, nagote, promiskuitete, priložnostno homoseksualnosti in lezbičnosti, uspešnega in uživaškega življenjskega modela – vse to ne kot resno vedenjsko vodilo, ampak kot drastilo, ki naj poživi bolj ali manj enolično, delovno in zasluškarsko življenje povprečne populacije nižjih in srednjih slojev moderne industrijske civilizacije – tako kot drugje po Evropi tudi v Sloveniji. Problem je v tem, da je ta medijska kultura množična, tako da zajema velik del slovenskih bralcev, poslušalcev in gledalcev, zlasti upokojujencev, žensk, mladostnikov in najstnic. Njena funkcija je podobna kot v drugih državah zahodne in srednje Evrope, vendar se zdi, da ima v razmerah slovenske "tranzicije" še posebno sociopsihološko in politično-ideološko vlogo, ki za demokratično družbo

Mladi novinarji ponujajo vtis, da v tem izobraževanju prevladujejo tradicionalno leve, najpogostejše levoliberalne, pa tudi skrajno leve in anarhistične usmeritve. V obravnavi tekočih političnih, socialnih, kulturnih vprašanj posegajo najraje po znanih, predvidljivih ideoloških obrazcih ...

cijski, večji del pa manekensko erotičen, posvečen osebam in dogodkom iz modnega, estradnega in mondenega sveta. Temeljna usmeritev teh medijskih zvrsti je hedonistična, v socialnem in političnem pogledu se zdi nevtralna, vendar ne brez povezav z ideološkimi obrazy. Kadar predstavlja – zlasti v obliki družabne kronike – osebe in dogodke iz javnega življenja, daje pred-

ni čisto normalna. Uredi in normalizira jo lahko samo spremenjena ekonomsko-socialna situacija, ki bo omejila vpliv estradnega tiska, radia in televizije na njene dejanske možnosti in s tem na vlogo neškodljive, neobvezne zabave brez političnega predznaka. Iz ideološkega nadomestka naj postane demokratičen "entertainment" za ljudi, potrebne oddiha po napornem vsakdanjiku.

Novinarstvo je po svoji naravi – usmerjeni v sprotno oblikovanje, razlaganje in vrednotenje družbene realnosti – zmeraj vrednostno naravnano. Zato je pogosto orodje ideologij, pa ne samo sredinsko demokratičnih, ampak pogostejše skrajno levih ali desnih. Tem so mediji bili in so še zmeraj priročno propagandno orodje. V 20. stoletju so odigrali negativno vlogo, ko so postali učinkovito sredstvo za širjenje fašizma, nacionalsocializma in komunizma.

Anton Rop se, kot kaže, poslavlja

Kot vse kaže, se bo Anton Rop jeseni, ko bo Liberalna demokracija Slovenije (LDS) izpeljala kongres, najverjetneje poslovil z mesta njenega predsednika. Edina rešitev za Ropa bi bila, da na svetu stranke doseže, da kongres ne bi bil volilni.

Ugibanj o tem, ali bo največja opozicijska stranka izpeljala samo programsko konferenco, kot je pred časom predlagal njen predsednik Anton Rop, ali bo notranja trenja rešila na kongresu, od preteklega tedna ni več. Na svetu stranke so namreč v sredo sprejeli načelno odločitev, da bo stranka jeseni izpeljala kongres, medtem ko naj bi formalno odločitev o njegovi izpeljavi sprejela v kratkem. Čeprav so bile razlage o tem, kaj vse bi vseboval kongres, po seji sveta različne (Rop je zatrjeval, naj bi izpeljali le statutarno-programski kongres brez volitev), so mnogi v stranki prepričani, da bodo na kongresu poleg sprememb statuta in strankinega programa izpeljali tudi volitve novega vodstva stranke. Tako je de-

nimo poslanec in predsednik strankinega sveta Tone Anderlič po seji zatrjeval, da takšna odločitev sveta pomeni, da bo kongres skoraj zanesljivo volilni, strankin poslanec Rudolf Moge pa je zatrjeval, da je na seji sveta padla kocka, na kongresu pa bo padel Rubikon.

Da bi takšne trditve lahko držale in da se Rop tudi sam zaveda, da so mu dnevi na vrhu liberalne demokra-

cije šteti, je Rop v soboto na srečanju LDS v Ljutomeru zbranim članom dejal, da se namerava jeseni umakniti s predsedniškega mesta in s tem stranki omogočiti potrebno prenovo. Hkrati je na srečanju izrazil prepričanje, da bo jesenski kongres stranko poenotil, tako da bo lahko še naprej igrala vlogo najmočnejše opozicijske stranke.

Medtem ko je Rop tudi sam pre-

pričan, da od jeseni ne bo več vodil LDS, se v ozadju še intenzivneje kot do zdaj pojavljajo imena kandidatov, ki bi lahko na jesenskem kongresu prevzeli njegovo mesto. Kot Ropovi nasledniki se najpogosteje omenjajo evropski poslanec Jelko Kacin, strankina poslanca Tone Anderlič in Jožef Školč, direktor Istrabenza Igor Bavčar (čeprav je sam to pred časom kategorično zavrnil), ne-

kateri pa iz kroga kandidatov še vedno niso izključili strankinega poslanca in predsednika njenega občinskega odbora Zagorje ob Savi Matjaža Švagana. Zdaj je slišati, naj bi imel največ možnosti za izvolitev Jelko Kacin, v prid temu pa naj bi govorile predvsem nekatere ankete, ki pravijo, da bi si člani in simpatizerji na čelu stranke želeli videti prav njega. V vsakem primeru bo dogajanje v LDS še zelo zanimivo. **A. K.**

Predsednik LDS Anton Rop je očitno spoznal, da nima več smisla vztrajati na čelu stranke.

Ekonomsko socialni svet brez rezultatov

V ponedeljek je potekala seja Ekonomsko socialnega sveta (ESS). Prva točka je bil nov socialni sporazum, saj veljavnost sedanjega poteče konec letošnjega leta.

Premier Janez Janša je pretekli teden ob predstavitvi strategije razvoja Slovenije dejal, da bo vlada vztrajala, da se v socialni sporazum vključijo tudi opredeljene te strategije. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bo osnutek sporazuma pripravilo v dveh tednih. Člani sveta so zato sprejeli predlog ministra Janeza Drobniča, da bodo socialni sporazum raje obravnavali na septembrski seji.

Svet je tudi ugotovil, da je potreben nov zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Po zagotovilih ministra Drobniča bi lahko zakon sprejeli prihodnje leto.

Sindikati so izpostavili preoblikovanje upravnega odbora zavoda za zaposlovanje v svet zavoda in spremenjeno zastopnost sindikatov. Predlog zakona predvideva, da bi imel svet zavoda 11 članov, od katerih bi bila dva pred-

stavnika sindikatov. Polemike je sprožil tudi predlog, da bi se prejemniki socialne pomoči zaposlili tudi na delovna mesta, za katera je potrebna dve stopnji nižja izobrazba. Predlog naj bi po mnenju sindikatov v neenak položaj postavil tiste z višjo izobrazbo. Nelogično se zdi, da sindikati zahtevajo, da država še naprej podpira ljudi, ki ne delajo samo zato, ker ne želijo delati na "manj zahtevnih delovnih mestih". Končni sklep je bil, naj se zaradi nekaterih nas-

protnih stališč ustanovi strokovna delovna skupina in uskladi odprte dileme.

Svet je na seji sprejel tudi predlog sprememb in dopolnitev zakona o socialnem varstvu. Temeljni cilji predlaganih sprememb so izboljšanje obstoječega stanja in racionalizacija proračunskih odhodkov pri podeljevanju denarnih socialnih pomoči, in sicer z uvajanjem učinkovitejših kriterijev, s spodbujanjem brezposelnih prejemnikov pomoči k večji delovni aktivnosti in z izboljšanjem nadzora nad

porabo sredstev s strani upravičencev do izredne denarne socialne pomoči. Predlog zakona med drugim odpravlja podeljevanje pomoči po zaposlitvi prejemnika, uvaja izvajanje delovne aktivnosti kot oblike delovne okupacije, da prejemniki pomoči ohranjajo delovne navade in stik z okoljem ter pridobivajo delovne izkušnje, ki so lahko koristne za kasnejšo morebitno zaposlitev oz. sklenitev delovnega razmerja na podobnih delih in nalogah.

Precej nasprotovanj sindikatov je bilo tudi na področju t. i. izravnalnih shem zdravstvenega zavarovanja. Minister za zdravje Andrej Bručan je dejal, da ob tako diametralno nasprotnih stališčih, kot so se izpostavila v razpravi, v kratkem času ni mogoče doseči konsenza. Svet je zato tudi pri tem vprašanju sprejel sklep, da je treba proces usklajevanja glede predloga zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju nadaljevati z vsemi socialnimi partnerji. Seja sveta je torej minila brez večine želenih rezultatov. Zanimivo pa je, da je pri večini vprašanj sedaj nasprotovanje sindikatov precej močnejše, kot je bilo v času prejšnjih vlad. Le zakaj? **D. V.**

Sindikati (ZSSS - Dušan Semolič, levo) in delodajalci (BZS - Jožko Čuk, na sredini) pogosto že a priori nasprotujejo spremembam, ki jih predlaga vlada.

Pahorjeva zaušnica Ropu

V Demokraciji smo že poročali o ustanovitvi sveta predsednika SD Boruta Pahorja, ki je tako sestavil nekakšno vzporedno "vlado v senci", saj ni želel sestaviti vlade v senci skupaj z LDS, kar kaže na to, da odnosi med LDS in SD v zadnjem času niso najboljši. A to ni edina zaušnica, ki jo je Anton Rop v zadnjem času dobil od Pahorja. Slednji je namreč dan pred dnevom državnosti Ropu poslal pismo, v katerem je odločitev za zakonodajni referendum o zakonu o RTV Slovenija – poslanci LDS naj bi začeli zbirati poslanske podpise za razpis referenduma – označil za zgrešeno.

Referendum ni prava rešitev

Pahor je v pismu, naslovljenem na Antona Ropa, opozoril, da je kritika vlade v njenem prizadevanju, da si podredi medije, sicer pomembna, vendar še zdaleč ne tako odločilna, da bi mobilizirali javnost in za to zapravili 600 milijonov tolarjev. Pahor meni, da je mogoče sporni zakon o RTV spremeniti takoj, "ko pridemo na oblast", kot se je izrazil. "Vladni zakon o RTVS je slab zakon, vendar še zdaleč ne tako škodljiv za slovensko prihodnost, kot je ravnodušnost in neznanje vlade, da slovensko politično javnost zaposli z gospodarskimi in socialnimi reformami, s katerimi bomo postali bolj konkurenčna družba. To je točka, kjer želimo, da moja stranka začne in uspe v dialogu s sedanjo oblastjo," je zapisal Borut Pahor in ob koncu Ropa spomnil, kako velik vpliv je imela LDS na medije in ljudi "z zakonom ali mimo njega". Pahor ne izključuje možnosti, da ga v SD ne bodo podprli, vendar bo voljo organov stranke kot demokrat spoštoval, čeprav ostaja dejstvo, da je odločitev za referendum zgrešena.

Neenotnost v SD?

Seveda pa je veliko vprašanje, s kakšno naklonjenostjo so Pahorjevo pismo Ropu sprejeli Pahorjevi strankarski kolegi, zlasti tisti, ki se nagibajo k sodelovanju z LDS in predstavljajo bolj radikalno levo znotrajstrankarsko frakcijo. Tako je vodja poslanske skupine SD Miran Potrč ob zavrnitvi referendumske pobude, ki jo je vložil član sveta RTV Slovenija in nekdanji predsednik Društva novinarjev Slovenije Marjan Sedmak, v posebni izjavi za javnost znova obtožil vladno koalicijo, da si želi z vsemi sredstvi politično podrediti javno RTV. Potrč je izrazil prepričanje, da bi moral predsednik državnega zbora France Cukjati dati pobudnikom možnost, da referendumsko vprašanje dopolnijo ali spremenijo. Omenjena Potrčeva izjava daje slutiti, da bi utegnil marsikateri poslanec SD v nasprotju s Pahorjevim mnenjem podpreti razpis referenduma. Velja pa spomniti, da je bil prav Potrč pred letom dni najglasnejši nasprotnik razpisa referenduma o "izbrisanih", pri tem pa je opozarjal na dejstvo, da bo referendum stal Slovenijo nezanemarljivih 600 milijonov davkoplačevalskih tolarjev. Iz istega razloga je tranzicijska levica nasprotovala tudi nekaterim drugim referendumom, na primer o oplojevanju samskih žensk (leta 2001). Če bi se torej kateri od poslancev SD odločil za podporo LDS pri referendumu o RTV, bi to pomenilo klofuto predsedniku lastne stranke Pahorju, ki je bil na letošnjem kongresu sicer s prepričljivo večino izvoljen za predsednika SD –, vse to pa bi lahko Socialne demokrate pripeljalo v krizo ali celo razcep. Po nekaterih podatkih naj bi bili svoj podpis napovedali Miran Potrč, Breda Pečan in Dušan Kumer, kar pa za razpis referenduma ne bo dovolj, saj je treba zbrati 30 podpisov poslancev, možnost podpore pa sta že zavrnila Jelinčičeva SNS in poslanec italijanske manjšine Roberto Battelli.

Izid bo tesen

V zvezi z referendumom je tako v ponedeljek, 27. junija, zasedalo tudi predsedstvo stranke SD, vendar se do podpore referendumu o RTV ni opredelilo, zaradi česar bo lahko vsak poslanec ravnal po svoji vesti. Čeprav večina poslancev SD podpira referendum, bo izid izredno tesen. Prav gotovo pa bo referendumska pobuda vnesla razdor med predsednika SD Boruta Pahorja in vodjo poslanske skupine SD Mirana Potrča, ki poudarja, da je svoboda medijskega izražanja ena temeljnih človekovih svoboščin, za stroške referenduma pa je odgovorno celotno zakonodajno telo (čeprav je pri referendumih v minulih letih tranzicijska levica pripisovala odgovornost za stroške izključno predlagatelju referenduma). Slednji je tako predlagal, naj podprejo referendumsko pobudo. Na neenotnost se je že odzval Anton Rop in Pahorjevo odločitev označil za "zelo napačno". Po njegovem mnenju pobude iz civilne družbe poslancev ne smejo odvezati odgovornosti, storiti pa je treba vse, da se prepreči uveljavitev po njegovo slabega zakona o RTV. To pa bo mogoče le z lobiranjem pri poslancih SD, ki tako ostajajo edino upanje za LDS. V takem primeru seveda ni izključeno podkupovanje. Vsekakor bo razkol med LDS in SD pa tudi znotraj obeh strank poglobil krizo opozicije.

Gašper Blažič

Predsednik LDS Anton Rop in predednik SD Borut Pahor, strankarska prvaka, ki imata v svojih lastnih strankah malo podpore

Če bi se torej kateri od poslancev SD odločil za podporo LDS pri referendumu o RTV, bi to pomenilo klofuto predsedniku lastne stranke Pahorju, ki je bil na letošnjem kongresu sicer s prepričljivo večino izvoljen za predsednika SD –, vse to pa bi lahko Socialne demokrate pripeljalo v krizo ali celo razcep.

Spokojno praznovanje

Proslave ob 14-letnici slovenske države so tokrat prvič po dolгих letih minile brez večjih prerekanj. Na osrednji državni proslavi je govoril Janez Drnovšek, predsednik vlade Janes Janša pa je ob rojstnem dnevu Slovenije državljanom namenil posebno poslanico.

Osrednja državna proslava ob 14. rojstnem dnevu slovenske države je kot navadno potekala na Trgu republike v Ljubljani.

Izkoristili zgodovinsko priložnost

Osrednji govornik na njej je bil predsednik države Janez Drnovšek. V svojem govoru je dejal, da smo Slovenci z razglasitvijo države pred 14 leti izpolnili stoletni sen slovenskih domoljubov. "Izkoristili smo zgodovinsko priložnost in v času, ko se je prvič po drugi sve-

tovni vojni spreminjala politična podoba Evrope, znali zbrati dovolj razsodnosti in poguma za prave odločitve. V svetu, ki so ga vedno urejali veliki narodi po svoji meri, si je slovenski narod znal izboriti svoje mesto na svetovnem zemljevidu držav. To ni uspelo nekaterim večjim in gospodarsko uspešnejšim narodom in regijam,"

je dejal Drnovšek. Po njegovih besedah je slovenska država v teh letih upravičila svoj obstoj. "Ves čas smo jo pozitivno razvijali, dosegali nadpovprečno gospodarsko rast, sorazmerno nizko brezposelnost, ohranjali sorazmerno visoko oceno, da je prav Slovenija najbolje izvedla prehod iz socialistične-

ga v tržno gospodarstvo in pri tem najbolje ohranila socialna ravnotežja." Drnovšek je izpostavil tudi nekatere mednarodne dosežke Slovenije v zadnjih letih. "Slovenija je v svoji štirinajstletni državni zgodovini tvorno sodelovala pri upravljanju svetovnih zadev. Nismo brezbrizni do vprašanj svetovne varnosti, klimatskih spre-

Kot je v svojem govoru na Trgu republike dejal Janez Drnovšek, so zadnja leta potrdila, da je bila odločitev za samostojno državo pravilna.

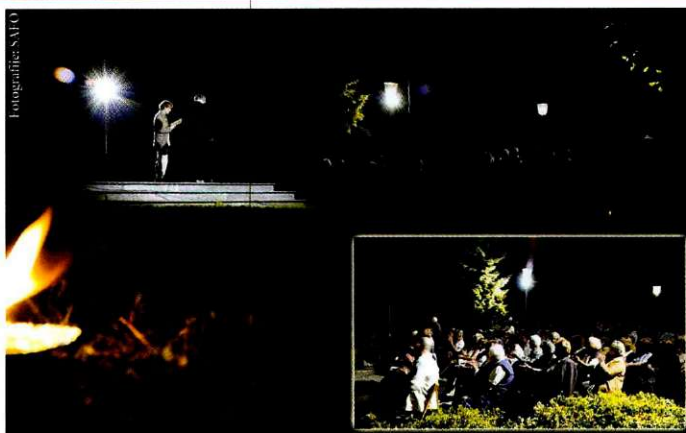

Letošnja osrednja proslava na Trgu republike je minila brez prerekanja o tem, kdo bo njen osrednji govornik. Janša je to čast prepustil predsedniku države.

memb, zmanjševanja revščine ... Slovenija zato resno deluje v Združenih narodih, letos pa predsedujemo Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi, kjer pomagamo razreševati krizne situacije v svetu. Naši vojaki in policisti sodelujejo v mednarodnih mirovnih operacijah od Balkana do Afganistana. Da bi zagotavljali varnost sebi in drugim, smo se vključili v Severnoatlantsko zaveznitvo. In kar je morda najpomembnejše, resno smo se vključili v projekt evropskega združevanja, je dejal predsednik države. Svoj govor je sklenil z napotki za naprej: "Ustvarjajmo novo zaupanje v Evropo. Boljšega sveta zaenkrat ni. Vse to velja tudi za Slovenijo."

Nismo več narod hlapcev in pastirjev

Dan državnosti je s slavnostno sejo počastil tudi državni zbor. Ker med predsednikom državnega zbora in tremi njegovimi podpredsedniki velja dogovor, da se govorniki na slavnostnih sejah menjajo, je bil tokrat na vrsti podpredsednik Marko Pavliha. V govoru je orisal nekatere dosežke slovenske države, hkrati pa je svoj nastop izkoristil za manjši obračun s političnimi nasprotniki. Kot je dejal, je bila naša najboljša zgodovinska odločitev ta, da zgradimo odprto državo širokih obzorij. "Nismo sledili zgledu tistih, ki so se izolirali, da bi ohranili svojo nacionalno identiteto, in ostali na obrobju. Vstopi v vse najpo-

Dan državnosti so z recitali v Trnovem počastili tudi v krogu Nove revije. Prav Nova revija je v svoji znameniti 57. številki prva postavila jasno zahtevo po samostojnosti.

membnejše svetovne in evropske povezave so nas naredili še močnejše, še bolj zavedne. Uspešni smo in nikomur več nam ni treba dokazovati, da smo narod Iztokov in Ljubinic ter ne pastirjev in hlapcev." Nadaljeval je z besedami iz vročih parlamentarnih razprav: "Toda kaj bi odgovorili preljubemu Prešernu in ostalim Svarunom slovenske kulturne dediščine, če bi nas vprašali, zakaj smo tako presneto nestrpni, prepirljivi in nemirni? Najhuje je, da v tem prednjačimo prav 'stanovalci' te dvorane." Na koncu je dal še nekaj napotkov opoziciji in vladi. "Ker je naša domovina deklarirano pomorsko usmerjena, si jo zamišljam kot ladjo, kjer se na poveljniškem mestu občasno zamenjajo častniki, a vsi plujemo proti skupnemu cilju – boljšemu življenju! Zatorej opozicija ne bi smela kvariti strojev in navigacijskih naprav ter upati na ledene gore, ampak bi morala napeti vse svoje možganske sile in državotvorne

moči za varno in mirno plovbo, ki jo mora zagotoviti izvoljena pozicijska ekipa. Slednja naj se ne bi otepala nasvetov in pometala v morje vseh, ki niso na palubi, ampak bi jih morala vključiti v delo."

Za boljše življenje bodo potrebne spremembe

Ker predsednik vlade Janez Janša ni nastopil na osrednji prireditvi na Trgu republike, se je ob tej priložnosti na državljane obrnil v posebni poslanici. Kot je zapisal, je vsakokratni praznik slovenske državnosti priložnost za razmislek o največjem dosežku našega naroda, to je neodvisni, mednarodno priznani in demokratični slovenski državi, Republiki Sloveniji. "Poldrugo tisočletje smo živeli razdeljeni med različne države pod neslovenskimi vladarji. Sedaj smo gospodarji na svoji zemlji. Naslednje leto bo poteklo petnajst let, ko za svoje razmere ne moremo kriviti drugih, ampak je vse odvisno od nas in sa-

mo nas. Slovenska država ni nastala iz slovenske sebičnosti, ampak osnovnega cilja vsakega zrelega naroda, da sam odloča o sebi in svoji prihodnosti. Naš namen nikoli ni bil ustvarjati idejno homogene države. Naši cilji so bili svoboda, demokracija in vsestranski napredek vsakega posameznika in skupnosti. Enotni naj bi bili samo v temeljnih pogledih, ki zadevajo naš obstoj in smeri razvoja, sicer pa je bistvo svobode, da zagotavlja pravico do različnosti."

V nadaljevanju se je dotaknil tistih, ki so pred 14 leti dvomili o slovenski samostojnosti. "Tako v tujini kot doma so nekateri dvomili o smislu naše državne samostojnosti in neodvisnosti. Vključitev in aktivno sodelovanje Republike Slovenije v takšnih mednarodnih organizacijah, kot so OZN, Evropska skupnost in Nato, predvsem pa naš notranji gospodarski in politični razvoj potrjujejo pravilnost naše takratne odločitve. Naš vsestranski napredek bi bil veliko manjši, če ne bi ubrali te poti. Življenjska raven naših nekdanjih jugoslovanskih sodržavljanov to več kot očitno potrjuje."

V nadaljevanju je Janša orisal še nekatere naloge, ki čakajo sedanjost. "Demokracija se navzven manifestira predvsem v pravicah državljanov in državljanek, da na vsakih volitvah izberejo tiste, ki jim glede prihodnosti najbolj zaupajo. Sedanja vlada se trudi izpolniti predvolilne obljube. Njen temeljni cilj je približevanje ravni življenja naših sodržavljanov tisti v najbolj razvitih državah Evrope." Za uresničitev tega cilja bodo po Janševih besedah potrebne nekatere temeljne spremembe zlasti na gospodarskem področju, ki naj vzpodbudijo gospodarsko rast in uspešnost, Slovenija pa bo morala pri tem izrabit tudi svoje prednosti. "Majhnost, ki nam jo nekateri doma očitajo, mora biti naša prednost, kar je že dokazala vrsta nam primerljivih držav. Intelektualni potencial naših ljudi in njihova delavnost zahtevata od vsakokratne vlade, da obe ti lastnosti

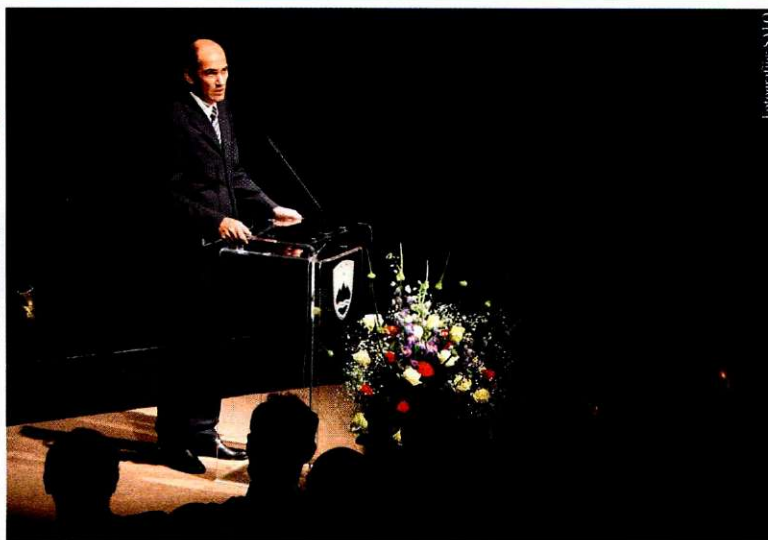
Idilo na osrednji proslavi so nekoliko zmotili le predstavniki Aktivne Slovenije – stranke, ki se ji na volitvah ni uspelo prebiti v DZ –, ki so protestirali proti nestrpnosti.

Na slavnostni seji državnega zbora je govoril njegov podpredsednik Marko Pavliha in govor mimogrede izkoristil še za lastne politične potrebe.

Tri dni pred dnevom državnosti so se 15. obletnice ustanovitve Demosove vlade z akademijo v Cankarjevem domu spomnili nekateri njeni člani.

Predsednik vlade Janez Janša je v Cankarjevem domu izrazil ponos, da vodi vlado, ki se šteje za naslednico Demosove vlade, in da v njej sedijo ljudje, ki so bili že v Demosovi vladi.

» naših sodržavljanov dobila največ možnosti za vsestranski razmah. Le tako bomo lahko upravičili in osmislili tudi življenja vseh tistih, ki so darovali svoja življenja za slovensko samostojnost, neodvisnost in demokracijo. Poslanico je sklenil z besedami: "Prihodnost je obetavna in nas je ni treba biti strah. Predvsem pa se moramo zavdati, da je največ odvisno od nas

samih. Biti moramo pogumni, tudi drzni, ne pa lahkomišelní."

Slovesno ob 15. obletnici Demosove vlade

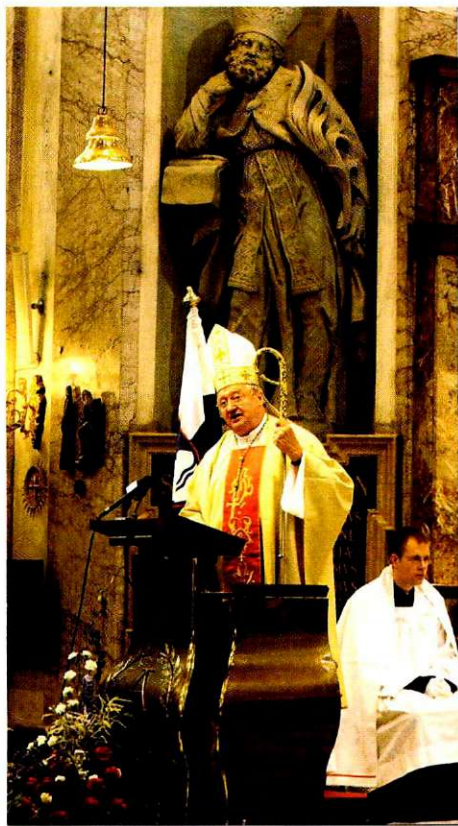
Pretekli teden je bilo nadvse slovesno tudi v Cankarjevem domu, kjer so 15. obletnico ustanovitve Demosove vlade s slavnostno akademijo počastili nekateri znani akterji iz tistega časa. Na akademiji so bili predsednik tedanje vlade Lojze Peterle, takratni sekretar (minister) za obrambo in današnji predsednik vlade Janez Janša, zunanji minister Dimitrij Rupel in številni drugi. Kot je v svojem govoru dejal Janša, je danes vesel, da vodi vlado, ki se šteje za naslednico Demosove vlade, da v njej sedijo ljudje, ki so sedeli že v Demosovi vladi, in da vlado vodi politična opcija, ki je že pred 15 leti predstavljala koalicijo, na kateri je temeljil Demos. "Po zmrzali zadnjih 15 let lahko Slovenci gledajo na prihodnost z bistveno večjim optimizmom," je dejal Janša. Spomnil se je tudi dogodkov pred 15 leti.

"Ko se danes spominjamo tistih časov, se spominjamo tudi težav, ki jih je takrat imela vlada z opozicijo v tistih točkah, ko je bila nedržavotvorna. Tudi danes, ko gre za evropske zadeve, se ta zgodovina žal ponavlja. Ko pa je šlo za ključni korak, je bilo zaradi politike povezovanja, ki jo je vodila Demosova vlada, mogoče v najbolj kritičnih trenutkih strniti sile in zato je bila cena slovenske osamosvojitve bistveno nižja, kot bi lahko bila." S pohvalnimi besedami nista varčevala niti njen prvi predsednik Lojze Peterle in nekdanji predsednik SAZU France Bernik. Kot je dejal Peterle,

so državljani na prvih demokratičnih volitvah leta 1990 Demos podprli zato, ker so bili naveličani tedanjega političnega režima, po Bernikovem prepričanju pa je bilo največja odlika Demosove vlade dejstvo, da je znala prisluhniti odločilnemu trenutku zgodovine in nato uspešno opraviti svojo nalogo v dobro Slovenije in demokracije.

Če povzamemo dogajanje ob 14-letnici slovenske državnosti, ugotovimo, da so letošnje slovesnosti v nasprotju z nekaterimi iz prejšnjih let minile v dokaj spravljenem in državniskem ozračju.

Aleš Kocjan

Dnevu državnosti se je z mašo za domovino v soboto poklonila tudi Cerkev na Slovenskem. Mašo je vodil nadškof Alojz Uran, udeležili pa so se je tudi nekateri predstavniki slovenskega političnega življenja.

Na kratko

Zgodovina osamosvajanja

Prve zahteve po slovenski samostojnosti so se pojavile konec osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko so intelektualci, zbrani okoli Nove revije, in nekatere na novo nastajajoče stranke prvič jasno izpostavili zahtevo po slovenski osamosvojitvi. To zahtevo, ki jo je aretacija četverice JBTZ še utrdila, je leta 1990 začel uresničevati Demos, ki je 6. decembra sprejel zakon o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Na podlagi tega zakona je bil 23. decembra 1990 referendum, na katerem se je velika večina ljudi odločila za osamosvojitve. Na podlagi izida je takratna slovenska skupščina 25. junija 1991 sprejela ustavni zakon za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije in deklaracijo o neodvisnosti, ki so jo slovesno razglasili dan pozneje, s čimer so bili tudi formalno postavljeni temelji nove države. Žal slavlje ni trajalo dolgo, saj so že naslednji dan v Sloveniji začeli prodirati tanki JLA, ki so želeli zasesti meje in s tem Slovenijo na silo obdržati znotraj Jugoslavije. Vojna, ki na srečo ni zahtevala veliko žrtev, je trajala deset dni, nekaj mesecev po njenem koncu pa se je morala JLA dokončno umakniti iz naše države.

Sprejet zakon o RTVS

Minuli teden je bil v državnem zboru precej delaven, kljub številnim zapletom in zavlačevanju pa je večini uspelo dokončno sprejeti kontroverzni zakon o RTV Slovenija.

Pred tretjo obravnavo omenjenega zakona v DZ je politično javnost presenetila pobuda člana sveta RTVS Marjana Sedmaka in 1.283 volivcev za razpis predhodnega zakonodajnega referendumu o zakonu. Referendumsko vprašanje je predsednik DZ France Cukjati na podlagi mnenja parlamentarne zakonodajne službe zavrnil kot pomanjkljivega in nepravilno oblikovanega.

V opozicijskih SD in LDS so bili kritični do Cukjatijeve drže, saj bi moral po njihovo pobudnika pozvati k dopolnitvi referendumskega vprašanja. To možnost je predsednik DZ preučil, vendar je ugotovil, da bi bila že minimalna sprememba tako velika, da bi bistveno spremenila predlog, s tem pa bi moral pobudnik znova iskati potrebne podpise. Zgovorno je tudi dejstvo, da je med podpisniki referendumske pobude nekdanja poslanka LDS Irma Pavlinič Krebs, kar kaže na vnovični poskus prikritega zavlačevanja s strani opozicije.

Obstrukcija glasovanja

Kot pri drugi obravnavi predloga zakona so tudi pri tretji poslanci LDS in DS bojkotirali glasovanje, ki bi po njihovo dodalo demokratično fasado

“političnemu prevzemu” javne RTV.

Dušan Kumer (SD) je ugotavljal napačnost izhodišča za pripravo zakona, saj naj bi bil slednji pripravljen brez poprejšnje analize in z edini namenom podrediti si medije.

Aleš Gulič (LDS) je bil kritičen do “zelo nasilnega” postopka sprejemanja zakona, ki bo po njegovo omogočil odpravo vseh možnosti do obveščanja in obveščenosti. Njegov strankarski kolega Jožef Školč je govoril o “prevzemu javne RTV s strani zmogovite koalicije”, ki si jemlje nekaj, kar zmagovalcu volitev ne pripada.

Branko Grims (SDS), ki je sodeloval pri pripravi zakona, je zavrnil očitke o politizaciji, saj bo zakon podlaga za vzpostavitev javne RTV, ki bo odprta za različna mnenja in bo omogočila državljanom čim bolj objektivno in celovito informiranost o vprašanih družbenega življenja. Zakon je, kot meni Grims, evropsko primerljiv, zlasti kar se tiče sestave in načina oblikovanja organov zavoda.

Grims je omenil svoj sestanek s predstavniki sindikatov in sveta delavcev RTVS, na katerem so ti izrazili enotno mnenje, da se mora križa vodenja čim prej končati in da je sprejetje zakona tudi v interesu zaposlenih na RTV. Alojz Sok (NSi) je bil presenečen nad ravnanjem poslancev LDS in SD, ki jim mnenje strokovnjakov zakonodajne službe nenadoma ne ustreza več. Zakon so z nekaterimi pomisleki podprli tudi v DeSUS, nasprotovali pa so mu poslanci SNS.

Vlada za dve regiji

Žgoče vprašanje po propadu pogajanj o evropski finančni perspektivi za obdobje med letoma 2007 in 2013 je po sili razmer postala delitev Slovenije na kohezijske regije, kar bi omogočilo črpanje sredstev iz evropskih razvojnih skladov. Naša država bi, če bo obravnavana kot ena regija kot doslej, dobila bistveno manj sredstev.

Vlada je v ta namen prejšnji četrtek sprejela predlog zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, po katerem bo Slovenija razdeljena na dve kohezijski regiji. Predlagani zakon bi nadomestil veljavnega iz leta 1999, DZ pa ga bo verjetno obravnaval še na julijskem zasedanju.

O predlogu zakona je govoril tudi premier Janez Janša in dal jasno vedeti, da brez sprejetja zakona in delitve Slovenije na dve kohezijski regiji začetek pogajanj z EU ne bo mogoč. Slovenija bo morala v vsakem primeru uveljavljati izjemo, kajti v uredbi, ki omogoča delitev na kohezijske regije, piše, da ta ne more biti revidirana prej kot v treh letih po uveljavitvi, ta rok pa v našem primeru poteče šele naslednje leto.

V skladu z novim zakonom bi ustanovili Severozahodno Slovenijo in Jugovzhodno Slovenijo. Minister za regionalni razvoj Ivan Žagar je mnenja, da slednja zajema velik del območja, ki po razvitosti zaostaja za drugim delom države.

Zadeva pa ni tako preprosta, saj se bo morala naša država o regionalni delitvi še pogajati z EU. Sedanja

različica dveh regij med drugim upošteva uredbo EU, po kateri je pogoj za kohezijsko regijo najmanj 800 tisoč prebivalcev. Kot je razložil Žagar, moramo postopke končati še v tem letu, če želimo, da bo regionalizacija začela veljati še pravi čas. Gre pa tudi za rešitev, ki bo potrebna za pogajanja o finančni perspektivi po letu 2013.

Uspešna pogajanja bodo olajšala tudi izpeljavo posebnih ukrepov za preostali del Slovenije, ker se bodo delno sprostil lastni viri, te pa bomo lahko usmerili v področja, ki jih bodo potrebovala.

V skladu s predlogom bo vsaka regija imela razvojni svet, ki bo opravljal naloge nadzornih odborov pri izvajanju programov EU na teritorialni ravni, medtem ko bo za upravljanje vseh programov EU pristojna vladna služba za lokalno samoupravo in regionalno politiko, v katero bo vključena tudi agencija za regionalni razvoj.

Predlog opredeljuje skladni regionalni razvoj kot odgovornost države in občin, temeljne funkcionalne enote za izvajanje regionalne politike je 12 regionalnih razvojnih agencij, v 12 razvojnih regijah pa so tudi že sprejeli regionalne razvojne programe. Po vladnem predlogu bo javni sklad za regionalni razvoj podeželskega ohranjen kot javni finančni sklad, po novem pa bodo v njegovem okviru opravljali še naloge, povezane z razvojem projektnega financiranja. V skladu s predlogom se bo obseg regionalnih spodbud povečal s sedanjega enega na 1,5 odstotka BDP.

Mitja Volčanšek

Parlamentarna obravnava predloga zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti se je po pričakovanjih izkazala za izredno težavno in ideološko obarvano.

Postopek sprejemanja je bil ne pričakovano hiter. 31. marca je predlog zakona obravnavala vlada, 2. junija je potekala razprava na matičnem parlamentarnem odboru, ta pa je predlog, opremljen z dopolnili, poslal v drugo obravnavo. Slednja je potekala 17. junija, 22. junija pa je bila že tretja obravnava, na kateri so poslanci Socialnih demokratov (SD) in Liberalne demokracije Slovenije (LDS) po zdaj že uveljavljeni praksi

Pravice istospolnim

obstruirali glasovanje. Zakon je bil tako gladko sprejet, vendar se bo začel dejansko uporabljati čez približno leto dni, ker mora pristojni minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič pripraviti še vrsto podzakonskih predpisov (o obrazcu izjave o registraciji, obrazec vloge za prenehanje skupnosti, način vodenja registra istospolnih partnerskih skupnosti), ki bodo parom omogočali pravno regulacijo.

Zakon je bil potreben

Zaradi specifičnosti istospolne skupnosti se je vlada odločila za pripravo posebnega zakona, saj je želela pravno urediti njihov položaj in parom omogočiti uveljavljanje pravic ter izpolnjevanje medsebojnih dolžnosti. Zakon je bil predmet zahtevnega medresorskega usklajevanja, v katerega so vključili tudi civilno družbo. Tako so npr. na predlog le-te v zakon zapisali pravico do dedovanja na deležu skupnega premoženja. Predlog zakona obravnava postopek in pogoje registracije. Zahteva se navzočnost obeh ter najprej ustno in nato pisno soglasje. Predlog daje pravno podlago za uveljavljanje pra-

vic, ki omogočajo delovanje partnerske skupnosti. Ureja tudi pravico do preživetja in preživnine, pravico do pridobivanja premoženja in urejanja premoženjskih razmer, pravico do stanovanjskega varstva, že omenjeno pravico do dedovanja, pravico do pridobivanja informacij o zdravstvenem stanju obolelega partnerja in do obiskov v bolnišnicah.

Registrirana tovrstna partnerska skupnost preneha s smrtjo enega od partnerjev oz. z njegovo razglasitvijo za mrtvega in na podlagi pravnomočne upravne odločbe, s kate-

ro se odloči o prenehanju skupnosti. Premoženskoopravna razmerja, preživetje in dedovanje se urejajo v pravnem oz. nepravdnem postopku pri pristojnem sodišču.

Neizpolnjena obljuba prejšnje vlade

Najzanimivejša je bila druga obravnava zakonskega predloga, v kateri je opozicija bila bitko za simbolno in tudi formalno izenačitev istospolnih zvez z zakonsko zvezo. Razgreto ozračje je bilo tudi vzrok za marsikatero neumestno izjavo, tudi

s strani predstavnikov vladne koalicije (primer poslanca Pavleta Ruparja), vendar je bistvo razprave drugje. Zdajšnja opozicija je imela v prejšnjih mandatih na voljo vse vzvode, s katerimi bi zakonsko uredila vprašanje istospolnih partnerstev, katerih interese vsaj na papirju zagovarja. Tako pa je domnevno homofobna vlada, med člani katere je opozicija še posebej očrnila ministra Drobnič, v zelo kratkem času pripravila zakon in ga uvrstila v parlamentarni postopek.

Zadnja parlamentarna razprava o zakonu je pokazala, da gre pri nasprotovanju leve ne toliko za vsebinske vidike kot za simbolno oz. ideološko vprašanje izenačitve gejevskih in lezbičnih skupnosti z zakonsko zvezo. Pravno varstvo istospolnih partnerjev, ki imajo vsekakor pravico do svobodne odločitve glede življenjskega sloga in so bili do zdaj postavljeni v vrsti praktičnih vprašanj, so v SD in LDS tako izrabili za pridobivanje političnih točk.

Izjava poslanke Majde Širca, da gre za hinavski zakon, s katerim naj bi si vlada le povečala ugled v javnosti, je zato glede na ravnanje njene stranke v preteklosti vprašljiva.

Minister Janez Drobnič je moral že večkrat poslušati obtožbe o homofobnosti, čeprav je prav iz njegovega kabineta prišel zakon, ki bo prvič uredil pravice istospolnih partnerjev.

V poslanskih skupinah LDS in SD so se zgražali nad izjavo Pavleta Ruparja, besede Srečka Prijatelja (SNS) pa so sprejeli precej mirneje.

Ob tem se strinjamo, da je bila Ruparjeva izjava o odreditvi pregleda mednožja dvema opozicijskima poslankama neprimerna in žaljiva, a je bila izrečena v kontekstu skrajne poostritve stališč glede nekaterih točk. Ob Ruparjevi izjavi, posledičnem zgražanju in zapuščanju parlamentarne dvorane pa se je denimo pozabila sporna izjava poslanca SNS Srečka Prijatelja, da gre pri homoseksualnosti za bolezen, ki bi jo bilo treba zdraviti.

Res premalo pravic?

Največje nasprotovanje opozicije je veljalo izrazu "registracija" partnerske skupnosti (namesto njega bi bil ustrežnejši izraz "sklenitev") in postopku registracije, vladi pa so očitali tudi izključitev civilne družbe iz razprave.

Majda Potrata (DS) je še zmeraj prepričana, da je bil predlog zakona, ki so ga svojčas pripravili v poslanski skupini, bistveno boljši od njeni sedanjega, ker je bil rezultat večletnega usklajevanja. Izpostavila je tudi, da je bilo iskanje konsenza onemogočeno zaradi grožnje tedanje opozicije z referendumom, zaradi česar naj bi bili očitki, da bi LDS in DS lahko sprejeli zakon, če bi si želeli, "navadno sprenevanje".

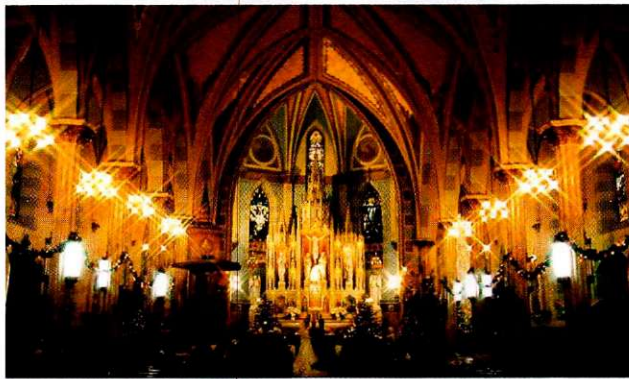
Eva Irgl (SDS) je v svojem nastopu nasprotno razlagala, da hitrost priprave in sprejemanja zakona kaže na ozaveščenost zdajšnje vlade, saj "osem mesecev po nastopu sedanje vlade razpravljamo o zakonu, kakršnega prejšnja vlada v osmih letih tako opevanega sodelovanja in dogovarjanja z nevladnimi organizacijami kljub zagotovljeni večini v parlamentu ni utegnila sprejeti". Še več, prejšnja oblast je zapravljala davkoplačevalski denar, ko je odvetniški pisarni izplačala 3.420.000 tolarjev za ureditev te problematike, čeprav zakona potem ni sprejela. Irglova je zavrnila tudi očitke o nesodelovanju z nevladnimi organizacijami in pri tem navedla predstavnika društva DIH, ki je v nasprotju s trditvami Širčeve in Potratove pozitivno ocenil odločitve vlade. Najpomembnejše pa je dejstvo, da evropska zakonodaja pušča državam možnost, da same uredijo to področje v skladu z družbeno klimo. Ta je v Sloveniji takšna, meni Irglo-

Majda Širca (LDS) meni, da gre pri istospolnih skupnostih za hinavski zakon, v katerega je vlada zelo selektivno uvrstila pravice istospolnih partnerjev.

Parada gejevskega in lezbičnega ponosa, ki bo potekala čez nekaj dni, bo verjetno priložnost za NVO, da ponovijo kritike na račun vlade.

V opoziciji so vztrajali pri zahtevi po večjem zunanjem poudarku registracije istospolne zveze, ki bi jo želeli čim bolj izenačiti z zakonsko.

Majda Potrata (SD) je prepričana, da je bil zakon, ki so ga pripravljali v njeni poslanski skupini, bistveno boljši od sedanjega. Kljub temu ga v prejšnjem mandatu niso sprejeli.

va, ki je izhajala iz javnomnenjske raziskave ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, da je prevladujoče mnenje naklonjeno ureditvi tega področja s posebnim zakonom.

Želeli izenačitev s poroko

Poslanec NSi Franc Capuder je poudaril, da je bil poseben zakon potreben zaradi posebne narave partnerske skupnosti, ki se ne da preprosto izenačiti z zakonsko, saj ne izpolnjuje nalog, "zaradi katerih zakonska skupnost moškega in ženske ter družina zasluži posebno družbeno priznanje in skrb".

Izredno sporno je bilo besedilo 6. člena zakona, ki govori o postopku registracije istospolne skupnosti. Opozicijski poslanki Širčeva in Potratova sta vztrajali pri dodelitvi simbolnega statusa sklenitvi partnerske zveze in pri tem predlagali uvedbo priči pri postopku, še več, prva je predlagala, naj sklenitev poteka v prostorih, kjer se sklepajo zakonske zveze, kar bi pomenilo izredno močno simbolno sporočilo. Zanimivo je, da je Aleš Gulič (LDS) o postopku, po katerem ustna registracija (ta v resnici po novem zakonu ne bo pravno-

močna, saj bo obvezno sledila pisna potrditev), ki jo predlaga vlada, dejal, da diši po "seriatskem pravu".

Se obeta ustavna presoja?

Na dan dokončnega sprejetja zakona se je oglasilo še več nevladnih organizacij (NVO), ki so samo sprejetje zakona označile za pozitivno dejanje, hkrati pa obžalovale, da je nastal brez njihovega sodelovanja. Zakon naj bi bil poleg tega diskriminatoren in pomanjkljiv, zato so nekatere od njih (Društvo za integracijo homoseksualnosti, skupina Lingsium in razvpiti Mirovni inštitut) že napovedale ustavno presojo zakona. Vlada naj predvsem ne bi bila upoštevala tistih njihovih pripomb, ki bi zagotovile socialno varnost. Bistvena pomanjkljivost zakona naj bi bila, da partnerjema ne priznava statusa svojca. Zaradi zavestne in namerne izločitve nekaterih pravic naj bi zakon celo uzakonjal diskriminacijo in bil v neskladju z ustavo. Nevladni organizaciji Škuc-LL in Magnus pa sta v ločeni izjavi govorili celo o "seksualnem apartheidu".

Od nevladnih organizacij gotovo nihče ne pričakuje, da bodo pohlevno sprejemale vse odločitve parla-

mentarne večine, prav nasprotno. Načelna in kritična drža je od NVO pravzaprav pričakovana. Sprašujemo pa se, kako to, da so prav te organizacije mirmo prenašale zavračanje prejšnje vlade s praznimi obljubami, medtem ko sprejeti zakon kategorično zavračajo, pri tem pa pozabljajo, da si bodo geji in lezbijke, katere predstavlja, končno lahko uredili večino praktičnih vprašanj glede partnerskih skupnosti.

Mitja Volčansek

FM 102.1
99.5
stereo
RDS

Radio VIVA

M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Klavora 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
http://www.radio-viva.com
e-mail: viva@radio-viva.com

Fotografije: SAFO

Pol leta vladanja

V začetku junija je minilo natanko pol leta, odkar je nova ekipa ministrov na čelu s premierjem Janezom Janšo prevzela nalogo, ki so jim jo zapuščali volivci na lanskim parlamentarnih volitvah. Kaj se je torej godilo v prvem polletju, koliko aktov so sprejeli posamezni državni organi, kako so delovala posamezna ministrstva?

Vlada je v svojem poročilu o izvajanju delovnega programa vlade v obdobju od 3. 12. 2004 do 3. 6. 2005 predstavila akte, načrtovane v delovnem programu vlade (od 22. 2. 2005 do 3. 6. 2005), akte, ki so bili realizirani od 3. 12. 2004 do 21. 2. 2005, in celotno realizacijo v polletnem obdobju.

Ogromno sprejetih aktov

Vlada se je dela lotila zelo zavze-

to, saj je v obdobju od 22. 2. do 3. 6. 2005 imela načrtovanih 313 aktov, od katerih jih je realizirala 208. V okviru pristojnosti državnega zbora je bilo tako načrtovanih 96 aktov, v pristojnosti vlade 76 podzakonskih aktov in v pristojnosti ministrstev 141 podzakonskih aktov. V tem obdobju je bilo realiziranih 54 aktov iz pristojnosti državnega zbora, 62 podzakonskih aktov iz pristojnosti vlade in 92 podzakonskih aktov iz pristojnosti ministrstev. Ministrstva in vladne službe zamujajo v postopkih pri 5 aktih iz pristojnosti državnega zbora in prav tako pri 5 podzakonskih aktih vlade. Vlada je morala sprejeti tudi nekaj aktov, ki niso bili načrtovani v njenem delovnem programu. Tako je med 22. 2. in 3. 6. 2005 realizirala 27 aktov iz pristojnosti državnega zbora, 68 podzakonskih aktov iz pristojnosti vlade in 106 podzakonskih aktov iz pristojnosti ministrstev. Če se vrnemo na začetek mandata, v prvo trimesečje, vidimo, da se je takrat predvsem pri

sprejemanju aktov iz pristojnosti državnega zbora poznalo dejstvo, da so se poslanci še uvajali v delovanje in sprejemanje aktov in zakonov (realizirali so le 14 aktov), medtem ko je vlada realizirala 55 podzakonskih aktov, ministrstva pa kar 137. V obdobju od 3. 12. 2004 do 3. 6. 2005 je bilo tako vseh realiziranih aktov in pod-

zakonskih aktov, ki so jih sprejeli državni zbor, vlada in ministrstva, 615.

Dejavno kmetijsko ministrstvo

Očitno se kmetijska ministrica Marija Lukačič res bolje znajde v delovnem okolju kot pred kamerami in mikrofoni. Njeno ministrstvo je namreč najbolj dejavno med vsemi

Predsednik vlade Janez Janša je s svojo ministrsko ekipo sprejel in realiziral že 615 aktov, od tega 95 aktov iz pristojnosti državnega zbora, 185 podzakonskih aktov iz pristojnosti vlade in 335 podzakonskih aktov iz pristojnosti ministrstev.

Po poročilu o izvajanju delovnega programa vlade je razvidno, da je ministrstvo za kulturo sprejelo manj aktov, kot je bilo načrtovanih za polletno obdobje, kar je razumljivo, saj se je večino časa ukvarjalo s predlogom zakona o RTV.

Kmetijska ministrica Marija Lukačič je med najbolj delovnimi ministri v vladi. Očitno se bolje znajde na delovnem mestu kot pred kamerami in mikrofoni.

Kako uspešna bo vladna ekipa Janeza Janše v primerjavi s prejšnjo pod vodstvom Antona Ropa?

ministrstvu. Kmetijsko ministrstvo je imelo v polletnem obdobju v delovnem programu 26 podzakonskih aktov. Aktov s področja kmetijstva, ki naj bi jih sprejela in realizirala vlada, je v bilo tem obdobju 17, v pristojnosti državnega zbora pa le eden. Realizacija je malce nižja; na ministrstvu niso pripravili in realizirali le 3 aktov, v državnem zboru pa niso končali edinega akta, ki je bil v tem obdobju načrtovan za sprejetje. V pristojnosti vlade sprejetje enega akta sicer zamuja, a se je postopek za njegovo sprejetje začel vsaj na odborih.

Med zelo dejavnimi ministrstvi pri izvajanju delovnega programa vlade v tem obdobju so še ministrstva za finance, za zunanje zadeve, za okolje, saj imajo glede na število aktov, ki so predpisani v delovnem programu, najmanj nerealiziranih aktov. Najmanj aktov v delovnem programu ima ministrstvo za kulturo, sledi mu ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Največ nerealiziranih aktov imajo na ministrstvih za šolstvo in šport, za delo, družino in socialne zadeve in za promet. Zanimivo je, da so na ministrstvu za kmetijstvo realizirali 23 aktov, ki jih je ministrstvo pripravilo mimo delovnega programa (niso bili načrtovani). Tudi na ministrstvu za okolje in prostor ter ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo so realizirali več aktov mimo delovnega programa vlade.

Zakaj tako različni rezultati?

Dejavnosti na posameznih ministrstvih se v javnosti različno odražajo, kar pa še ne pomeni, da na ministrstvih, ki nimajo velike realizacije aktov in določil, ne delajo s polno paro. Za tako različno delovanje posameznih ministrstev so različni vzroki. V kabinetih so se skupaj z ministri zamenjali ministri najožji so-

delavci, na nekaterih področjih pa še iščejo sekretarje in druge delavce. Sedava vladnih organov torej še ni popolna. Vsak novinec na novem delovnem mestu potrebuje nekaj časa, da se spozna z naravo svoje nove službe. Prav tako se pozna, da je dvanajst let vodilna mesta po ministrstvih in direktoratih zavzemala takratna vladajoča "levica", ki si je delo različnih služb razlagala nekoliko po svoje. Tudi zato so ministri sedanje vlade na začetku svojega mandata pripravili izčrpana poročila o stanju na ministrstvih, ki so jih prevzeli, in predstavili svoje namere in prioritete, ki jih bodo izvajali. Tako je denimo minister za zunanje zadeve Dimitrij Rupel potreboval zelo malo (oziroma nič) časa za spoznavanje razmer na ministrstvu, saj je z nekajmesečno odsotnostjo že prej vodil ta resor, medtem ko je minister za kulturo Vasko Simoniti za spoznavanje delovanja ministrstva in že pripravljenih aktov potreboval nekoliko več časa. Po drugi strani pa je res, da je prav Vasko Simoniti eden izmed bolj "napadanih" ministrov s strani medijev in t. i. civilnih pobud. Zakon o RTV, ki ga je pripravilo ministrstvo za kulturo, je bil deležen hude kritike, tako da se je minister verjetno večji del svojega dosedanjega mandata ukvarjal z razlaganjem in zagovarjanjem zakona v strokovnih in nestrokovnih sferah, čeprav je zakon pisan po zgledu nekaterih zahodnoevropskih držav z bogato demokratično tradicijo.

Drugi medijsko zelo izpostavljen minister je Janez Drobnič, minister za delo, družino in socialne zadeve. S t. i. predlogi vojnih zakonov je na noge dvignil dobršen del borčevskih in invalidskih organizacij ter seveda opozicijo. Njegovo ministrstvo je eno bolj delavnih v vladi, če sodimo po realizaciji sklepov

delovnega programa vlade. Nanj se je spravila tudi študentska organizacija, ki se je po volitvah kar nedomoma spomnila, da davčna reforma, ki jo je sprejela prejšnja vlada, študentom ni prijazna. Prejšnji minister za delo Vlado Dimovski je imel v primerjavi s sedanjim ministrom zelo mirno obdobje, kar tudi kaže neobjektiven odnos nekaterih medijev do sedanje vladne garniture, ki seveda pozabijo povedati, da je minister Drobnič moral sprejeti in "podedovati" nekatere zakone, ki jih je pripravila prejšnja vlada. A takrat očitno ni bil primeren čas za protestiranje proti takšnim odločitvam.

Poleg omenjenih so bili najbolj na udaru še minister za zdravje Andrej Bručan, ki je predlagal nekatere omejitve pri nadomestilih za bolniško odsotnost, minister za obrambo Karl Erjavec, ki ga obtožujejo celo ilegalnega prestopa slovenske meje, in minister za šolstvo in šport

Milan Zver, ki mu očitajo privatizacijo šolskega sistema in segregacijo, čeprav je uspešno rešil problem na osnovni šoli v Novem mestu.

Potreben je čas

Ministrstva in vlada za zdaj torej dobro delajo, vendar je jasno, da potrebujejo še nekaj časa, da bodo delovala s polno močjo. Rezultati dela v večini ne morejo biti vidni po pol leta, temveč bo za to potrebnih več let. Glavno je, da ministrstva opravljajo svoje delo, da pripravljajo kakovostne predloge zakonov in zgledno sodelujejo z drugimi državnimi ustanovami. Samo s tvornim sodelovanjem vseh državnih organov in služb bo namreč prihodnost Slovenije bolj svetla in optimistična. O uspešnem delovanju vlade pa bomo volivci svoje mnenje izrazili že drugo leto na lokalnih volitvah. Za zdaj ni bojazni, da vlada prvega izpita ne bi uspešno opravila.

Gregor Drnovšek

Radi smo radio ...

... ker ste žejni aktualnih in spodbudnih novic!

Luka Kočevar, novinar

Nekaj drži kot pribito: mariborska družba Elektro, ki je v večinski državni lasti, ima predsednika uprave, ki je slamnati mož. Podjetje v resnici upravlja član uprave Tomaž Orešič, podpredsednik območne organizacije LDS v Mariboru, ki družbo že nekaj časa edini predstavlja tudi v javnosti in pojasnjuje nekatere odločitve "uprave". V resnici za vsem tem stoji želja po dobičku posameznikov pri trgovanju z električno energijo.

Poskus postopne privat

Pred nekaj tedni so uredništva nekaterih občil, med njimi naš tedenik, prejela obsirno dokumentacijo o nekaterih nepravilnostih v javnem podjetju Elektro Maribor. Pri tem je zanimivo, da so posamezna občila pohitela in te informacije objavila kot obrobni dogodek, veliko pozornosti pa so namenila izjavam človeka, na katerega je naslovljenih največ očitkov. Na koncu je vse skupaj izvenelo kot dobro reklamno sporočilo, posebno še ker so se isti zapisi (istih avtorjev) pojavljali v nekaterih dnevnikih in tudi v regionalnih glasilih na mariborskem in pomurskem koncu. Ko smo šli po sledih opozoril iz uvodoma omenjene dokumentacije, smo ugotovili, da so opozorila večinoma točna in zato vredna temeljitejše razčlenbe.

Orešičev lov na čarovnice

Tomaž Orešič je najprej za enega od dnevnikov dejal, da je prepričan, da je opozorila v javnost posredoval "eden od zaposlenih v podjetju, ki se poskuša zaradi svojih osebnih interesov elegantno znebiti dvočlanske uprave". Čeprav mu nismo omenjali nobenega pisma, ampak smo mu postavili konkretna vprašanja o nekat-

rih dejanjih, nam je uvodoma dejal, "da je nekoliko presenečen, da smo se oglasili tako pozno, in potem ko so anonimko znane avtorice iz podjetja obdelali že številni slovenski mediji", in dodal, da je res, da se preostalih vprašanj zaradi poprejšnjega preverjanja ni lotil še nihče. In kaj smo ga spraševali? Nič posebnega. Petintridesetletnega Tomaža Orešiča, ki je na strojni fakulteti v Mariboru pri mentorju Milanu Marčiču z nalogo Hladilni sistem in primerjava s kompresorskim na konkretnem primeru diplomiral leta 1996, smo vprašali, za koliko je prodal delež v družbi Glas 2000, in o nekaterih njegovih prijate-

lih, ki naj bi vodili družbe, s katerimi Elektro Maribor sodeluje, potem ko je sam prevzel krmilo družbe. Vprašali smo ga tudi, kdo so člani nadzornega sveta (na spletni strani je naveden le predsednik), in ali je res, da družbo vodi on in ne predsednik uprave. Kot odgovor na to nam je uvodoma poslal dolg referat o domnevni uspešnosti družbe v času, ko je bil imenovan za člana uprave. V nadaljevanju pravi, da "pol anonimke" škodijo vsem zaposlenim in ugledu podjetja kot celote.

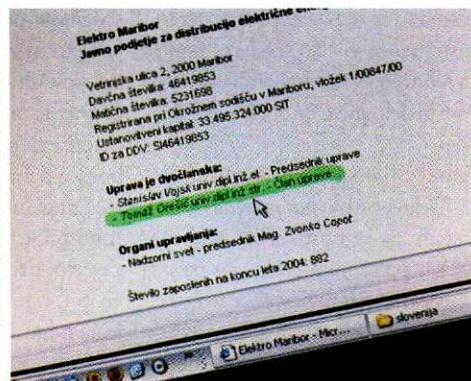
Elektro pregledujejo revizorji

Orešič nam je razkril, da pregled poslovanja javnega podjetja revidi-

rajo revizorji računskega sodišča. Zapisal je, da tovrstno slabljenje ugleda in strateske pozicije podjetja lahko dolgoročno vpliva na moč argumentov mariborske elektroenergetike pri prihodnjih procesih reorganizacije distribucijskih podjetij. Zadnja trditev sicer ni razumljiva, saj ni mogoče, da bi kakršna koli opozorila ob "tako bleščečem in brezhibnem" vodenju družbe lahko podjetju kakor koli škodovala, še manj pa to lahko škodi procesom reorganizacije distribucijskih podjetij. Lahko pa seveda škodi posameznikom in njihovim interesom pri tem. Orešič zatrjuje, da je sicer član LDS, po naših podatkih

Stanislav Vojsk, predsednik uprave, naj bi bil slamnati mož, Tomaž Orešič, član uprave, pa naj bi dejansko vodil Elektro Maribor.

Na spletni strani predstavljajo upravo. V resnici vse poslovne odločitve v javnosti predstavlja Tomaž Orešič, drugi človek v družbi. Stanislav Vojsk je "poniknil".

tudi član svetniške skupine LDS mestne občine Maribor in podpredsednik OO LDS Maribor, vendar naj ne bi bila nikoli nobena odločitev sprejeta v kakršni koli povezavi z morebitno politično opredelitvijo tega ali onega posameznika oz. posameznice. "Od začetka mojega mandata ni v vodstveno strukturo podjetja prišel niti en na novo zaposleni, pri čemer je pri obstoječih vodstvenih kadrih osebna 'politična' opredelitev vse prej kot blizu moji (praktično vsi dotedanji vodilni kadri so člani ali blizu sedanjih koaliciji)," trdi Orešič.

Pogodbo podpisala le Vojsk in Orešič

Zadnja trditev oziroma tista, ki se

prave, izvajanja programa do preverjanja znanja, mentorstva in zagovora magistrskega dela, literature in celotne organizacije študija. V ceno nista vključena uvodni in sklepni modul. Tega je očitno treba plačati posebej. Pri tem je zanimivo, da je podpis pogodbe o izobraževanju med Elektrom Maribor in Ekonomsko fakulteto v Ljubljani obremenilen tako za Vojsko kot za Orešiča. Po naših podatkih je bila pogodba o Vojskovem izobraževanju podpisana brez privolitve nadzornega sveta, podpisala pa naj bi jo predsednik in član uprave – Vojsk in Orešič torej.

Vojsk – slamnati mož

Ko smo skušali podatke preveriti pri Vojsku, se na naše pozive ni odzval. Očitno je tudi, da v JP Elektro Maribor prebije malo delovnega časa. Po prepričanju naših virov naj bi bil Vojsk "le nastavljena lutka, ki spremlja delo Orešiča, saj se boji izgube svojega položaja". Ugotovimo torej lahko, da je nekdanja Ropova vlada, v kateri je elektroenergetsko politiko vodil predvsem Robert Golob, na nekatera vodilna delovna mesta postavljala ljudi po takratnem koalicijskem ključu. Vsaj dva predsednika elektropodjetij sta bila iz vrst SLS, pomočniki pa so bili člani LDS. V obeh primerih se je izkazalo, da sta predsednika uprav le lutki, poslovne odločitve pa se sprejemajo daleč od njiju. Eden od njiju je očitno Vojsk, drugi pa je (bil) v Ljubljani.

Elektriko kupujejo od zasebnikov, ki se ukvarjajo s posredništvom

Po tem uvodu je zdaj čas, da razkrijemo, kakšni so očitki, ki letijo na Orešiča. Po naših virih (mimogrede, stvar ni bila razkrita v anonimnem pismu in o tem ni pisala ženska), je Elektro Maribor 1. januarja 2005 izstopil iz bilančne skupine Holdinga

Zasebna družba C & G iz Ljubljane se ukvarja s posredništvom. Med drugim prekučuje z električno energijo. Vezi med direktorji iz vrst LDS so zelo tesne.

Slovenskih elektrarn (HSE). To pa pomeni, da mariborska družba po novem električno energijo kupuje na prostem trgu. Po podatkih naših informatorjev naj bi je veliko kupovali pri družbi C & G iz Ljubljane. To je družba, ki ji je Tomaž Orešič, potem ko ga je Ropova vlada junija 2003 imenovala za člana uprave Elektra Maribor, prodal svoj delež v družbi Glas 2000, d. d., ki se je ukvarjala s trženjem električne energije. Na naše vprašanje, za koliko je prodal svoj delež, nam Orešič ni odgovoril. Za enega od časnikov pa je dejal, da Elektro Maribor pri HSE še vedno kupuje približno 90 odstotkov električne energije, za preostalih 10 odstotkov pa imajo pogodbe s petimi različnimi dobavitelji. Po njegovih izjavah naj bi Elektro Maribor s podjetjem C & G sodeloval že dolgo pred njegovim prihodom. Ali je to res, nam zaradi odsotnosti Stanislava Vojska ni uspelo preveriti. Iz finančne baze podatkov (I-bon) pa je razvidno, da je podjetje C & G svoj prihodek in čisti dobiček enormno povečalo po letu 2001 oziroma ga je v tem času več kot podvojilo. Večjo rast prihodkov so dosegli prav v letih 2003 in 2004. Lani je 22 zaposlenih "ustvarilo" kar 5,75 milijarde tolarjev skupnih prihodkov, dobiček pa je presegal 119 milijonov tolarjev. Družba ima sedež na

Riharjevi ulici 38 v Ljubljani, njeni ustanovitelji in pooblaščenici pa so: Darjo Sušnik, Marko Gabrovšek, Matjaž Cirman in Viktor Lovrenčič. Dejavnost družbe je posredništvo pri prodaji raznovrstnih izdelkov.

Eldeesovo jurišanje na energetiko

Vsi dogodki vključno z Orešičevim imenovanjem za člana uprave (še leta 2000 je njegovo ime na seznamu članov nadzornega sveta Pekarne Vrhnika, kar ni v nobeni povezavi z elektrogospodarstvom) se ujemajo s časom, ko si je LDS prek posameznikov zelo prizadevala, da bi se čim prej polastila trga z električno energijo. Zanimivo je, da je Orešič, ki že ves čas edini daje izjave za javnost in pojasnjuje nekatere odločitve vodstva, dejal, da so v Elektru Maribor ustanovili lastno bilančno skupino, ki jim omogoča večjo samostojnost in nadaljnje možnosti razvoja ter strateškega pozicioniranja". Prav vzpostavitev te skupine po njegovem mnenju predstavlja potreben pogoj pri trgovanju z električno energijo. Po njegovih ocenah naj bi se področje do leta 2007 postopoma liberaliziralo tudi v praksi. Te besede dovolj jasno kažejo, zakaj so se dogodki v mariborskem Elektru odvijali tako, kot so se, in zakaj je slamnati mož Stanislav Vojsk (SLS) dobil pomočnika uprave iz vrst LDS. Dobički na področju trgovanja z električno energijo so namreč preveliki, da bi LDS to področje spustila iz rok. Pravilno usmerjeni denar iz dobička pa vodi k lastništvu zdaj javnih podjetij, ki se ukvarjajo z distribuiranjem električne energije, kakršno je na primer tudi Elektro Maribor.

Vida Kocjan

tizacije

nanaša na politično opredelitev Stanislava Vojska, predsednika uprave, je točna, pri drugih, kot trdijo dobro obveščeni viri, pa ni tako. Po naših podatkih je Vojsk član SLS, vendar je očitno, da družbe ne vodi, ampak jo od junija 2003, ko ga je na to mesto postavilo nekdanja Ropova vlada, vodi Orešič. Vojsk je precej na dopustu, saj študira na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Vpisan je na podiplomski študij, kjer so energetske družbe ustanovile poseben konzorcijski energetski magistrski študij. Obiskuje ga 18 slušateljev, med njimi Vojsk, večina od njih je zaposlena v energetskih družbah. Šolnina za omenjeni študij znaša 2,2 milijona tolarjev, k temu je treba dodati še 20-odstotni davek na dodano vrednost, kar zneso 2,64 milijona tolarjev za posameznika. Študij na MBA po lastnih besedah končuje tudi Orešič, vendar ga to pri vodenju družbe ne ovira, zato ne potrebuje "dopusta" kot na primer Vojsk. Sicer pa je na spletni strani fakultete, katere dekan je Maks Tajnikar, nekdanji minister iz vrst SD, zapisano, da podjetja plačajo šolnino v dveh obrokih, na začetku prvega in na začetku drugega letnika. V ceno je vključena izvedba programa od pri-

Člani nadzornega sveta JP Elektro Maribor:

Predsednik: mag. Zvonko Copot, predsednik (državni podsekretar na ministrstvu za okolje in prostor); člani: dr. Bojan Škof (izredni profesor na Pravni fakulteti v Mariboru), Slava Kurtin (direktorica mestne uprave občine Maribor, Jože Dover (član uprave Probanke DZU) kot predstavniki lastnikov ter Franc Šmigoc in Miro Pečovnik kot predstavnika zaposlenih.

Opomba: Vsi navedeni so imeli te funkcije ob imenovanju za člane nadzornega sveta. Ali jih imajo še sedaj, nismo preverjali. Imenovala jih je prejšnja vlada.

Predsednik vlade Janez Janša je predstavil prenovljeno strategijo razvoja Slovenije, ki kot prednosti postavlja gospodarski in trajnostni razvoj ter kakovost bivanja. V desetih letih naj bi presegli povprečno raven razvitosti EU.

Da bi ta cilj dosegli, bo morala gospodarska rast v tem obdobju tisto v EU 15 (v starih članicah Evropske unije torej) presegati za tri odstotne točke. "Po našem mnenju je ta cilj dosegljiv, kolikor bodo izvedene reforme, ki izhajajo iz idejnih zamisli v strategiji razvoja," je ob predstavitvi zatrdil premier in poudaril, da poleg gospodarskega razvoja strategija postavlja v ospredje tudi kakovost bivanja. "To je pojem,

Strategija za uspešnost

ki je v strategiji v veliki meri nadgrajen s pojmom trajnostni razvoj, kar seveda pomeni, da ob prioritetah, ki sem jih naštel, cilj razvoja Slovenije ni samo gola gospodarska rast in učinkovitost, ampak je večja blaginja, ki se ne meri samo v denarju in v ekonomskih kazalcih, ampak v kvaliteti življenja," je dejal Janša. V ospredju strategije je celovita blaginja vsakega posameznika, dokument pa se ne osredinja samo na gospodarska vprašanja, temveč vključuje tudi socialna, politična, pravna in kulturna razmerja. Strategija postavlja tudi štiri strateške razvojne cilje države. Poleg gospodarskega razvoja sta v ospredju trajnostni razvoj in kakovost bivanja. Predsednik vlade Janez Janša je ob sprejetju omenjenega dokumenta dejal, da je vlada sprejela dokument, ki ima za seboj kar dobro mero vloženega nacionalnega znanja, s katerim Slovenija ta čas razpolaga. Po njegovem mnenju je temeljna ocena tega dokumenta, da se je Slovenija znašla na taki stopnji razvoja, da se je treba odločiti za nov preboj, ker na mnogih pod-

ročjih z nadaljevanjem dosedanjih metod preprosto ne bo mogoče več dosegati rezultatov. Zaradi tega se je bilo treba odločiti za nadgradnjo sedanjega razvojnega modela. Vlada je poleg temeljnega besedila sprejela tudi akcijski načrt ukrepov za leti 2005 in 2006, ki vsebuje precej podrobno členitev kratkoročnih ukrepov po posamičnih področjih oziroma ministrstvih. Dokument je začela pripravljati že vlada prejšnjega predsednika Toneta Ropa, ki je bila za odtenek ambicioznejša, saj je predvidevala, da bi v prihodnjih desetih letih EU lahko celo prehiteli. Vendar je jas-

no, da je imel prejšnji predsednik vlade preveč ambiciozne načrte, saj jim očitno niso verjeli niti njihovi pisci. Namenjeni so bili bolj politični propagandi kot uresničevanju. Prve javne razprave so se začele pred dobrim letom dni. Zadnja, ki je sklenila ta proces, pa se je pred kratkim odvila na pogovorih pri predsedniku države. Strategija, ki jo je sprejela vlada, ima torej poleg drugih prednosti tudi to, da jo je premier Janša strateško speljal skozi različne forume in razprave, tudi najvišjo pri predsedniku države Janezu Drnovšku. Dokument bo tako podlaga za pripra-

vo nacionalnega akcijskega načrta za izvajanje lizbonske strategije in državnega razvojnega programa.

Blaginja posameznikov

V ospredju nove strategije je celovita blaginja vsakega posameznika ali posameznice. Zato se ne osredinja samo na gospodarska vprašanja, temveč vključuje socialna, okoljska, politična, pravna in kulturna razmerja. Zaradi takšne postavitve ciljev je to po vsebini tudi strategija trajnostnega razvoja Slovenije, hkrati pa pomeni prenos ciljev lizbonske strategije v domače okolje, seveda ob

Eden glavnih ciljev strategije je povečanje zaposlenosti.

Vlada si bo prizadevala za krepitev nacionalne identitete.

upoštevanju specifičnih razvojnih priložnosti in zaostankov Slovenije.

Dosedanji razvoj Slovenije (tranzicija in vključitev v EU) je temeljil na poudarjanju makroekonomske in socialne stabilnosti ob sorazmerni počasnosti prestrukturiranja (gradualistični pristop). Kljub zmanjševanju gospodarskega zaostajanja je ključni razvojni zaostanek Slovenije za povprečjem razširjene EU še vedno prav na področju gospodarske razvitosti, medtem ko so na socialnem in okoljskem področju zaostanki manjši in omejeni na posamezne segmente. Slovenija se je razvijala kot korporativistična družba, kar je prevladujoč vzorec celinskega dela Evrope. To pomeni, da so za blaginjo državljanov odgovorni predvsem javni sistemi socialne države, v katerih dejavno sodelujejo tradicionalni socialni partnerji (predstavniki združenih delodajalcev in sindikati), manj pa posamezna podjetja in posamezniki. Vendar smo zdaj že na točki, ko so razvojni stroški postopnosti večji od njenih koristi. Potrebujemo radikalnejši preboj na področju strukturnih reform socialne države in aktivnejšo politiko globalne konkurenčnosti, ki bo pospeševala podjetništvo in prestrukturiranje podjetij.

Povečati ekonomsko razvitost in zaposlenost

Strategija določa tudi štiri strateške cilje. Gospodarski razvojni cilj je v desetih letih preseči povprečno raven ekonomske razvitosti EU (merjeno z BDP na prebivalca v pariteti kupne moči) in povečati zaposlenost v skladu s cilji lizbonske strategije. Drugi, družbeni razvojni cilj je izboljšanje kakovosti življenja in blaginje vseh posameznikov in posameznikov, merjene s kazalniki človekovega razvoja, socialnih tveganj in družbene povezanosti. Tretji, medgeneracijski in sonaravni razvojni cilj je uveljavljanje načela trajnosti kot temeljnega kakovostnega merila na vseh področjih razvoja vključno s ciljem trajnostnega obnavljanja prebivalstva.

Četrty razvojni cilj Slovenije v mednarodnem okolju je, da bo s svojim razvojnimi vzorcem, kulturno identiteto in angažiranim delovanjem v mednarodni skupnosti po-

Okrepiti je treba sodelovanje med univerzo in gospodarstvom.

Izboljšati je treba učinkovitost sodišč.

stala v svetu prepoznavna in ugledna država. Osrednji nacionalni razvojni cilji v obdobju 2006–2013, ki bodo natančneje številske določeni v programskem delu strategije, so zato: trajnostno povečanje blaginje in kakovosti življenja vseh posameznikov in posameznikov; izboljšanje možnosti vsakega človeka za dolgo, zdravo in aktivno življenje z vlaganji v izobrazbo, zdravje, kulturo in druge vire za uresničenje osebnih potencialov; oblikovanje bolj dinamične in prilagodljive družbe, ki se bo sposobna hitreje odzivati na izzive globalizacije in enotnega evropskega trga; vzdržno povečevanje gospodarske rasti in zaposlenosti na temelju načel trajnostnega razvoja in dolgoročnega ohranjanja ekonomskih, socialnih in okoljskih ravnovesij; povečanje globalne konkurenčnosti s spodbujanjem inovativnosti in podjetništva, razširjanjem uporabe IKT ter z učinkovitim posodabljanjem in vlaganjem v izobraževanje, usposabljanje ter raziskave in razvoj; povečanje učinkovitosti države in zmanjšanje njene neposredne vloge v gospodarstvu; zmanjšanje socialnih tveganj za najbolj ranljive skupine, zmanjševanje revščine in socialne izključenosti; ustvarjanje razmer za trajno ob-

navljanje prebivalstva; hitrejši razvoj vseh regij in zmanjševanje zaostanka najmanj razvitih; trajnostni okoljski in vzdržni prostorski razvoj; krepitev vseh oblik varnosti, dosledno spoštovanje človekovih pravic, preprečevanje diskriminacije in aktivno zagotavljanje enakih možnosti.

Ključne razvojne prioritete

Ključne razvojne prioritete za doseganje zastavljenih ciljev, ki jih poudarja strategija, so konkurenčno gospodarstvo, učinkovito ustvarjanje, prenos in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta, učinkovita in cenejša država, moderna socialna država in večja zaposlenost, povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja.

Na področju ustvarjanja razmer za konkurenčno gospodarstvo si bo vlada prizadevala za spodbujanje podjetniškega razvoja in povečanje konkurenčnosti, povečanje prilivov razvojno spodbudnih domačih in tujih naložb, podpirala bo internacionalizacijo gospodarstva in konkurenčno sposobnost storitev ter storila vse za uspešno vključitev v evropski tečajni mehanizem ERM 2 in prevzem evra.

Pri uresničevanju učinkovitega ustvarjanja gre za prenos in upora-

bo znanja iz izobraževalno-raziskovalnega sistema v gospodarstvo za hitrejši gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta. Zajema tudi povečanje gospodarske učinkovitosti in obsega vlaganj v raziskave in tehnološki razvoj, izboljšanje kakovosti terciarnega izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja.

Na področju doseganja učinkovitejše in cenejše države gre predvsem za povečanje konkurenčnosti javnih ustanov in večje učinkovitosti države, razvojno prestrukturiranje javnih financ ter zagotovitev boljšega delovanja pravosodnega sistema

Za vpeljavo moderne socialne države in večje zaposlenosti bo treba izboljšati prilagodljivost trga dela, modernizirati sisteme socialnega varstva ter zmanjševati družbeno izključenost in socialno ogroženost.

Pomembno je tudi povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja. Pri tem gre predvsem za doseganje trajnostnega obsega in strukture prebivalstva, skladnejši regionalni razvoj, zagotavljanje optimalnih pogojev za zdravje, izboljšanje gospodarnosti s prostorom, vključitev okoljevarstvenih meril v druge politike in potrošniške vzorce ter razvoj nacionalne identitete in kulture.

Prenovljena strategija razvoja Slovenije je vsekakor izjemno pomemben dokument. Loteva se vseh najpomembnejših točk naše prihodnosti. Avtorji so pokazali, da se zelo dobro zavedajo poti in sredstev, ki so potrebni za doseganje glavnih razvojnih ciljev. V primerjavi s prejšnjo strategijo so cilji tokrat postavljeni realneje, a vseeno drzno. Za njihovo uresničitev bo zdaj potrebne veliko volje in dela. Pot ne bo lahka, vendar so s splošnimi spremembami na bolje tudi možnosti za razvojni preboj veliko večje.

Denis Vengust

besana
slovnični pregledovalnik

dve uri Nekdo ki s otroci

Stekel je h mami.

AMEBIS www.amebis.si

Pred slabima dvema tednoma se je slovenska obala znašla na robu okoljske katastrofe. Po izlitju 5 do 10 ton mazuta iz ene od tovornih ladij je ob prvem pomolu koprške Luke nastal naftni madež, ki ga te dni še vedno čistijo poklicni čistilci iz Italije. Še vedno pa ni jasno, kdo je onesnaženje povzročil.

V petek, 17. junija, se je okoli sedem ure zvečer v koprsko morje izlilo 5 do 10 ton nafte. Luka Koper je po načrtu ukrepov takoj postavila plavajočo zaporo prvega luškega bazena. Šele po 29 urah je na prizorišče nesreče prišlo italijansko podjetje Crismani Group s primerno opremo in usposobljenimi delavci. Za zdaj pa še ne vedo, kdo je kriv za onesnaženje in kdo bo plačal čiščenje morja. Vlada je na ponedeljkovi seji sprejela sklepe o ukrepih za sanacijo onesnaženega koprškega morja. Za program sanacije morja zunaj koprškega pristanišča

bo odobrila 80 milijonov tolarjev, a jih bo kasneje od tistega, ki je odgovoren za nesrečo, ki bi se v drugačnih okoliščinah utegnila razrasti v okoljsko katastrofo, tudi izterjala. Za izvedbo tega dela sanacije je država zadolžila podjetje Drava, Luko Koper pa je pozvala, naj sprejme dodatne ukrepe. Na to se je uprava Luke Koper burno odzvala. Delitev obveznosti pri odpravljanju posledic na Luko Koper in državo je po mnenju Luke nezakonita, državni sekretar na ministrstvu za okolje in prostor Marko Starman pa opozarja, da se postopek iskanja krivca vleče nenavadno dolgo.

Kdo je poklical pomoč?

“Za preprečitev nadaljnje ga onesnaženja je Luka Koper dolžna sprejeti vsaj dva ukrepa, in sicer postavitev preventivne zaščite ob prvem pomolu in zagotovitev ustrezne hitre intervencije ob onesnaženju v pristanišču,” je na omenjeni seji rekel Starman. Po njegovem mnenju je Luka dolžna, da pristojnim službam ministrstva za promet in notranje

zadeve predloži vse podatke v zvezi s ploviloma, ki sta osumljeni za onesnaženje. V sporočilu za javnost so se predstavniki Luke odzvali z besedami, da preprečevanje onesnaženja ni stvar Luke, ampak države: “Gospodarske javne službe vzdrževanja vodnih in priobalnih zemljišč ter čiščenja gladine morja in priobalnih zemljišč ne izvaja Luka Koper, d. d.” Dodajajo, da so že ob izlitju nafte storili veliko več, kot jim nalaga zakonodaja, saj naj bi bili na lastno pobudo sprožili sistem obveščanja in najeli tudi usposobljenega izvajalca za čiščenje morja iz tujine, ko so ugotovili, “da državni organi ne izvajajo svo-

jih zadolžitev”. A s tem se predstavniki države, med drugim koprski župan Boris Popović, ne strinjajo. Župan je dejal, da je pomoč iz Trsta poklical on: “Svojih na Luki pač ne bodo obtoževali ... Vsak si lahko predstavlja, kaj bi se zgodilo, če ne bi jaz pritiskal, da se pokliče pomoč iz tujine, ker mi pač nimamo opreme,” je rekel župan mestne občine Koper.

Anastasia ali Blue Moon I?

Sprva je bilo slišati, da je velika verjetnost, da je onesnaženje povzročila MSC Anastasia, zadnje preiskave pa kažejo, da je za onesnaženje kriva ladja Blue Moon I. Vzorec sumljive temne snovi naj bi bil skladen z vzorcem goriva na eni izmed ladij, so ugotovili na centru za forenzične preiskave v Ljubljani. Sprva je forenzične preiskave goriva opravila pomorska inšpekcija oziroma njeni strokovnjaki. Osumljeni sta dve ladji – Blue Moon I in Anastasia. “Na podlagi opravljenih kemijskih analiz nismo mogli ugotoviti, katera ladja je povzročila onesnaženje,” so sporočili inšpektorji po preiskavah. Vendar z izsledki teh preiskav niso bili vsi popolnoma zadovoljni. Boris Po-

Koprski župan Boris Popović je prepričan, da bi lahko ugotovili krivca za razlito.

Edina koprška ladja, ki bi pri čiščenju lahko pomagala, je ta čas v popravilu.

Za čiščenje slovenskega morja je država najela italijansko podjetje.

Če bi tisti petek zapihala burja, bi mazut utegnil močno okrniti turistično sezono.

povič nam je zatrdil, da bi krivca lahko odkrili, če bi ga hoteli: "Tudi če bi mazut imeli obe ladji, ne bi smelo biti težav pri razločevanju snovi." S podobnimi vprašanji smo se obrnili tudi na Luko Koper oziroma njeno službo za stike z javnostjo, kjer so nam dejali, da za posredovanje informacij o razkrivanju krivca in o kritju stroškov niso pristojni. Res je nekoliko nenavadno že dejstvo, da so ladjarja izpustili iz pristanišča s smešno nizko varščino. Okoli 80.000. evrov je skoraj trinajstkrat manj, kolikor bodo po oceni vodje čistilne ekipe iz Trsta Paola Crismanija znašali stroški čiščenja. Luko Koper smo vprašali, zakaj so ladjarja izpustili, če krivec ni bil ugotovljen, pa so nam dejali, da za dajanje tovrstnih informacij niso pooblašteni.

Težko je tudi verjeti, da si je bilo gorivo na obeh tovornih ladjah kemijsko tako podobno, da ga na podlagi analiz ne bi mogli razločevati. Preiskave o domnevnem krivcu za onesnaženje se tako nadaljujejo. Vojko Živec s policijske uprave v Kopru je potrdil, da se forenzične preiskave kljub poročilu pomorske inšpekcije nadaljujejo in da bo šele na podlagi analiz policija lahko podala ovadbe zoper povzročitelja razlitja. "Na podlagi rezultatov analiz bomo ob zadostnih dokazih, ki bi kazali na

osumljenca, podali kazensko ovadbo, sicer pa poročilo," je dejal Živec.

Neprimerno ukrepanje

"Luka Koper je krivca oglobila za okoli 40.000 evrov in ju izpustila. Če se taka nesreča zgodi v tujini, bark ne izpustijo iz pristanišča, dokler ni jasen krivec," meni Popovič. Trije čolni, ki čistijo koprsko pristanišče, bodo ostali dva ali tri tedne, še več mesecev pa bodo pomagali čistiti in nadzirati morje, kar so zahtevali tudi župani treh občin Slovenske Istre. Poklicni čistilci iz Trsta čistijo doberšen del italijanske obale in so za to usposobljeni, zato stroški po županovem mnenju niso previsoki: "Bolje je, da imamo čisto morje. Ukrepanje je bilo počasno in neprimerno; če bi čistilci prišli prej, bi bil tudi strošek precej nižji, tako pa je do prihoda poklicnih čistilcev preteklo kar 29 ur." Župan je še dejal, da jim je svetoval, naj pomoč pokličejo takoj, a ga niso ubogali, potem pa je o nesreči in njenih razsežnostih obvestil okoljskega ministra Janeza Podobnika in zadeva je stekla. Nesreča se je zgodila okoli sedme ure zvečer. Na drugi strani pa nam je Boris Marzi, okoljski menedžer Luke Koper, zatrdil, da so pomoč iz Italije hoteli poklicati takoj, a jim država ni pustila ... Res so najprej postavili plavajočo

zapor in sprva so hoteli čistiti sami. Čiščenje obale bo stalo okoli milijon evrov, prav toliko pa bi državo stal nov čoln za ukrepanje pri tovrstnih nesrečah. Koprška Luka namreč nima take ladje, edina, ki bi ob tem izlitju lahko pomagala, pa je v popravilu in je nesrečo preživela na suhem.

Se preiskava o krivcu vleče tako dolgo, ker ga Luka Koper sploh ne želi najti? V tem primeru bi si pred državo laže umila roke in se rešila plačila.

Preventivni ukrepi

Razlitje mazuta v koprskem pristanišču in onesnaženje, ki ga je povzročilo, je največje v zadnjih 20 letih, če ne v vsej zgodovini koprškega pristanišča. Tokrat se je še dobro izšlo, a posledice nesreče bi bile gotovo precej hujše, če bi tisti petek zapihala burja. Nafto bi lahko razneslo po vsej slovenski obali in letošnja turistična sezona bi bila predčasno končana. Vlado Malacič iz Morske biološke postaje Piran, meni, da je za oceno razsežnosti onesnaženja pomembnih več dejavnikov – plimovanje, vreme, vsebnost toksičnih sestavin, ki izhlapevajo – pa tudi to, ali je do onesnaženja prišlo le na gladini morja ali pa morda tudi na njegovem dnu. Če se je zgodilo slednje, bodo posledice vidne šele čez čas. Dodal je, da je rešitev pravzaprav preprosta, to je združitev

Luke Koper, marine in države ter skupna postavitev avtomatiziranega nadzornega sistema v morju. "Monitoring deluje na podlagi določanja vsebnosti ogljikovodikov. V primeru povečane vrednosti teh bi bilo treba le vzeti vzorce morja in ugotoviti, kaj se dogaja. Edina slabost te rešitve so finančna sredstva, ki jih za ohranjanje ekološkega stanja morja in reševanje problemov onesnaževanja ni nikoli na razpolago," je dejal Malacič.

Težko bo najti primerno rešitev in obvarovati morje pred nadaljnjimi onesnaženji, če bosta Luka Koper in država še dolgo vlekli vsaka svoj konec vrvi. Možnosti za preprečevanje onesnaženja je precej, a preventivni ukrepi so za Slovenijo še predragi. Zato je treba poseči po cenejših. Kot rečeno, bi državo nov čoln stal prav toliko, kolikor bodo znašali stroški tokratnega čiščenja, če ne še manj. Ob odmevnejših nesrečah in večjih posledicah ne bo trpelo škode le pristanišče, ampak celotni slovenski turizem, na katerem gradi zdajšnji koprski župan. Dnevni in tedenski tisk je namreč novico ponesel po vsej Sloveniji in koprsko kopališče verjetno še nekaj časa ne bo obiskalo toliko kopalcev, kot bi ga lahko.

Mar Slovenci res ne znamo ceniti nekaj kilometrov obale, kolikor je premoremo? **Peter Avsenik**

Sveže mleto z mlinčkom!
Začimbe in začimbne mešanice

MAESTRO

Mediteranski okus
 Provansalski okus

Droga Kolinka, d.d.
 Kolinska ulica 1, 1544 Ljubljana
 www.droga.kolinka.si

Župan Boris Sovič vztraja, da bi v Kinogledališču nadaljevali s kulturnimi dejavnostmi, Janez Ujčič pa ponuja kulturne dejavnosti. V čem je torej problem?

Unionska dvorana je v lasti mariborske občine. Kinogledališče je v lasti družbe Tele 59. Povezuje ju skupna avla, ki je glavni predmet spora dveh sosedov.

Kinogledališče je bilo še pred nekaj meseci v lasti Kinematografov Maribor. Ti so se zaradi poslovne strategije odločili objekt prodati, za nakup pa se je zanimala mestna občina Maribor (MOM), ki je lastnica sosednje Unionske dvorane. Vendar je ob-

Fotografije: Mojca Hamžič

Bo dvorana samevala?

cina ponudila bistveno manj denarja, kot je zahteval in ocenil prodajalec in lastnik objekta. Občina je namreč vztrajala, da Kinogledališče ni vredno več kot 85 milijonov tolarjev, prodajalec pa je zahteval skoraj za polovico več. Pogajanja so potekala več kot dve leti, in ker je bilo kmalu jasno, da bo občina vztrajala pri svoji ponudbi, so se Kinematografi Maribor na čelu z Magdo Medved odločili prostore prodati drugemu ponudniku, to je podjetju Tele 59, saj je ta ponudil zahtevano vsoto. Šlo je za popolnoma legalno in tržno odločitev lastnika, da je svojo lastnino prodal tistemu, ki je zanj več ponudil. To pa MOM očitno ni bilo pogodu, saj z novim lastnikom ni pripravljena na sklenitev kakršnega koli sporazuma. Sporazum najbrž sploh ne bi bil potreben, če Unionske dvorane in Kinogledališča ne bi povezovala skupna avla, skozi katero je omogočen vhod v obe dvorani. Še več, večina avle je sedaj v lasti zasebne televizije, kar pomeni, da Unionska dvorana prostorsko nima urejenega ustreznega vhoda in izhoda, poskrbljeno pa naj ne bi bilo niti za požarno varnost obiskovalcev.

Brez uporabnega dovoljenja

Unionska dvorana kljub prenovi ostaja brez uporabnega dovoljenja,

zato mnogi ne razumejo, kako je lahko občina kot lastnica objekta v njem dovolila izvedbo nekaterih koncertov, za katere so morali obiskovalci celo plačati vstopnino. O tem so govorili tudi v mestnem svetu MOM, kjer so nekateri svetniki s prstom kazali predvsem na župana in mestno upravo. Da ni tako in da mestna uprava v Unionski dvorani ni prirejala nobenih koncertov, je bil odgovor direktorice mestne uprave Slave Kurtin. Bolj kot ne je bilo vsem jasno, da samo lastnik lahko odobri kakršno koli dogajanje v svojih prostorih. Na to je glasno opozoril tudi svetnik in poslanec Boštjan Zagorac (SNS), ki je županu želel pokazati celo vstopnico, za katero je menda odštel 2.500

tolarjev, da je lahko vstopil v dvorano, ki je brez uporabnega dovoljenja. Ker je slo v tem primeru po Zagorčevem mnenju za zakonsko kršitev, je o tem kmalu po dogodku seznanil vlado Republike Slovenije. O spornem delovanju dvorane, ki ne izpolnjuje vsem varnostnih zahtev, je bil obveščen tudi inšpektorat za okolje in prostor. Ta je kmalu po ogledu odredil zaprtje dvorane, dokler dokumentacija ne bo v celoti urejena, občina pa bo verjetno v kratkem kaznovana. Kolikšna bo kazen, nam ni uspelo izvedeti. Vsekakor pa bomo ta strošek plačali davkoplačevalci.

Posredovanje mestnih svetnikov

Zaprtje Unionske dvorane, ki ve-

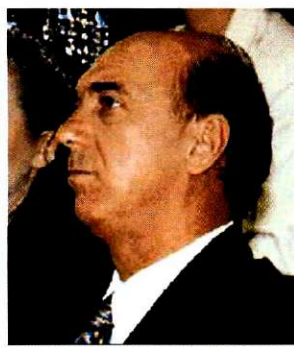
lja za eno najbolj akustičnih v Sloveniji, nikomur ne koristi. Nasprotno. Tega se očitno zavedajo tudi nekateri mestni svetniki. Andrej Verlič iz LDS je svojim svetniškim kolegom predlagal sprejetje sporazuma, v katerem je med drugim predlagal, naj oba lastnika, občina in podjetje Tele 59, skleneta kompromis in drug drugemu omogočita nemoteno delovanje. Janez Ujčič, direktor Tele 59, bi v to privolil, vendar pa župan Boris Sovič ne vidi posebnega smisla v podpisu takšnega sporazuma. Ko bi o tem morali glasovati mestni svetniki, se je oglasil dr. Alojz Krizman (ZNS) in predlagal, naj mestni svet raje kot o sporazumu odloča o tem, naj se obe vpleteni strani v roku 30 dni dogovorita in rešita nastali položaj. Večina svetnikov je ta predlog podprla.

Za zdaj brez dogovora

Vendar se je zgodilo to, kar je večina svetnikov že ob sprejetju predloga predvidevala. Pogovor med Sovičem in Ujčičem menda ni rešil nastalega položaja. "V mestni občini Maribor smo za kompromis. Razumljivo pa je, da ni mogoče pristajati na spremembe namembnosti dvorane. Želimo, da ostane takšna, kot je bila določena doslej, saj tudi MOM ni spremenila namembnos-

Župan mestne občine Maribor Boris Sovič bi bil najbolj vesel, če bi Kinogledališče odkupil.

Janez Ujčič, direktor družbe Tele 59, o prodaji ne razmišlja. Prav nasprotno, napoveduje, da bo tukaj zrasel nov multimedijski center.

ti Unionske dvorane. Kupec je pred nakupom poznal namen objekta in bil seznanjen s stališčem MOM, ki je ostalo nespremenjeno," so sporočili iz kabineta župana Borisa Soviča. Ujčić pa trdi, da s stališči občine pred nakupom ni bil seznanjen. Za nakup se je odločil v upanju, da bo njegovo odločitev župan pozdravil in jo podprl, saj je razvoj televizije RTS, ki si je pridobila status regionalnega programa posebnega pomena, po njegovem mnenju v dobro vseh Mariborčanov in Mariborčank. Vendar pa se ideologija televizije očitno razlikuje od občinske. "Lastnik gospodarske družbe želi nadgraditi Kinogledališče, kar je po našem mnenju neprimerno, saj je zgradba Unionske dvorane pod spomeniškim varstvom. Z lastnikom gospodarske družbe se razlikujemo tudi v razumevanju uporabe skupne avle, ki jo po našem prepričanju smemo uporabljati, družba pa bi želela skupno avlo zmanjšati v škodo mestne občine Maribor in posredno uporabnikov Unionske dvorane," pravijo v kabinetu župana. Ujčić trdi, da to ne drži, saj je občini ponudil brezplačno uporabo skoraj polovice avle, ki je sicer v njegovi lasti, na podlagi česar bi bili vhodi in izhodi iz Unionske dvorane ustrezni in bi ta najverjetneje lahko pridobila uporabno dovoljenje.

Za zaprtje Unionske dvorane odgovorna občina?

Kmalu po neuspešnem sestanku je Ujčić mestnim svetnikom poslal naslednje obvestilo: "Sporočamo vam, da je bil pogovor na to temo med obema lastnikoma sklican šele

Vhod v avlo je danes v lasti družbe Tele 59, kljub temu pa je družba občini pripravljena brezplačno omogočiti vhod skozi svoje prostore in delno uporabo svojega dela avle. Občina za to nima posluha.

Novi lastnik Kinogledališča bi želel nad obstoječo dvorano zgraditi pisarne za lastne potrebe, čemur pa mestna občina Maribor nasprotuje.

To je danes edini vhod v Unionsko dvorano. Ker ne izpolnjuje požarnovarnostnih zahtev, je Unionska dvorana danes še vedno brez obratovalnega dovoljenja.

Avla med obema dvoranama je jedro spora. Za dobro sodelovanje dveh sosedov bo treba poiskati kompromisno rešitev. V nasprotnem primeru bodo najkrajšo potegnili Mariborčani, ki bodo ob Unionsko dvorano.

v ponedeljek, 27. junija 2005, na zadnji dan roka, tik pred zasedanjem mestnega sveta. Po današnjem razgovoru z vodstvom mestne občine Maribor ugotavljamo, da kljub naši dobronamernosti in predloženemu sporazumu o sožitju obeh dejavnosti na lokaciji Union ni bil dosežen nikakršen napredek. Družba Tele 59, d. o. o., je zato pripravila program jesenskih aktivnosti v Kinogledališču, poslej Multimedijskem središču Maribor, ki v ničemer ne spreminja namembnosti dvorane, kvečjemu nadgrajuje dosedanje dejavnost s kulturnimi vsebinami, ki so priložene v programu. To pomeni, da bo odgovornost za to, da bo kon-

certna dvorana Union še naprej zaprta, saj je brez uporabnega dovoljenja, prevzela izključno mestna občina Maribor oziroma njen župan. Kolikor pa bodo v vodstvu mestne občine Maribor sprevideli, da je treba najti sporazum in predlaganega tudi potrditi, bomo z veseljem ponudili roko sodelovanja."

Multimedijsko središče s privolitvijo ali brez

Ujčić je svetnikom predložil tudi program Multimedijskega središča Maribor, ki naj bi v letih 2005/2006 potekal v prostorih nekdanjega Kinogledališča. V programu je med drugim navedeno, da bo tele-

vizijska družba Tele 59 oblikovala takšne vsebine, ki so primerne dosedanjim namembnostim in celostnemu kulturnemu okolju multimedijskega središča. Te vsebine bodo posredovali gledalcem v dvorani in po dogovoru z avtorji in izvajalci te vsebine posneli ter jih predvajali v okviru programa RTS. Poleg glasbenih in gledaliških prireditev, javnih tribun in okroglih miz nameravajo v teh prostorih organizirati izobraževalne delavnice v okviru čezmejne televizije. S temi predlogi je seznanjen tudi župan Sovič, najverjetneje pa bodo o usodi Unionske dvorane prav kmalu znova razpravljali tudi v mestnem svetu.

Saša Novak

PRIMORKA
tv poletite z nami

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

- informacije
- šport
- izobraževanje
- kultura
- zabava

Ameriški Indijanci

Ameriški Indijanci, ki že devet let tožijo notranje ministrstvo ZDA, predlagajo poravnavo v višini 27,5 milijarde dolarjev, če administracija privoli v hitro plačilo in če denarja ne bo vzela iz programov za Indijance. Tožba v imenu 500.000 Indijancev zahteva od administracije odškodnino za slabo gospodarjenje z njihovimi lastninami vse od leta 1887. Potem

ko so beli priseljenci Indijancem vzeli zemljo in jih izrinili v rezervate, jim je zvezna vlada podelila parcele, ki jih je v njihovem imenu izkoriščala na primer za nafto, rude, pašnike in druge namene. Notranje ministrstvo bi moralo ta denar nameniti za skrb za Indijance, vendar je bilo gospodarjenje vlade tako slabo, da ministrstvu ni uspelo niti izračunati, do kolikšne vsote so upravičeni. S tožbo, ki jo je leta 1996 vložilo pleme Črnih stopal iz

Montane, so sprva zahtevali 176 milijard dolarjev. Zdaj so odstopili od te zahteve in predlagajo, da jim vlada nameni 27,5 milijarde, ker denar potrebujejo zaradi finančne stiske.

Niz potresov

Japonsko je stresel niz potresov srednje moči, ki pa niso terjali žrtev in prizadejali škode. Potresi so prizadeli Niigato in Tokio. Žarišče potresa je bilo 10 kilometrov pod zemljo kakih 220 kilometrov severno od Tokia, kjer je oktobra lani v potresu z močjo 6,8 po Richterjevi lestvici, ki mu je sledilo 800 popotresnih sunkov, umrlo 46 ljudi, kakih 3.000 je bilo ranjenih.

Sladoled na Manhattnu

Nepremišljen poskus podjetja Snapple, da sredi vročega dne na Union Squaru na Manhattnu postavi pokonci največji sladoled na svetu v obliki priljubljene lučke, se je končal s potopom tega trga v New Yorku. Še

preden so lučko izkrcali iz tovornjaka, je sladka gosta tekočina z okusom kivija in jagode preplavila ulice in poglala v beg ljudi, ki so se znašli v bližini. Več kot 17 ton sladoleda je v vročem soncu in ob temperaturah okrog 25 stopinj Celzija hitro izginevalo oziroma se je hitro spreminjalo v tekočo in lepljivo brozgo. Gasilci so morali celo zapreti nekaj ulic okrog trga, da so jih lahko z brizgalnicami očistili in sladoledno tekočino potisnili v kanalizacijo na vesele milijonov newyorških podgan.

Zdravi mozolji

Izledki najnovejše raziskave so pokazali, da mozolji v najstniški dobi kasneje pripomorejo k bolj zdravemu srcu. To so dokazali britanski znanstveniki, ki so opravili teste na 10.000 moških. Tisti, ki so imeli v mladosti mozolje, so kasneje, trdijo znanstveniki z Univerze v Bristolu, pokazali precej večjo odpornost na bolezni srca in ožilja od tistih, ki v mladosti niso imeli teh težav. Analize so pokazale, da je k temu pripomoglo močnejše izločanje androgena, hormona, ki povzroča pojav mozoljev, hkrati pa varuje srce in ožilje. Žal močnejše izločanje tega spolnega hormona poleg tega, da v mladosti povzroča neprijetne mozolje, s seboj nosi tudi tveganje za rak prostate.

Najdražji je Tokio

Tokio je glede na življenjske stroške še vedno najdražje mesto na svetu, in sicer pred Osako, Londonom, Moskvo in Seulom, v raziskavi ugotavlja londonski raziskovalni inštitut

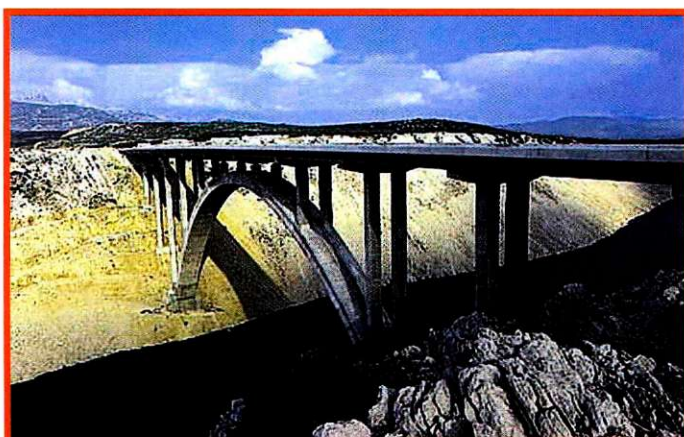
Mercer. Med mesti desetih novih članic EU je najdražja Budimpešta, ki se je med 144 najdražjih mest na svetu uvrstila na 25. mesto, sledijo ji Varšava (27. mesto), Praga (28. mesto), Bratislava (31. mesto) in Zagreb (48. mesto). Ljubljana se v raziskavi ni uvrstila med 50 najdražjih mest na svetu. Raziskava je bila opravljena v 144 mestih na vseh celinah, v njej pa so upoštevali stroške 200 izdelkov in storitev, med drugim stroške nastanitve, transporta, hrane, oblačil, zabave. V primerjavi z lanskim letom se je lestvica precej spremenila, kar je posledica tečajnih razlik med dolarjem in evrom. Po raziskavi je najcenejše evropsko mesto Bukarešta (103. mesto), najcenejše mesto na svetu pa je paragvajski Asuncion.

Bombnik med hiše

Na stanovanjsko četrt v mestu Yuma v ameriški zvezni državi Arizoni je strmoglavil ameriški bombnik s štirimi 250-kilogramskimi bombami na krovu. Pilotu se je uspelo še pravočasno izstreliti iz letala in je utrpel le lažje poškodbe. Štiri bombe ob padcu letala po navedbah vojske niso eksplodirale, temveč jim jih je uspelo na tleh razstaviti. Po nesreči so izpraznili več kot 1.300

hiš. Kot so dogodek opisali očividci, se je iz bombnika AV-8B Harrier najprej začel valiti črn dim, zatem pa se je iz pilotske kabine izstrelil pilot. Nekaj minut kasneje je letalo strmoglavilo med hiše, pri tem pa je bila ranjena le ena oseba. Bombnik je bil na vadbemem letu, vendar za zdaj še ni jasno, zakaj ni bomb odvrgetel že med vajo. Prav tako letala, ki imajo na krovu še vedno orožje, ob vračanju v oporišče navadno ne letijo nad mesti.

Odprt most

Hrvaški prometni minister Božidar Kalmeta je na kraju, kjer je pred vojno stal most, odprl nov masleniški most. Zadarska županija je tako bogatejša še za hitro cesto skozi Zadar; dokončani del stiripasovne ceste je dolg več kot sedem kilometrov in v prometnem smislu predstavlja alternativo obstoječemu masleniškiemu mostu na avtocesti. Novi most je dolg 315 in širok deset metrov in pol, od tistega na avtocesti Zadar-Split pa je nižji in je tako manj izpostavljen burji. Most je tako ne le lokalnega, ampak tudi državnega pomena.

Zdravilo za raka

Kitajska rastlina, ki jo uporabljajo kot odvajalno sredstvo, je morda zdravilo, ki bo podaljšalo življenje obolelim za levkemijo, menijo kitajski znanstveniki iz Hongkonga.

S pomočjo izvlečka iz kitajskega medenega rožičevca (gleditsia sinensis) se rakaste celice ne morejo hraniti skozi krvne žile, kar povzroča njihovo samouničenje. Znanstveniki s hongkonske politehnične univerze so po petih letih raziskovanj pršli do spoznanja, da bi ta kitajska rastlina lahko podaljšala življenje bolnikom, ki čakajo na presaditev kostnega mozga, morda pa celo ustavila napredovanje nekaterih rakastih obolenj, kot sta rak na dojki ali prostati. Omenjeno zelišče je med Kitajci zelo razširjeno in ga uporabljajo tudi kot antiseptik, protivnetno zdravilo ali zdravilo proti zaprtju. Prvi laboratorijski poskusi so pokazali, da bi bilo lahko zdravilo, pridobljeno iz kitajskega medenega rožičevca, cenejši nadomestek za draga zdravila.

Grimmove pravljice

Kasselski izvod pravljic bratov Grimm je organizacija UNESCO vpisala na svoj seznam pisne dediščine. Pravljice bratov Grimm so poleg Luthrove Biblije ena najbolj razširjenih knjig na nemškem kulturnem območju. Omenjeni izvod, ki

hkrati vsebuje prve znanstvene povzetke in dokumentacijo o evropski in orientalski tradiciji pravljic, zajema 14 pravljic in dve knjigi komentarjev iz let 1812 in 1857, je v lasti

muzeja; ta ga je pridobil neposredno iz zapuščine družine Grimm. Gre za prvo izdajo s številnimi lastnoročno zapisanimi opazkami in opombami bratov Grimm. Brata Jacob (1785–1863) in Wilhelm Grimm (1786–1859) sta več kot trideset let živel v Kasslu. Kasselski Grimmov muzej se ponaša z izjemno obsežno zbirko, ki vsebuje več kot 35.000 knjig.

Žrtve cunamijev

V Indoneziji so skoraj pol leta po uničujočih cunamijih našli še 2.226 trupel, še vedno pa pogrešajo 49.616 ljudi. Število smrtnih žrtev katastrofe se je tako povzpelo na 131.029. Po navedbah lokalnih oblasti so trupla našli v Banda Aceh, prestolnici province Aceh.

95-letnik rekorder

Petindevetdesetletni Japonec Kozo Haraguči je dvakratni svetovni rekorder v teku na 100 metrov. Na tekmovanju v Mijazakiju na jugu Japonske je razdaljo zmogel v 22,04 sekunde in postavil nov svetovni rekord v kategoriji atletov, starih med 95 in 99 let. Stari rekord Havajca Erwina Jaskulskega (24,01), dosežen leta 1999, je izboljšal za skoraj dve sekundi. Po teku je dejal, da se je najbolj bal, da bo med tekom padel. Pri vsem tem je zanimivo, da se je Haraguči z atletiko začel ukvarjati šele pri 65. letu starosti.

Epidemija meningitisa

V Banjaluki na severu Bosne in Hercegovine so razglasili epidemijo virusnega meningitisa. Za to kužno boleznijo je po podatkih tamkajšnjega kliničnega centra zbolelo najmanj 20 ljudi, gre pa večinom za osnovnošolske in predšolske otroke. Zdravniki napoveduje-

Vročinski val

Iz Kitajske in Pakistana poročajo o hudi vročini, ki je zajela njihove pokrajine. V Pakistanu, kje se je živo srebro povzpelo do 48 stopinj Celzija, je zaradi vročine umrlo najmanj 30 ljudi. Na severu Kitajske pa so namerili temperature do 39 stopinj Celzija. Oblasti so prebivalce pozvale, naj med 10. in 16. uro ostajajo doma, pijejo dovolj tekočine ter jedo zelenjavo in sadje z veliko vsebnostjo vode, kot sta zelena solata in lubenice.

jo, da se bo število obolelih v prihodnjih dneh še povečalo, saj se je epidemija šele začela. Vsi doslej oboleli se zdravijo na infekcijski kliniki. Vodja infekcijske klinike Srbojub Golubović je pojasnil, da gre za lažjo obliko meningitisa, ki ga je mogoče pozdraviti. Simptomi so glavobol, bru-

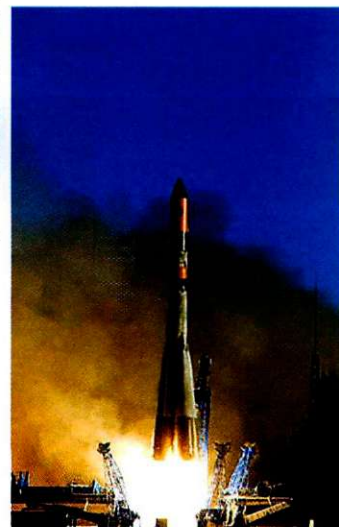

hanje in apatija, pogosto pa tudi otodelost vratu ali hrbtenice. Najučinkovitejši preventivni ukrepi so umivanje rok in strožje higienske razmere ter pogostejši nadzor pitne vode.

Raketa odpovedala

Ruska nosilna raketa tipa molnia-M, ki naj bi v vesolje ponesla

vojaški komunikacijski satelit, je kmalu po izstrelitvi odpovedala in padla na Zemljo. Raketa, ki so jo izstrelili z vojaškega izstrelišča Pleseck na severu Rusije, je strmoglavila na območju redko poseljene sibirsk pokrajine Tjumen. Najprej se je sicer dvignila normalno, a šest minut po izstrelitvi ni prišlo do ločitve med drugo in tretjo stopnjo, zato se motor tretje stopnje ni aktiviral. Raketa je nato strmoglavila. Po za zdaj znanih podatkih ostanki rakete, ki so padli na Zemljo, niso povzročili gmotne škode na tleh.

Grimmove pravljice

Otroške pravljice batov Grimm je Unesco priznal za svetovno kulturno dediščino. Kot pomemben vir, ki je prišel do nas, so imenovali delovne primere knjige z lastnoročnimi zaznamki Jakoba in Wilhelma Grimma. Te so v zbirki bratov Grimm v kasselskem muzeju. Na seznam svetovne kulturne dediščine je Unesco vnesel tudi karto sveta Martina Waldseemüllerja iz leta 1507, ki jo hranijo v kongresni knjižnici ZDA v Washingtonu. Na spisek svetovne kulturne dediščine sodi zdaj 120 dokumentov, med katerimi je osem nemških. Unesco je svojo izbiro utemeljil z besedami, da je zbirka pravljic bratov Grimm poleg Lutrove Bibilje najbolj znana in najbolj razširjena knjiga nemške kulturne zgodovine na svetu. Otroške in domače pravljice lahko primerjamo z ogledalom, ki je vase ujelo tradicije pravljice, ki so jih oblikovale različne kulture in so bile prepletene in oblikovane v novo tradicijo, ki je vplivala na ves svet. Cilj, ki si ga je zadal Unesco že leta 1992, je prepis vseh dokumentov svetovne kulturne dediščine v numerično obliko – le denarja za ta postopek se še ni.

Razkrite skrivnosti

Leta 1959 se je mladi Ian Graham podal za skupino Guatemalcev, ki so mu pokazali skrivnostne ostanke sredi džungle. Najdba je postala njegovo življenjsko delo. Registriral je vse spomenike, ki jih je tam našel, in izdal njihove podobe v knjigah, da se ne bi izgubili. Našel je okoli 400 majevskih zapisov, ki jih je spravil v Peabody Museum v Cambridgeu. Delo seveda še ni končano. "Nove spomenike najdemo zelo pogosto," pravi Graham. Majevski "hieroglifi" so edinstven sistem pismenk prvotnih prebivalcev ameriške celine, poleg tega so zadnja jezikovna uganka na svetu. Do sedaj so dešifrirali okoli 85 odstotkov dokumentov, vsi drugi so še skrivnost, okoli katere se trudi veliko ljudi. Datume in številke so razvozljali že v 19. stoletju, pismenke pa šele v 50. letih. Maji so živeli na ozemlju Mehike, Guatemale, Hondurasa in Belizeja od okoli 2600 pred Kristusom. Njihovi teksti so nastali med letoma 250 in 900 – v klasični dobi Majev. Potem je ta čudovita civilizacija izginila. Ko so konkvistadorji zasedli Mehiko, so večino majevskih stavb porušili, njihove knjige pa sežgali.

Vonj privlači kupce

Uspelo je določiti najuspešnejši kraj za prodajo moških časopisov – to je ob slačilnici pri telovadnici. Britanci so z zanimivim poskusom dokazali, da na to vpliva feromon androstenol, ki ga vsebuje moški pot. Sto dvajsetim študentom različnih spolov so nadeli maske – polovica jih je bila prepojena z omenjenim feromonom, polovica pa z nevtralnno snovjo. Fantje, ki so imeli masko s feromonom, so najpogosteje izbrali revijo Men's Health, na ženske pa feromon ni deloval. Na izbiro so imeli žensko revijo Allure, National Geographic in Men's Health. To je prvi poskus, ki je dokazal, da potrošnika lahko pritegne tudi vonjava in ne samo videz z zanimivo vsebino. Toda pojavlja se novo vprašanje: kako opremiti izdelek, da bi vonjave in feromoni delovali neopazno. Zagotovo je pričakovati, da se bodo oglašili tudi zavodi za varstvo potrošnikov, saj bi privabljanje z vonjavami lahko pomenilo tudi več prevar.

Strah pred marsovc

Preden bodo ZDA poslale na Mars človeka, se bodo prepričale, da tam ni človeku nevarnih oblik življenja. Takšno mnenje je podala znanstvena agencija NASA. Po mnenju strokovnjakov je edini pravi način za to robot, ki bi ga poslali tja pred človekom, vendar bi za izvedbo tega načrta potrebovali več kot deset let. Polet na Mars načrtujejo leta 2015. A tudi poprejšnje raziskovanje z roboti ne izključuje možnosti, da bi astronomi ne naleteli na življenje v obliki mikroorganizmov, ki jih roboti ne bi zaznali. Te bakterije bi lahko kasneje prinesli na Zemljo in z njimi ogrozili zemeljski ekosistem. Če bi v vzorcih z Marsa v naslednjih letih odkrili kakršno koli obliko življenja, bodo polet na Mars odpovedali, ker bi bil preveč tvegan, so dejali v agenciji NASA. Pred poletom na Mars bi morali raziskati tudi lahko disperzni prah na rdečem planetu, saj bi utegnil škoditi tako ljudem kot napravam, dinamiko vrhnjih slojev Marsove atmosfere, poiskati bi morali vodni vir, ki bi ga raziskovalci tam lahko uporabljali – iz vode je mogoče dobiti kisik za dihanje in vodik za gorivo.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s poloznico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

datum rojstva: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum: _____

podpis naročnika: _____

Davčni zavezanec: ☐ da ☐ ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: ☐ upokojenec ☐ invalid ☐ brezposeln ☐ študent ali dijak

S to naročilnico se zavežujem,
da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!

cena: 550 SIT

Po drugem krogu predsedniških volitev je Iran prejšnji petek dobil novega predsednika. Z 62 odstotki glasov je bil izvoljen dosedanji župan Teherana Mahmud Ahmadinedžad in tako s presenetljivo večino glasov premagal svojega tekmeča v drugem krogu, nekdanjega predsednika države Akbarja Hašemija Rafsandžanija. Postavlja pa se vprašanje, ali bodo menjave v političnem vrhu prinesle tudi politične reforme in spremembe, ki bi prebivalcem Ira-

Novi iranski predsednik je postal dosedanji župan Teherana Mahmud Ahmadinedžad, ki velja za skrajno konservativnega politika.

sodelovanje, lahko prišlo do resnih zapletov. A v Evropi se dobro zavedajo, da volitve v Iranu ne morejo prinesiti večjih sprememb, saj ima zadnjo besedo pri vseh večjih političnih odločitvah iranski verski voditelj ajatola Ali Hamenei, ki si je že leta 1989 zagotovil dosmrtni mandat in čigar politični vpliv se z leti le še utrjuje.

Lepši prihodnosti naproti

Do političnega preobrata je v teh dneh prišlo tudi v Libanonu, kjer so letos prvič po devetindvajsetih letih

Politični preobrati

na izboljšale življenjsko raven in jim zagotovile več človekovih pravic, kot so jih imeli doslej. Predhodnik novega iranskega predsednika Mohamed Katami je ob svojem prihodu na oblast leta 1997 veljal za politika naprednih idej, ki bi Iran popeljal med gospodarsko in politično najrazvitejše države, a po izteku dveh mandatorov je jasno, da njegove volilne obljube še zdaleč niso bile izpolnjene.

Zmagal konserativizem

Zato se je večina iranskih volivcev odločila voliti Ahmadinedžada, saj je slednji svojo politično kampanjo utemeljil na svojih konservativnih pogledih, z velikim poudarkom na fundamentalističnih vrednotah islama. Po njegovih besedah je v Iran treba vrniti vrednote islamske revolucije iz leta 1979, ki so se sčasoma porazgubile. Večina zahodnih voditeljev je zato ob njegovi izvolitvi izrazila nelagodnost, saj Ahmadinedžad prav tako ne skriva svojega nezaupanja do politike zahodnih držav, še posebej ne do Združenih držav Amerike in Izraela. Izraelski premier Ariel Šaron je zato ob njegovi izvolitvi dejal, da "v Iranu prihaja do nevarne mešanice verskega ekstremizma, nepotrebnega oboroževanja in mednarodne osamitve, kar bo ob stopnjevanju takšne politike z iranske strani prineslo hude težave."

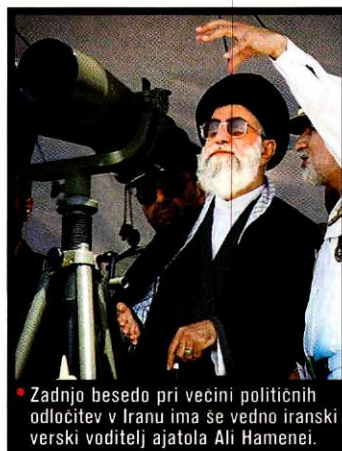
Mahmud Ahmadinedžad je na svoji prvi tiskovni konferenci kot

predsednik države izjavil, da bo Iran sodeloval le z državami, ki zagovarjajo iransko politiko, in da se v svojem mandatu ne bo posvečal državam, ki se ne strinjajo z njegovo politiko. Dejal je tudi, da po njegovem mnenju Iran ne potrebuje boljših odnosov z ZDA. Ti so že nekaj časa na kritični točki. Državi od leta 1979 nimata diplomatskih stikov, ameriška administracija pa Teheran že vrsto let opozarja na nespoštovanje člove-

di za oborožitev. Zahodne države si močno želijo prepričati Teheran, naj opusti bogatenje urana, vendar pa v Iranu ne kažejo resnejših namenov, da bi svoje jedrske ambicije opustili, in zagotavljajo, da so jedrski programi namenjeni le v miroljubne namene. Ahmadinedžad pa je zagotovil, da bo Iran še naprej sodeloval pri štiristranskih pogajanjih o opustitvi jedrskih raziskav, v katerih poleg Irana sodeluje še t. i. evropska trojica,

potekale volitve brez navzočnosti sirske enot. Le-te so letos zapustile državo, potem ko se je februarja, po atentatu na nekdanjega libanonskega premierja Rafika Haririja, nanje začel stopnjevati pritisk s strani mednarodne skupnosti, naj zapustijo državo. Aprila je Libanon zapustil zadnji sirske vojak in konec maja so se začele parlamentarne volitve, ki so potekale v štirih krogih. Nesporni zmagovalec je postal sin Rafika Haririja Sad Hariri, ki je s svojo protisirsko stranko dobil prepričljivo parlamentarno večino. Prihodnji premier je svojim volilcem zagotovil, da bo nadaljeval politični program, ki ga je začel njegov oče in je temeljil na svobodni in pravični politiki Libanona, brez sirskega vmešavanja v njeno notranjo politiko. Na preteklih volitvah so prosirsko usmerjene stranke, ki so bile do sedaj na oblasti, predvsem zaradi navzočnosti sirske enot v državi prvič pristale v opoziciji, vendar pa se Hariri zaveda, da je sodelovanje vseh političnih strank potrebno za čimprejšnjo vzpostavitev demokratičnih razmer v državi. "Sedaj ni čas za razhajanja v političnih pogledih, temveč za sodelovanje. Zavedam se, da bo treba veliko sodelovati z opozicijo, in čeprav se z njo ne strinjam v vseh pogledih, sem pripravljen na sodelovanje," je dejal Hariri, ki ve, da je po tridesetih letih sirske navzočnosti v državi prišel čas, da Libanonci začnejo sami voditi svojo državo.

Ana Müllner

Zadnjo besedo pri večini političnih odločitev v Iranu ima še vedno iranski verski voditelj ajatola Ali Hamenei.

Novi libanonski premier bo postal Sad Hariri, ki je s svojo protisirsko stranko prepričljivo zmagal na zadnjih volitvah.

kovih pravic, podpiranje terorizma in še najpogostejše na njihov jedrski program, ki pa ga novi predsednik ne namerava odpraviti.

Jedrski program bo ostal

Iran že vrsto let ne skriva svojih jedrskih ambicij, v zadnjih letih pa je glavni cilj iranske jedrske politike postal obogatiti uran, ki se lahko uporablja za proizvodnjo energije in tu-

ki jo sestavljajo Francija, Nemčija in Velika Britanija. Slednje so prevzele pobudo za začetek pogajanj, saj prejšnja pogajanja, ki jih je vodila ameriška administracija, niso prinesla napredka. Evropska trojica mora do konca meseca oddati poročilo o napredku pogajanj in pripravljenost novega iranskega predsednika za sodelovanje jim bo precej olajšala delo, saj bi, če bi Ahmadinedžad odklonil

Priština,
glavno mesto Kosova

Fotografije: Reuters

Izlet v jugopreteklost

V Prištini je bila sredi preteklega tedna konferenca, na kateri so člani različnih odborov in institucij Evropske zveze (EZ) razpravljali o vlogi regionalnih in lokalnih oblasti EZ v procesu razvoja demokracije na zahodnem Balkanu. Glavna pozornost je bila namenjena razmeram na Kosovu, konference pa smo se udeležili tudi mi. Ko sem pred slabima dvema tednoma izvedel, da bomo v torek, 21. junija, potovali v Prištino, kjer naj bi naslednji dan potekala konferenca o razvoju demokracije na Kosovu, so me prevevali mešani občutki. Spraševal sem se, kaj lahko na Kosovu sploh pričakujemo.

Po eni strani sem vedel, da to nekdanjo avtonomno jugoslovansko pokrajino nadzorujejo številne mednarodne mirovne enote, ki jim je v zadnjih letih bolj ali manj uspevalo preprečevati spopade med Srbi in Albanci, ki bi lahko bili nevarni naključnemu obiskovalcu Kosova, po drugi strani pa sem se zavedal, da potujem na območje, s katerega mediji vsake toliko časa poročajo o spopadih (včasih tudi z najhujšimi posledicami) med tamkajšnjim večinskim prebivalstvom Albanci in njihovi nekdanji tirani Srbi. Ker je bilo potovanje lepa priložnost za seznanitev z razmerami v tej nekdanji jugoslovanski pokrajini, ki ga je za povrh plačal odbor regij, ki deluje znotraj EZ, so pomisleki o varnosti hitro odpadli, kar je pomenilo, da se je enodnevni izlet na Kosovo lahko začel.

V torek pozno popoldne, kmalu po pristanku na letališču v Prištini, sem ugotovil, da pomisleki o varnosti vendarle niso bili odveč. Že takoj ko smo na letališču opravili vse potrebne formalnosti, so nas namreč organizatorji konference posedli na poseben avtobus in ta nas je v spremstvu dveh policijskih vozil z vrtečimi se lučmi kar se da hitro popeljal v enega izmed prištinskih hotelov. Takšno naglico in policijsko spremstvo sem si sprva razlagal predvsem z dejstvom, da so na avtobusu poleg slovenskega poslanca in člana odbora regij Toma-

za Štebeta sedeli še člani različnih organov EZ, a mi je Štebe hitro pojasnil, da gre takšno spremstvo pripisati tudi varnosti. Kot sem izvedel pozneje, je na Kosovu kljub velikim prizadevanjem vlade, da bi se slabe gospodarske razmere v državi čim hitreje spremenile, še vedno več kot polovica prebivalstva nezaposlena, kar pomeni, da ropi nikakor niso izključeni, poleg tega pa se lahko naključni popotnik po tej nemirni pokrajini znajde tudi v navzkrižnem ognju med Albanci in Srbi. Od kar je Kosovo pod protektoratom mednarodne skupnosti, so sicer takšni spopadi bolj izjeme kot pravilo, vendar previdnost ni odveč.

Slovenska različica lastninjenja na Kosovu?

Ker se je nad Prištino spustila noč, mesta in njegove okolice med vožnjo z avtobusom nisem mogel opazovati, sliko tamkajšnjih razmer pa sem si ustvaril kmalu po prihodu v hotel. Grand hotel Priština naj bi bil poleg hotela Priština eden od dveh najelitnejših hotelov v mestu s petimi zvezdicami, vendar

bi mu resnici na ljubo težko pripisali kaj več od naših treh zvezdic. Sobe so sicer dokaj dobro opremljene, premorejo celo televizor in hladilnik, vendar bi potrebovale temeljito prenovo. Isto velja za hotelske hodnike, recepcijo in nekatere druge prostore. Kot mi je pojasnil poslanec Štebe, je takšno stanje predvsem posledica dejstva, da se Kosovo počasi pripravlja na privatizacijo družbenega premoženja, zaradi česar odgovorni hotela ne vzdržujejo, da bi ga lahko, potem ko bi mu zaradi nevdzdrževanja padla cena, čim ceneje olastnili. Če torej nekoliko posplošimo, se bo na Kosovu dogajalo nekaj podobnega, kot se je v začetku devetdesetih let dogajalo v Sloveniji. Takrat so namreč nekateri prej dobro stoječa podjetja spravili tik pred stečaj, potem pa so jih po nizki ceni odkupili. Če se bo podobno zdaj dogajalo na Kosovu, se tamkajšnjemu gospodarstvu ne obeta nič dobrega.

Pobudo prepustiti lokalnim oblastem

Po prespani noči se s tem vprašanjem nisimo imeli več časa ukvarjati, saj se je že začela konferenca, s tem pa tudi delovni del našega obiska. Kot je bilo zapisano v uradnem gradivu, je konferenco v sodelovanju z evropsko

Kosovski premier Bajram Kosumi (drugi z desne) je izrazil pripravljenost svoje vlade, da Kosovo nadaljuje s procesom demokratizacije, ki je eden izmed pogojev za začetek pogovorov za dokončno določitev statusa Kosova.

komisijo, kongresom lokalnih in regionalnih oblasti evropskega sveta in Pakta stabilnosti jugovzhodne Evrope organiziral že omenjeni evropski odbor regij, namenjena pa je bila predvsem razpravi o tem, kakšno vlogo naj imajo v procesu demokratizacije Kosova lokalne in regionalne oblasti EZ. Konferenco je z uvodnim govorom začel prvi podpredsednik odbora regij Albert Bore. Kot je dejal, se za EZ in njene ustanove na zahodnem Balkanu v zadnjih letih pojavljajo številni izzivi, s katerimi se je in se bo EZ morala soočiti. "Ti izzivi so predvsem graditev dolgoročnega miru in stabilnosti na tem delu Balkana, vzpostavitev dolgotrajnega vzajemnega spoštovanja med vsemi narodi, ki živijo na tem območju, svoboda in povečanje občutka za odgovornost med tukajšnjimi narodi. Vse to bo mogoče doseči le, če bo zahodni Balkan v prihodnje čim bolj vključen v institucije in če si bodo njegove oblasti čim bolj prizadevale vzpostavljati demokratične standarde," je dejal Bore. Da se slednje že dogaja, je potrdil kosovski premier Bajram Kosumi, ki je dejal, da si kosovska vlada prizadeva čim hitreje doseči standarde, ki so jim jih mednarodne organizacije postavile kot pogoj, da se lahko začno pogovori o dokončni določitvi statusa Kosova – to so varstvo manjšin, demokracija, tržno gospodarstvo in vključevanje v evropske povezave. "Nobenega od teh standardov nam za zdaj še ni uspelo povsem doseči, vendar pa je vse naše delovanje usmerjeno v to, zato sem prepričan, da smo na dobri poti," je dejal Kosumi. S to ugotovitvijo se je strinjal tudi naš poslanec in član odbora regij Tomaž Štebe.

Dejal je, da se razmere na Kosovu razvijajo v pravo smer, da pa bi za to, da bi bila ta smer še boljša, morali narediti vsaj še to, da bi evropske ustanove svojo politiko na Kosovu začele izvajati od spodaj navzgor in ne obratno, kar pomeni, da bi večjo pobudo za razvoj Kosova prepustile lokalnim oblastem. "V ta namen pozivam vse, ki imajo kakršen koli predlog o tem, kako bi lahko kosovske občine sode-

zivajo, naj nadaljujejo s političnimi, ekonomskimi in socialnimi reformami, ki so jih začele. V zvezi s Kosovom so udeleženci konference v deklaraciji spomnili, da posebno pozornost namenijo političnemu dialogu med vsemi skupnostmi, ki živijo na območju, hkrati pa tudi dialogu med oblastmi v Beogradu in Prištini. Prav ta dialog lahko po mnenju udeležencev konference edini omogoči nadaljevanje

tičnega statusa Kosova. Na koncu so udeleženci konference vse pristojne pozvali k nadaljevanju dialoga in procesov, ki bi privedli k demokratizaciji in decentralizaciji zahodnega Balkana.

Z omenjeno sklepno deklaracijo se je končalo tudi naše enodnevno potovanje na Kosovo. Skupna ugotovitev je bila, da gospodarske in politične razmere na Kosovu nikakor niso rožnate, vendar se položaj s po-

• Na Kosovu kar mrgoli predstavnikov različnih mednarodnih organizacij, vendar še vedno ni jasno, do kdaj bo tako. • Ko se z avtobusom peljete skozi Pristino, dobite občutek, da se je tam čas ustavil v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja.

• Na konferenci o vlogi regionalnih in lokalnih oblasti EZ v procesu razvoja demokracije na zahodnem Balkanu, ki jo je v Prištini organiziral evropski odbor regij, je bilo mogoče slišati, da se razmere na Kosovu razvijajo v pravo smer.

• Član odbora regij in slovenski poslanec Tomaž Štebe je v svojem nastopu poudaril potrebo, da EZ večjo vlogo pri razvoju regije nameni lokalnim oblastem.

lovala z našimi občinami, da nam ga pošljejo, nato pa ga bomo skupaj pregledali in se skušali dogovoriti, kako ga je mogoče uresničiti," je dejal Štebe.

Skupna deklaracija o Kosovu

Po koncu skoraj celodnevne razprave so udeleženci svoje vtise in ugotovitve iz razprave strnili v posebno deklaracijo. V njej so zapisali, da napredek, ki so ga na področju regionalnega sodelovanja in uvažanja demokratičnih procesov na območju zahodnega Balkana dosegle tamkajšnje države, ocenjujejo kot pozitiven, hkrati pa vse države po-

procesa stabilizacije na območju, s tem pa tudi približevanje tega dela Balkana zahodnim povezavam. V zvezi s tem udeleženci konference podpirajo vse pobude, ki bi omogočile, da bi se vse skupnosti na Kosovu vključile v oblikovanje prihodnjega poli-

močjo mednarodne skupnosti in s prizadevanjem lokalnih oblasti počasi, a vztrajno izboljšuje. Slednje je najboljši obet, da bo tudi Kosovo nekoč prišlo tja, kjer je danes njegova nekdanja "sestra" Slovenija.

Aleš Kocjan

RUMENE STRANI

SLOVENIJA-TEL

INTER
MARKETING

www.rumenestrani.com

intervju

Fotografije Dane Kostić

2002

Rodil se je leta 1943 v Šentgotardu pri Trojanah. Po končani prvi stopnji gradbene fakultete je vstopil v jezuitski red in študiral filozofijo v Zagrebu ter teologijo v Frankfurtu. Kasneje je bil posvečen v duhovnika, vendar je duhovniški poklic zapustil. Začel je s študijem medicine in ga končal leta 1978. Leta 1991 je postal direktor Zdravstvenega doma Vrhnika, kasneje pa je odprl zasebno ambulantno s koncesijo. Leta 2000 je bil izvoljen za poslanca SDS, dve leti kasneje je postal vodja poslanske skupine SDS. Lani oktobra je bil izvoljen za predsednika državnega zbora. Je poročen in oče štirih otrok.

V teh dneh je Slovenija praznovala štirinajstletnico slovenske državnosti. Kako kot Slovenec in kot predsednik državnega zbora gledate na prehojeno pot slovenske države?

Naši dedje in pradedje so stoletja sanjali o samostojni Sloveniji, a šele naša generacija jo je doživela. Bil bi greh, če se ne bi veselili svoje domovine. Seveda ni idealna in tudi nikoli ne bo. Prizadevanje, da bi bilo gospodarstvo še učinkovitejše in bi bila država še bolj pravična in socialna, gre iz mandata v mandat, iz generacije v generacijo. In kdo bi ocenil prehojeno pot? Od včeraj do danes ne opazimo razlike. Vidimo pa jo, če se primerjamo z drugo Jugoslavijo, od katere smo se poslovili pred štirinajstimi leti.

Letos je minilo tudi leto dni od vključitve Slovenije v Evropsko unijo in Nato. Menite, da ima Slovenija kljub aktualnim problemom znotraj EU dobre možnosti za razvoj v evroatlantskih povezavah?

Zagotovo! Slovenija uživa med evropskimi državami velik ugled. Slovi kot zanesljiva, nekonfliktna in "evrotvorna" država. Če bo uspešno sodelovala pri demokratizaciji Balkana, bo čez nekaj let uvrščena med tiste male evropske države, ki imajo v Evropski uniji razmeroma velik pomen. Naše možnosti znotraj EU so velike in hkrati edine, kar jih sploh imamo. Kot Evrope, ki je v pri-

Tako je v minulih dneh dogajanje v parlamentu začel poslanec Pavle Rupar z opazko, da bi bilo treba poslankama opozicijskih strank pregledati mednožje, da bi ugotovili, katerega spola sta. Se vam zdi, da takšen nastop poslanca znižuje ugled državne zbor ali gre bolj za "pasje bombice"?

Zagotovo so bile te besede neprimerne in žaljive. Rupar se je poslankama za to opravičil. Veste, na seji so razprave pogosto zelo živahne in besede ne prav do konca premišljene. Če poslanec svojega govora nima napisanega, marsikdaj izusti kakšno neumno formulacijo. Tudi žaljivo. Bilo bi krivično, če bi za vsako tako stvar poslanca linčali, pa tudi razprave bi postale bolj zavrtne in dolgočasne.

Opozicijski poslanci – pravzaprav poslanke – od vas pričakujejo, da boste v primeru Rupar ukrepali ...

V govor poslanca lahko poseže le tisti, ki vodi sejo, in le v primeru, če se poslanec ne drži točke dnevnega reda ali če preseže dovoljeni čas. Takrat ko je govoril Rupar, pa nisem vodil seje in tudi v dvorani me ni bilo. Podobno kot v drugih takih primerih sedaj od mene zahtevajo, da "nemudoma ukrepam v skladu s svojimi pooblastili". Ko pa jih prosim, naj blagovoliijo povedati, katera pooblastila in katere ukrepe ima-

niteta. Poslanca lahko "kaznujejo" le volivci, zato izrečena žaljivka bolj diskreditira tistega, ki jo je izrekel, kot tistega, ki mu je bila namenjena.

Vse to seveda dobro vedo tudi tisti, ki od mene zahtevajo nemogoče stvari. Ob takih zahtevah, ki jih večina medijev pridno povzema, se namreč v javnosti ustvarja vtis, da bi predsednik moral ukrepati in bi lahko ukrepal, pa noče. Imam vtis, da je cilj takih zahtev pravzaprav le diskreditacija predsednika.

Veliko razburjenja je že pred meseci povzročil sporni plakat na vratih poslanske skupine SNS, namenjen "izbrisanim". Kot kaže, se je vihar v zvezi s tem polegel. Ste tedaj kot predsednik državnega zbora sprejeli kakšne ukrepe?

Ko je poslanska skupina SNS zanikala, da je na hodniku državnega zbora nalepila plakat z žaljivo vsebino, smo zadevo izročili javnemu tožilstvu. Doslej še niso ugotovili, kdo je to storil.

Med drugim ste v odzivih na dogajanje v DZ omenjali kodeks, ki naj bi urejal obnašanje poslancev. Kakšen bo njegov namen?

Samo etični kodeks, kot ga poznajo razni poklici, bi lahko opredelil, kdo lahko presoja kršitve etičnih standardov in s kakšnimi ukrepi je mogoče kaznovati poslanca. Seveda niso mogoči nobeni drastični ukrepi, mogoče pa je s kodeksom določiti, da se ustanovi častno razsodišče, ki bi na primer poslancu izreklo javni opomin. Glede na to, da se toliko govori o neetičnem ravnanju poslancev, verjetno ne bo težko za tak kodeks tudi med opozicijskimi poslanci dobiti dovolj glasov.

Kako pa je v državnem zboru urejeno glede nošenja orožja? Poslanec SNS Bogdan

Tudi jaz bi lahko zahteval opravičilo

Pogovor s Francetom Cukjatiem

mežu med Ameriko in Azijo, ne bo, če ne bo združena, tako je tudi za Slovenijo članstvo v Evropski uniji in Natu v sedanjih razmerah edino poročstvo za njeno samostojnost in njen obstoj.

Zdi se, da ima večina Slovencev na splošno precej stereotipne predstave o politiki, dogajanje v državnem zboru pa te še utrjuje.

jo v mislih in v katerih predpisih so ta pooblastila navedena, ne dobim odgovora. Nihče namreč – ne ustava, ne zakoni in ne poslovnik državnega zbora – ne daje predsedniku parlamenta pooblastila za kakršno koli ukrepanje proti poslancu, ki je na seji državnega zbora izrekel neprimerne besede. Navsezadnje takih pooblastil nima niti sodišče, saj poslanca varuje celo imu-

Barovič je na primer priznal, da je v državnem zboru prinesel pištolo, ker je ni hotel pustiti v avtomobilu.

Pravila hišnega reda, ki ga je sprejela prejšnja generalna sekretarka leta 2001, prepovedujejo vnos orožja in eksplozivnih sredstev v državni zbor, a hkrati od poslancev ne zahtevajo, da gredo pri vходу v parlament skozi de- »

» tektor kovin. Ko so se namreč pisala pravila, ni nihče mislil, da bomo kdaj imeli poslance, ki se radi kažejo s pokalicami v roki. Konkreten primer vnosa orožja sedaj preiskuje policija.

Pred kratkim ste zavrnili zahtevo po razpisu referendumu o novem zakonu o RTV, ki je bil sprejet v sredo, 22. junija. Zaradi tega ste bili deležni kritik, češ da državni zbor vodite avtoritarno. Vaš komentar.

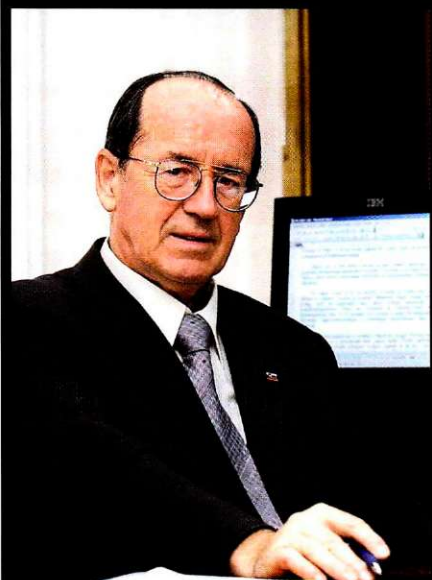
Po mnenju strokovnih služb, med katerimi so tudi profesorji ustavnega in referendumskega prava, je bilo referendumsko vprašanje gospoda Sedmaka tako neustrezno, da ga kratko malo ni bilo mogoče uporabiti. Če bi ga hoteli dopolniti tako, kot zahteva zakon, bi ga morali tako zelo spremeniti, da bi moral predlagatelj znova zbirati podpise. To pa bi pomenilo novo referendumsko pobudo. Referendum o vprašanju, kot ga je predlagal gospod Sedmak, bi bil torej nezakonit. Zato sem njegovo pobudo moral zavrniti, čeprav sem bil potem deležen hudih kritik. Poslanec, ki je zavrnitvi najbolj nasprotoval, se ni mogel sprijazniti s tem, da sem zakonodajnopравни službi bolj zaupal kot njegovim razlagam.

Že ob nastopu funkcije so vam poslanci LDS očitali nestrpne izjave v zvezi s istospolno usmerjenimi osebami ter samskimi plodnimi ženskami ...

Oh, že štiri leta poslušam, da sem ksenofob, homofob, nestrpnež in ne vem kaj še vse. Navsezadnje so tudi to žaljivke in bi tudi jaz lahko zahteval opravičilo. Zanimivo je, da gredo tistim, ki največ govorijo o nestrpnosti v državnem zboru, take žaljivke najlaže z jezika. Celo varuh človekovih pravic kar mimogrede kakega poslanca označi za nestrpneža in rasista.

Obstrukcije poslanskih skupin LDS in SD so v zadnjem času postale zelo pogoste, saj so poslanci obeh strank obstruirali tako sprejemanje zakona o registraciji istospolnih partnerskih skupnostih kot sprejemanje zakona o RTV Slovenija. Tudi sami ste bili kot opozicijski poslanec v prejšnjem mandatu udeleženi pri obstrukcijah. Se je mogoče strinjati, da je obstrukcija lakmusov papir parlamentarne demokracije? So nemara obstrukcije v tem trenutku bolj odraz krize, v kateri se je znašla LDS?

Obstrukcija je povsem legalna možnost, s katero opozicija opozori nase in na svoja stališča. Tudi mi smo jo v prejšnjem mandatu večkrat uporabili, a le za najpomembnejše stvari. Če se namreč obstrukcija ponavlja ob

Nihče namreč – ne ustava, ne zakoni in ne poslovnik državnega zbora – ne daje predsedniku parlamenta nobenega pooblastila za kakršno koli ukrepanje proti poslancu, ki je na seji državnega zbora izrekel neprimerne besede. Navsezadnje takih pooblastil nima niti sodišče, saj poslanca varuje celo imuniteta. Poslanca lahko "kaznujejo" le volivci, zato izrečena žaljivka bolj diskreditira tistega, ki jo je izrekel, kot tistega, ki mu je bila namenjena.

vsakem nezadovoljstvu opozicije, potem bo njen pomen kmalu razvođenel. Ne bi pa se strinjal s trditvijo, da so obstrukcije odraz notranje krize ali slabosti opozicije. V tem mandatu je opozicija mnogo močnejša, kot je bila prejšnja. Če sta SDS in NSi v prejšnjem mandatu imeli skupaj 21 poslancev, imata LDS in SD sedaj 33 poslancev. V treh man-

Bilo bi krivično, če bi za vsako tako stvar poslanca linčali, pa tudi razprave bi postale bolj zavrtle in dolgečasne.

datih si je vladajoča LDS nabrala dovolj izkušenj, informacij in politično-gospodarskih povezav, da sedaj lahko zelo učinkovito nadzoruje oblast. Ob vsem tem pa ima močno podporo večine osrednjih slovenskih dnevnikov. V nekem "neodvisnem" časopisu na primer še nisem zasledil, da bi njihovemu stalnemu dopisniku iz državnega zbora uspelo napisati kakšno objektivno in korektno poročilo. In če je že poročilo, ki bi moralo biti strankarsko nevtravno, okuženo z dopisnikovo črno-belo pristranostjo, kakšen je potem šele njegov mnenjski komentar, v katerem lahko povsem sproščeno izlije svojo antipatijo do desnosredinske opcije. S tako medijsko podporo ni težko biti močno opazna opozicija.

Opozicija je tudi sicer zelo kritična do ravnanja vladne koalicije, češ da prihaja do kršitev proceduralnih pravil, da je preglasovana itd. Toda v prejšnjem mandatu so bile vloge zamenjane, saj je prav LDS z veliko večino krojila tako vsebino kot postopke sprejetih zakonov. Je torej mogoče reči, da se sedanji opoziciji njena aroganca vrača kot bumerang?

Razen v pomembnih zadevah, kjer se na primer zahteva dvetretjinska večina, je opozicija vedno preglasovana. Če vladna koalicija ne bi imela večine v parlamentu, bi nastopila vladna kriza in predčasne volitve. Je pa res, da v prejšnjem mandatu opozicija svojega vpliva ni gradila na proceduralnih zapletih. Kot takratni vodja največje opozicijske poslanske skupine sem mnogokrat klical svoje kolege v dvorano, da smo zagotovili sklepčnost in omogočili sprejemanje zakonov.

Veliko razburjenja je povzročil novi zakon o RTV Slovenija. Očitki so prihajali zlasti s strani medijev, predavateljev na FDV in predstavnikov Društva novinarjev Slovenije, češ da si skuša sedanja vladna koalicija podrediti javno RTV. Podobne očitke je izrekel tudi sekretar mednarodnega novinarskega združenja Aidan White. Toda tudi ustavne sodnike voli državni zbor na predlog predsednika države.

Trditev, da je uredniško politiko nacionalne RTV doslej oblikovala civilna družba, od slej pa naj bi jo strankarska politika SDS, je čudna. Ne vem, kako bi jo imenoval. Morda ciničnem, ironija ali kratko malo laž. In takšne trditve se s pomočjo "neodvisnih" medijev celo prijemljejo. Vedno znova me preseneča dejst-

vo, da lahko v javnost lansiraš še tako očitno laž, pa te nihče ne bo kaznoval. Niti bralci ne.

V sedanjih razmerah obstaja samo en način, kako nacionalno RTV osvoboditi zakulisnega monopola ene politične opcije. To lahko storimo tako, da postane politični vpliv javen, vsem na oči in ob upoštevanju celotnega političnega spektra. To pa je mogoče le prek parlamenta, ki še najbolj verodostojno zrcali slovensko politično raznolikost.

V prejšnjem intervjuju za Demokracijo (28. oktobra 2004) ste dejali, da zakon o istospolnih partnerskih zvezah, ki ga je v parlamentarni postopek vložila prejšnja vlada, ni tako slab, da bi ga bilo treba zamenjati.

Kljub temu je sedanja vlada vložila svoj predlog zakona, ki je bil nedavno sprejet brez glasov poslancev LDS in SD. Predstavniki gejevskih organizacij napovedujejo ustavno pritožbo. Ali sedanji zakon po vašem dovolj kakovostno ureja problematiko istospolnih partnerskih zvez?

Očitno je bilo ministru lažje napisati nov zakon kot pa popravljati stari predlog. Ves problem je v tem, da geji in lezbijke nikakor ne morejo razumeti, da je družinska skupnost nekaj drugega in da družinske zakonodaje ne moremo uporabljati za istospolno partnersko zvezo. Družinska zakonodaja je namreč v bistvu zakonodaja o otroku. Več kot polovica členov govori samo o otroku in o dolžnostih staršev do otrok. V tej zakonodaji daje država zakonom nekatere privilegije, a ne zaradi njih samih, ampak zaradi otrok. Prav zaradi otrok in ne zaradi zakonov uživa zakonska zveza posebno družbeno skrb. In ker istospolne partnerske zveze niso naravnane na otroka, od države ne morejo pričakovati posebne pozornosti.

Glede na to, da ste katoličan in celo nekdanji duhovnik, imate verjetno lastno mnenje o istospolnih partnerskih zvezah, ki bi jih nekateri radi izenačili s porokami. Že prejšnji papež Janez Pavel II. je zavračal poskuse uzakonjanja istospolnih porok (kar

so mu mnogi zelo zamerili), enako sedanji papež Benedikt XVI. Čedalje bolj pa se širi mnenje, da bi morala Cerkev, če bi se hotela približati sodobnemu človeku, dovoliti istospolne poroke, splav in kontracepcijo. Je to sploh mogoče?

Vsi smo popotniki skozi življenje. Vsi iščemo svoj delček sreče. Narobe bi bilo, če bi istospolno usmerjenim prepovedali druženje ali jim kako drugače preprečevali njihov način iskanja sreče. Čeprav je Rim do teh oblik skupnega življenja zelo zadržan, ne poznam duhovnika, ki bi obsojal istospolno usmerje-

Ni prav, da se kot nekoč tudi danes revolucionarni zločini še vedno skrivajo za uporom proti okupatorju. S tem se namreč dela največja škoda prav partizanstvu.

nost. Ta usmerjenost je pri določenem odstotku prebivalcev namreč danost in je ti ljudje niso svobodno izbrali. S tem morajo živeti oni in moramo živeti mi.

Nekaj povsem drugega pa je splav. Podobno je tudi s smrtno kaznijo in z evtanazijo. Tu Cerkev ne sme popustiti, ker nimamo druge tako močne moralne avtoritete, ki bi z absolutno gotovostjo zastopala načelo svetosti življenja. Načelo pravim. Načelo mora biti absolutno, posamezni primeri pa so tudi v moralnem smislu lahko bolj zapleteni.

V mesecu maju je minilo 60 let od konca druge svetovne vojne. Izhajate iz partizanske družine. Predstavniki opozicijskih strank in Zveze združenj borcev NOB pogosto govorijo o tem, da sedanja vladajoča opcija blati partizanstvo in skuša rehabilitirati kolaboracijo z okupatorjem. Ker pripadate politični opciji, ki je na oblasti, verjetno zavračate ta očitek.

Ko smo začetku junija na Bledu gostili predsednike parlamentov balkanskih držav, mi je bosenski predsednik v pogovoru o Srebrenici rekel naslednje: "Pokol so izvršili

Srbi, čeprav vemo, da niso vsi Srbi zločinci. A če hočejo, da krivda ne bo padla na ves srbski narod, morajo oni najti posamezne zločince, jih obsoditi in s tem obsoditi tudi zločin. Žal tudi Sloveniji še ni uspelo povsem jasno obsoditi medvojnih in povojnih zločinov, ki so služili komunistični revoluciji in ne osvoboditvi. Zato je partizansko gibanje še vedno po krivici obremenjeno s tako težko hipoteko. Mnogi zagotovo niso šli v partizane zato, da bi namesto osvoboditve doživeli nova koncentracijska taborišča in nove poboje. Ni prav, da se kot nekoč tudi danes revolucionarni zločini še vedno skrivajo za uporom proti okupatorju. S tem se namreč dela največja škoda prav partizanstvu.

Predsednik vlade Janez Janša je na proslavi ob obletnici konca druge svetovne vojne dejal, da se bomo morali navaditi živeti s tem, da imamo različne poglede na preteklost. Je torej sprava med živimi sploh mogoča?

Verjetno sprave res ne bomo dosegli na način, da bi sogovornika prisilili v drugačno pojmovanje preteklosti. Verjetno moramo res najprej postati ljudje, ki so se zmožni vživeti v trpljenje posameznika ne glede na to, kateri strani je pripadal. Priznanje, da je žrtev nedolžna, je namreč že obsodba zločina.

Prepričan sem, da bodo naši vnuki hodili na grobove vseh žrtev vojnih spopadov in revolucionarnega nasilja, žrtev nacizma, fašizma in komunizma, tako kot danes hodimo na grobove iz prve svetovne vojne. Pred nami je samo še slika pobitih mladih fantov na soški fronti, slika trpljenja in nesmiselnih grozot. Nič se ne sprašujemo, kdo je bil agresor in kdo branilec, kdo je bil napadalec in kdo žrtev, pred nami je slika enega samega nesmiselnega trpljenja.

Gašper Blažič

Na festivalu "Riječke ljetne noči" je minuli petek svojo prvo predstavitev doživela svetovna praižvedba drame **MARŠ - VI-SOKA PESEM Bernarda Marie Koltésa. Predstava je nastala v koprodukciji Mini teatra iz Ljubljane in Hrvatske drame HNK Ivana pl. Zajca z Reke.**

Predstavo je režiral Ivica Buljan; v njej sodelujejo znani slovenski in tuji umetniki, med drugimi scenograf Vadim Fiškin, skladatelj Mitja Vrhovnik Smrekar, koreografa Victor Yeldjim in Ashotbek Jusupžanov in drugi. Med 21-člansko mednarodno igralsko zasedbo lahko izpostavimo slovenske igralce Olgo Kacjan, Ditko Haberl, Pio Zemljčič, Nika Gorsiča, Marka Mandiča.

Dvojna igra avtorja

V spremnem besedilu k predstavi so zapisali, da tekstovna

Večni odnos med moškim in žensko

V gledališkem listu tudi piše, da se Marš ukvarja z občutljivim predmetom odnosa med moškim in žensko, in sicer v neposrednem izrekanju ljubezenskega diskurza, v času, ki je primeren njegovi tipologiji. Pratekst ljubezenske dialektike med moškim in žensko kot ljubezni-hrepenjenja, tukaj v dialogih med možem in nevesto, ki se prej kličeta, kot pa pogovarjata, odlikuje skladnost s svetom, očitnost ljubezni, vedrina, epikurejski mir ... Nasprotno pa se zdi, da par zaročencev doživlja nekakšno ljubezenstrast, ki se izraža sredi nevihte depresivnih vzburjenj, golega besa, pri čemer je videti, da osebi postavljata na preizkus vsak delček svojega odnosa, premlevata napačno zvenenje izgovorjenih besed ... Kot da je ta ljubezen še prevelika, vse od notranje groze pred nevarnostjo, da se svet zanju končuje, do strahu pred neznanim, ki se razkriva v lju-

Pesem nad pesmimi

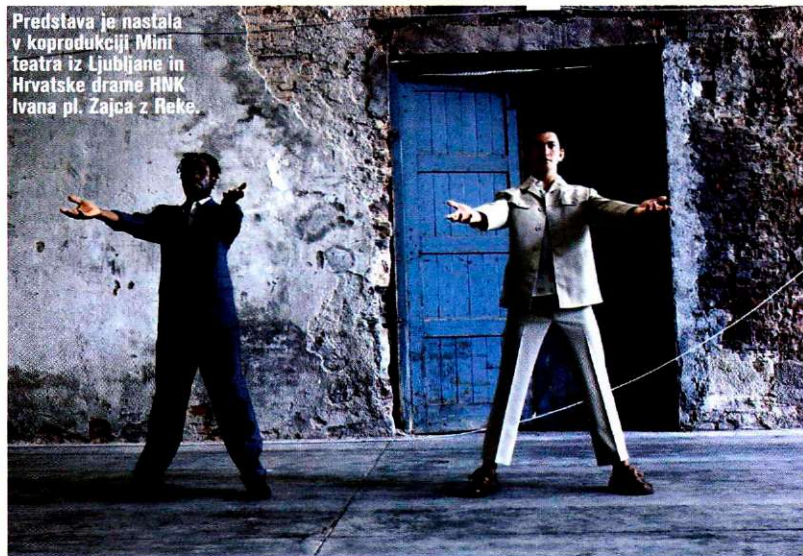
struktura Marša sledi shemi klasične francoske drame s prologom in petimi dejanji, enotnostjo kraja in časa, štirimi brezimnimi osebami oziroma dvema funkcionalnima paroma – zakoncem in zaročencema –, ki so samo orodje proizvajanja lastne drame, ki nima zunanjega vzroka. Avtor tu uporablja dvojno igro: odkriva že obstoječi tekst in ga sam piše. Medtem ko je dialog zaročencev izvorno napisan, pa dialog zakoncev sestavljajo izključno ponavljajoči se fragmenti Visoke pesmi, vzeti iz francoskega prevoda Henrija Meschonnicca. Njegov prevod zaznamuje predvsem to, da zvesto sledi izvirnemu hebrejskemu besedilu in se izogiba sledem njegovega poznejšega krščanskega razlaganja. Ta prestavljeni, na novo kontekstualizirani ready-made, in izmiš-

ljeni dialogi skozi celotno besedilo tečejo vzporedno in se šele tik pred koncem drame nekoliko prepletejo, a so vendarle elementi imaginarne identifikacije obeh parov na neposredni in po-

sredni ravni (literarni, psihični, spolni ...), iz katere izhaja dramsko dogajanje. Gledališko prikazovanje uprizarja psihični čas in vzročnosti, njegovo prizorišče pa je zemljevid mentalnega prostora.

bezni. Če lahko v navedbah svetopisemskega besedila ljubezen razumemo kot kulturno dejstvo, kot to, da se o ljubezni ne bi govorilo, če ne bi bilo kulture – v skladu z La

Roche foucauldovo maksimo: Koliko ljudi ne bi nikoli ljubilo, če ne bi slišali drugih govoriti o ljubezni! –, pa bo v dialogu med zaročencema psihoanaliza prepoznala simptom nevrotične bojazni. Freudov pojem "Angstneurose" se izraža s kopičenjem spolne napetosti in z umanjkanjem ali nezadostnostjo "psihične obdelave" somatskega spolnega vzburjenja, pri čemer se lahko ta pretvori v "psihični libido" samo

Predstava je nastala v koprodukciji Mini teatra iz Ljubljane in Hrvatske drame HNK Ivana pl. Zajca z Reke.

z navezovanjem na prej vzpostavljene skupine spolnih predstav. Kadar spolnega vzbujenja ni mogoče obdelati na ta način, to neposredno skrene na somatsko raven v obliki bojazni (sledječ Laplanche-Pontalisovemu Slovarju psihoanalize). Prvo branje besedila potemtakem temelji na povezavah med kodiranim diskurzom ljubezni in znaki njenih simptomov. Naslov drame neposredno navaja na temeljno izkustvo zaročencev: biti skupaj z ljubljenim in nadaljevati

cem in psi, Zahodni privez, V samotnosti bombaževih polj, Vrnitev v puščavo, Roberto Zucco. Njegova dela so od vsega začetka sprejemali največji sodobni režiserji: Chereau, Stein, Lang ... V zadnjih letih so bila objavljena besedila iz obdobja pred nastankom petih velikih del. To so dramatizacije emblematičnih besedil iz svetovne književnosti: Dan umorov v zgodbi o Hamletu, Pijani proces po Zločinu in kazni Dostojevskega, Grenkobe po Materi Gorkega, Marš po

čisto na robu gozdov, Vrnitev v puščavo, Dvoboj med črncom in psi, Dan umorov v zgodbi o Hamletu.

ji, Grčiji, Makedoniji, Bolgariji, Švici, Rusiji, Bosni in Hercegovini, Iranu, Albaniji, na Poljskem ... Je do-

Marš – VISOKA PESEM

Prevod v hrvaščino: Zlatko Wurzberg

Prevod v slovenščino: Suzana Koncut

Režija: Ivica Buljan

Glasba: Mitja Vrhovnik Smrekar

Scenografija: Vadim Fiškin

Kostumografija: Ana Savić-Gecan

Koreografija: Victor Yeldjim in Ashatbek Jusupzanov

Producent in asistent režiserja: Robert Waltl

Oblikovanje luči: Boris Blidar

Inspicent: Sandra Čarapina

Nastopajo: Ana Karić, Senka Bulić, Olga Kacjan, Ditka Haberl,

Leonora Surian, Pia Zemljić, Tom Gotovac,

Zoran Prodanović Prlja, Damir Orlic, Galiano Pahor,

Niko Gorsić, Marko Mandić, Jose, Jakov Gotovac Borčić,

Victor Yeldjim, Ashatbek Jusupzanov, Marin Alvir,

Josip Marsić, Tonči Grabusić, Maja Veljak in Nina Simčić.

V predstavi sodelujejo znani slovenski in tuji umetniki.

vsiljeno hojo po stezah brez smeri, ki jih je že prehodila ljubezen.

svetopisemski Visoki pesmi, Sallinger po Salingerjevih novelah ...

O avtorju ...

Bernard Marie Koltés se je rodil leta 1948 v Metz, umrl pa v Parizu leta 1989. Njegovo delo skoraj v celoti tvorijo dramska besedila. Veliki dogodek francoskega in evropskega gledališča osemdesetih let so bile drame: Dvoboj med črn-

O režiserju

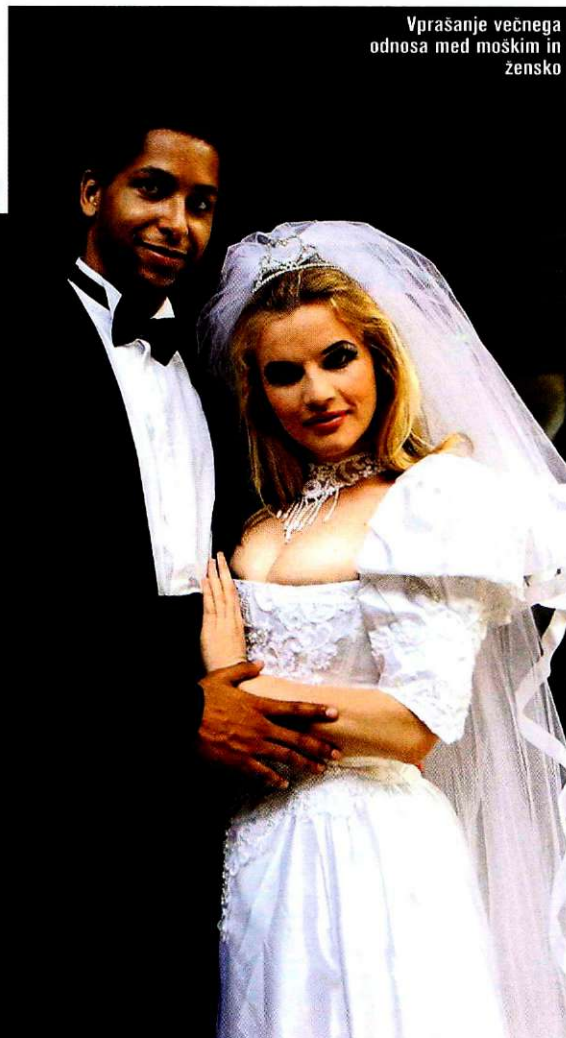
IVICA BULJAN je režiral besedila Pascala Quignarda, Marine Cvetajev, Piera Paola Pasolinija, Roberta Walzerja, Seneke, Filipa Šovagovića, Heinerja Müllerja, Elfriede Jelinek. Prevajal je drame Bernarda Marie Koltésa, režiral pa Noč

Njegove predstave so gostovale na mednarodnih festivalih na Portugalskem, v Španiji, Italiji, Venezueli, Avstriji, Veliki Britani-

bitnik nagrad več nagrad. Od 1998 do 2002 je bil direktor Drame HNK Split, od leta 2003 pa soustanovitelj in umetniški direktor Festivala svjetskog kazališta v Zagrebu.

Barbara Kavtčnik

Vprašanje večnega odnosa med moškim in žensko

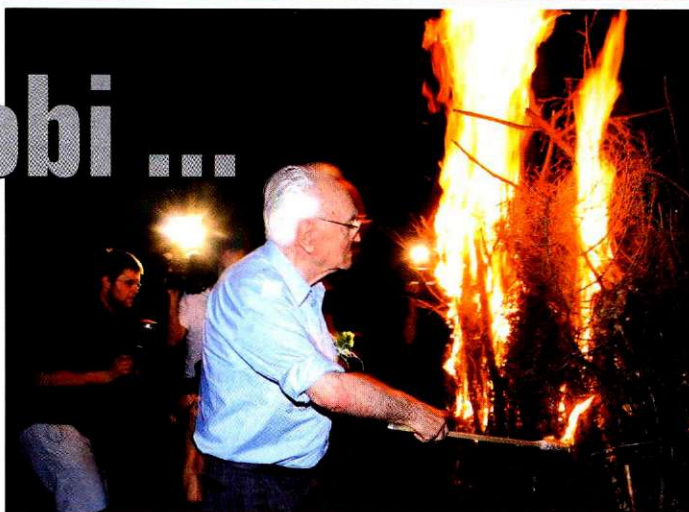
GOOD VIBERATIONS
107.8 MHz
RADIO VELENJE
www.radiovelenje.com
Naš čas, d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax 03/ 5869 263

In kresnika dobi ...

Dobitnik petnajstega kresnika za najboljši slovenski roman preteklega leta je Alojz Rebula za roman *Nokturno za Primorsko*. Ček v vrednosti 5.000 evrov in spominsko plastiko Jurija Smoleta je Rebula prejel 23. junija na tradicionalni prireditvi, ki je spet potekala na Cankarjevem vrhu na Rožniku.

Tržčan Alojz Rebula, rojen leta 1924, se je kot pripadnik slovenske manjšine, ki mu je narodna zavest vsajena v intimno bistvo, kljub dvojezičnosti odločil za ustvarjanje v slovenščini, tudi zaradi tega, ker je v majhnem narodu videl "najprimernejše veselje" za izživetje "čiste človeške integritete, osvobojene slepil zgodovine". Začel je sicer s poezijo, a se je kmalu v celoti posvetil samo prozi. Že Rebulova kratka proza je napovedovala nekatere poteze pisateljevega na-

daljnega ustvarjanja. V njej se je že uveljavljal Rebulov intelektualizem, ki si prizadeva preseči osebno pa tudi narodnostno tesnobo in negotovost in se posveča univerzalni bivanjski in duhovni tematiki s pečatom slovenstva, zlasti tržaškega. Rebula je član SAZU in Prešernov nagrajenec (1995). Finalist Delove nagrade kresnik je bil letos že tretjič. Leta 1995 je kandidiral s *Kačjo rožo* in leta 1999 s *Cesto s cipreso in zvezdo*. V Rebulov bogati ustvarjalni opus med drugim sodijo še dela *Devinski sholar*, *Klic v Sredozemlje*, *Senčni svet*, *V Sibilih vetru*, *Zeleno izgnanstvo* (triada), *Divji golob*, *Jutri čez Jordan* in *Snegovi Edena*. Rebula je ob podelitvi nagrade dejal, da je iskreno presenečen in da nagrade ni pričakoval, ker zdajšnji čas v Sloveniji oziroma v Evropi pač ni naklonjen temi, ki jo opisuje. Presenečen je, saj pripada predvojni generaciji, ki piše slogovno in vsebinsko drugače kot povojna. **B. K.**

Dobitnik letošnjega kresnika je pisatelj Alojz Rebula.

**ZA 4 OBRROKE
DARILO V ROKE**

Nagradna igra!

1x družinski* izlet na Dansko
z ogledom LEGOLANDA®

5x šotor **100x** brisača **100x** blazina

*starši in otroci

Sodelujte v nagradni igri:

Izpolnite kupon in ga do 30. 7. 2005 pošljite na navedeni naslov:
Droga Kolinska, Živilska industrija, d.d., p. p. 140, 6310 Izola

Nagradno vprašanje: JUNIOR ima na majici številko: _____

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta: _____

Telefon: _____

Elektronski naslov: _____

Davčna številka: _____

Podpis: _____

Pogoje in pravila sodelovanja najdete na www.drogakolinska.si.
Nakup ni pogoj za sodelovanje v nagradni igri.

ARGETA®
Dobra stran kruha

**400g paštete
Argeta Junior**
=

www.drogakolinska.si

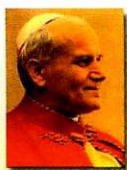
Droga Kolinska, Živilska industrija, d.d., Kolinska ulica 1, 1544 Ljubljana

Spomin in istovetnost

Vse tri Mohorjeve družbe

V knjigi *Spomin in istovetnost*, ki je bila svetovni javnosti predstavljena pred nekaj meseci v Rimu in jo zdaj v slovenskem prevodu skupaj izdajajo vse tri Mohorjeve, celjska, celovška in goriška, se **Janez Pavel II.** vrača k pogovoru, ki jih je imel leta 1993 v Castel Gandolfo s polj-

JANEZ PAVEL II.

SPOMIN IN ISTOVETNOST

skima filozofoma Józefom Tischnerjem in Krzysztofom Michalskim, ustanoviteljema dunajskega Inštituta za humanistične vede. Kasneje je svoja razmišljanja dopolnjeval in tako je nastala knjiga v sedanjih oblikah. To je zadnje papeževsko delo in v njem se razodeva kot izvirni mislec, ki samostojno in poglobljeno razmišlja o velikih vprašanjih današnjega časa, izhajajoč iz življenjske izkušnje svoje poljske domovine v 20. stoletju. Z zgodovinskega in filozofskega vidika razvija kritično analizo nacizma in komunizma.

Dokumentarni film

Arhiv Slovenije

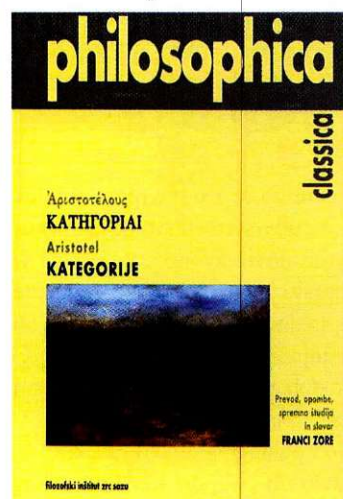
Slovenski dokumentarni film v preteklosti ni bil prav v ospredju zanimanja raziskovalcev. V študiji *Slovenski dokumentarni film 1945–1958* je avtorica **Tatjana Rezec Stibilj** dala težišče na predstavitvi dokumentarnega filma kot vira za raziskovalno delo strokovnjakov različnih humanističnih strok. Del knjige obravnava razvoj dokumentarnega filma v različnih obdobjih 20. stoletja

s poudarkom na družbenih spremembah, ki so se odražale v filmski proizvodnji po letu 1945. V drugem delu so predstavljene zvrsti dokumentarne produkcije, ki jih vežejo skupne oblikovne in vsebinske značilnosti, od dokumentarno filmskih zapisov, obzorniške produkcije do dokumentarnih filmov. Le-ti so dodatno razčlenjeni glede na temeljne elemente dokumentarizma, ki v njih prevladujejo (reportažnost, rekonstrukcija, kompilacija, esej). Delo se konča s prikazom razmer in načina filmske distribucije v tem obdobju.

Aristotelove Kategorije

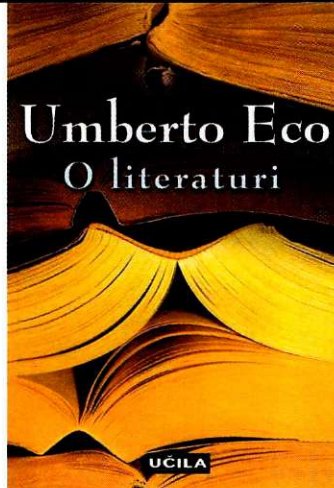
Založba ZRC

Aristotelov spis *Kategorije* velja za prvo knjigo zbirke njegovih "logičkih" spisov z naslovom *Organon*. Tako izraz *logika* kakor tudi sam

zbirni naslov sta poznejšega izvora, saj Aristotel govori o analitiki.

Nauk o kategorijah je izhodišče nauka o logosu, silogistiki in teoriji znanosti nasploh, s tem pa tudi vseh posameznih znanosti, vključno s "prvo filozofijo". Spis ima pomembno mesto v zgodovini filozofije, vprašanje pa je, kolikšen navdih zmore črpati iz njega današnje mišljenje, ki lahko sicer svojo "pot naprej" uspešno išče tudi s "korakom nazaj" v antiko, saj je zavedanje o koreninah filozofskega mišljenja bistvenega pomena, pa naj jih vrednotimo tako ali drugače. Knjiga je izšla v zbirki *Philosophica classica*, prevod, opombe, spremeno študijo in slovar pa je napisal Franci Zore.

O literaturi

Založba Učila, Tržič

Umberto Eco velja za enega najvidnejših italijanskih literarnih teoretikov in romanopiscev. Zaslovel je z romanom *Ime rože*. V knjigi *O literaturi* je zbranih devet njegovih razprav, ki jih je napisal ob različnih priložnostih, večina pa je nastala v devetdesetih letih. V njih obravnava probleme, povezane z literaturo, njenim ustvarjanjem in učinkovanjem. Pri tem se osredinja na tiste velikane svetovne književnosti, ki so ga najbolj zaznamovali: Danteja, Nervalja, Borgeza ... V svojih razpravah je Eco nemalokrat razpet med dva navidez protislovna pola: eksaktnost znanstvenika se umika, prepleta ali dopolnjuje s fascinacijo strastnega bralca, ki obmolke pred presežnim literature. Vseskozi pa se razkriva kot izrazito prodoren bralec in izviren mislec, ki nenehno odstira nove vidike že znanega.

Misli o času

Založba Novi svet

Wilhelm Mühs že od leta 1959 deluje kot časnikar pri različnih italijanskih informativnih ustanovah: Radiu Vatikan, RAI itd. Objavljal je vrsto knjižic misli in aforizmov za vsakodnevno duhovno poglobljanje, ki so jih bralci po svetu toplo sprejeli. Založba Novi svet je izdala že devet njegovih knjižic, *Čas je življenje*, ki prinaša 365 misli o času, je tako že deseta.

Dvom, upanje, ljubezen

Založba Mladinska knjiga

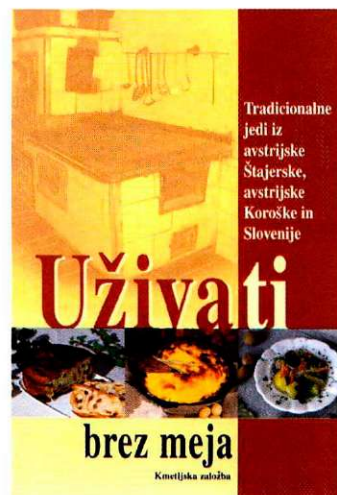
Nova zbirka **Cirila Zlobca** *Dvom, upanje, ljubezen* se ujema z njegovo osemdesetletnico in je v svoji poetski reprezentativnosti resnično jubilejna tako po formalni kot po vsebinski plati. Za zbirko je značilen pesnikov ek-

sistencialno izostreni pogled na prehojeno pot, saj se v njej življenjsko prepletajo vse osrednje preokupacije njegovega pesništva, od ljubezni, Krasa, stiske, čudeža besede in "kratkotrajne večnosti", ki jo gleda in preizkuša skozi prizmo dvoma. Vendar je Zlobčev dvom izrazito spodbuden, saj pesnika izziva k spopadam s temeljnimi vprašanji. Knjiga prinaša tudi opazno formalno novost, poskus "skrajšanega in podalšanega sonetnega venca", ki bo za slovensko sonetno poezijo gotovo izzivalen.

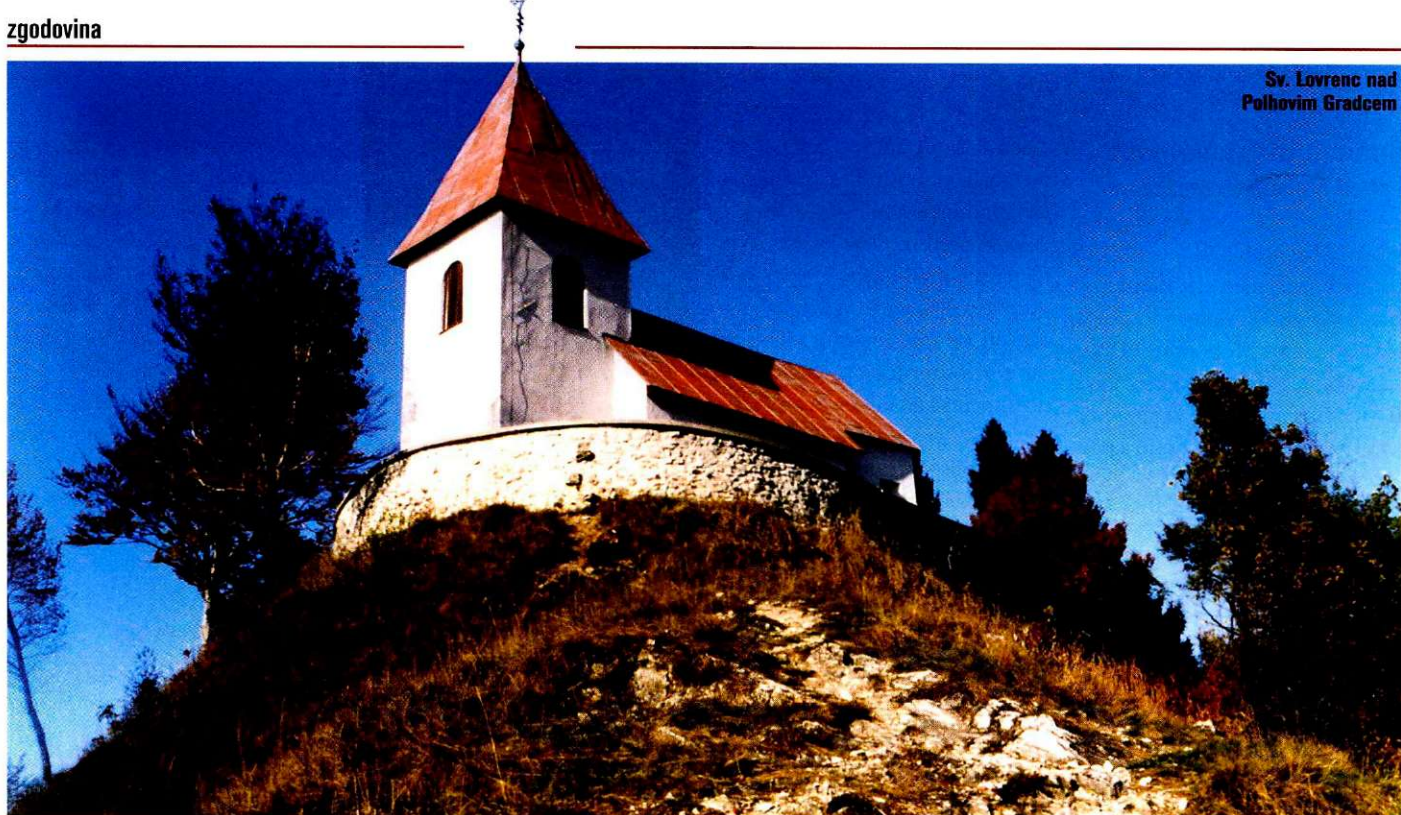
Uživati brez meja

Kmetijska založba

V knjigi *Uživati brez meja* je Kmetijska založba iz Slovenj Gradca predstavila tradicionalne jedi iz avstrijske Štajerske, avstrijske Koroške in Slovenije. S projektom *Uživati brez meja* so avtorji želeli raziskati tradicionalne jedi, jih umestiti v prostorski, družbeni in časovni okvir ter jih opisati. Zato so z etnološkega vidika preučili prehrano v zahodni, južni in jugovzhodni avstrijski Štajerski, vzhodni avstrijski Koroški, na Štajerskem in v Prekmurju, in

sicer s pomočjo pisnih virov iz 19. stoletja ter davčnih knjig iz 17. stoletja. Predloženo zbirko receptov so vsebinsko obogatili s pomočjo pogovorov s posamezniki, pri čemer so posebnosti pomagali odkrivati svetovalci kmetijsko-gozdarskih zbormic. Stari recepti so prikazani po poglavjih: juhe, mesne jedi, malica, zelenjavne jedi in solate, jedi iz prosa, ajde, koruze in ječmena ter močnate jedi, povsod pa je uvodoma dodano še etnološko razmišljanje.

Leto na Polhograjskem

**Jože in Jožica Kavčič, upokoje-
na učitelja v Polhovem Gradcu,
sta že leta 2000 presenetila z
obsežno knjigo V znamenja ujeti
čas na Polhograjskem. Zdaj sta,
enako v samozaložbi kot prvo,
presenetila s kar 624 strani ob-
segajočo knjigo z naslovom Ko
je leto na Polhograjskem skoz',
v kateri sta prikazala bogato de-
diščino običajev, šeg in navad.**

Največja vrednost te knjige je v tem, da sta avtorja z zbiranjem običajev, šeg in navad zanjo še zadnji trenutek iztrgala pozabi bogato kulturno in duhovno dediščino tamkajšnjih prebivalcev. Modernizirani svet je namreč večino prejšnjih običajev potisnil ob stran ali celo v pozabo. Zdaj so zbrani v tej obsežni knjigi, iz katere se bodo tudi zanamci lahko seznanili z njihovim duhovnim sporočilom, raznolikostjo in s starimi načini življenja.

Kultura duše Polhograjcev

Na naslovnici te izredne knjige je

fotografski posnetek Polhograjskega s Korena, na zadnji strani pa so posnetki starih in redkih pratik z letnicami 1796, 1823 in 1841, ki so v polhograjski muzejski zbirki. Uvodoma je nekaj besed namenjenih koledarskemu letu, koledarju, pratikam, cerkvenemu letu in liturgičnim barvam. V osrednjem delu knjige se vrstijo vsi meseci v letu z različnim poimenovanjem in s sliko iz stare pratike iz leta 1796, z imeni svetnikov za vsak dan ter ljudskim modrovanjem o vremenu in letini, ki jih ljudje na Polhograjskem poznajo v posameznih mesecih. Pri vsakem mesecu je fotografski posnetek ene od polhograjskih cerkva s temeljnimi podatki o cerkvi in glavnem patronu ter s sliko bandera, če ga cerkev ima. Na kratko so predstavljeni nekateri svetniki meseca s podatkom, kje na Polhograjskem so upodobljeni. Sledijo opisi praznovanj, šeg in navad ter opravil v tistem času. V zadnjem delu so prikazani nekateri življenjski dogodki, navade in šege, ki niso bili vezani le na določen dan ali mesec, ampak so se pojavljali vse leto, na primer krst, godovanje, poroka in smrt. Se-

znanimu se z odvzemom zvonov med prvo svetovno vojno in z nakupom novih zvonov. Prikazana je uprava z župani ter pomembnejše prireditve in proslave, zadnja je ob vstopu Slovenije v Evropsko zvezo.

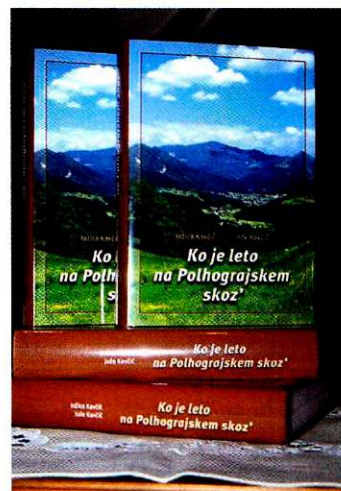
Ob besedilu in slikah je ljudem približano veliko kulturno bogastvo v polhograjskih cerkvah, ki je nastalo ob podpori številnih rodov prednikov, tudi dela domačih umetnikov podobarjev, kot so družina Facia, Simon Rupnik, Jernej Trnovec in zdaj delujoči Janez Plestenjak, ki

je poslikal kapelico v Zalogu. V knjigi je skozi koledarsko leto predstavljanih deset cerkva in dve kapeli.

Kako smo živeli

Avtorica besedila Jožica Kavčič (rojena Hren) se je rodila leta 1931 v Bezuljaku pri Cerknici. Po končanem učiteljsku leta 1952 je bilo njeno prvo službeno mesto v Štjaku pri Štanjelu. Redni študij zgodovine in zemljepisa je opravila na takratni Višji pedagoški šoli v Ljubljani in ta dva predmeta poučevala na nižji gimnaziji v Tomaju ter v Štanjelu in Dutovljah. Leta 1960 je prišla v Polhov Gradec, kjer je ob pedagoškem delu zbiralala predmete za muzejsko zbirko, spoznavala ljudi in zgodovino Polhograjskega ter privzgajala učencem ljubezen do domačega kraja. Po upokojitvi je ostala zvesta muzejski zbirki, vodenju ekskurzij in zapisovanju o življenju ljudi na Polhograjskem.

Njeno peto in zadnje službeno mesto je bilo v Polhovem Gradcu. Poleg pouka zgodovine in zemljepisa ter prva leta tudi kakega drugega predmeta je bilo zunaj pouka treba pripravljati proslave in voditi delo

zgodovinskega krožka. Pri tem so bili naslovi nalog in kvizov vedno določeni iz Ljubljane. Tematika je bila vezana na drugo svetovno vojno in NOB. Šele v šolskem letu 1985/86 je bila na izbiro tudi naloga izpred druge svetovne vojne. Odločili so se za naslov Kako smo živeli v Polhovem Gradcu, ker so bili krožkarjem privlačni predmeti, ki so jih že zbirali.

Svetovano jim je bilo, naj si za pomoč ogledajo knjižnice vprašanj, ki jih je napisal profesor Slavko Kremenšek. "Še danes hranim tista na roko napisana vprašanja. Po upokojitvi so mi prišla spet prav. Nekaj teh vprašanj sem si pripravila, ko sva z možem leta 2001 hodila po polhograjskih naseljih, ko sem zbiral podatke o šegah, praznovanjih in opravilih na Polhograjskem in dopolnjevala tisto, kar sem že vedela."

Od naselja do naselja

Na sestanku sodelavcev pri župnijskem glasilu Pot je za leto 2001 Polona Malovrh Jožici Kavčič predlagala, naj bi za glasilo pripravljala nekaj

Jožica in Jože Kavčič

iz zgodovine na Polhograjskem. Hitro se je bilo treba odločiti. Da ne bi bile to le različne, med seboj nepovezane zgodovinske drobtinice, da bi tema vse leto imela isti naslov, predvsem pa, da bi bilo zapisano nekaj iz življenja ljudi, da ne bi šlo v pozabo, se je odločila za naslov Skozi leto naokrog. Pripravila si je nekaj vprašanj in v januarju je začela najprej iskati podatke v Polhovem Gradcu. Oblikovala je besedilo za januar in februar in ga pokazala župniku. Spomladi je bila potem rajza z avtom od ljudi do ljudi,

od naselja do naselja, lažja. Pod tem naslovom so bili v vsaki številki omenjeni glavni svetniki meseca in kje so na Polhograjskem upodobljeni, ob njih pa še šege in opravila ljudi.

Leta 2001 je nastal skelet besedila knjige. Ob odločitvi zanjo je bilo treba v naslednjih letih še marsikaj poiskati, dopolniti, razširiti in dodati slikovno gradivo. Avtorja sta imela ves čas nastajanja knjige pred očmi, da mora biti uporabna za ljudi na Polhograjskem, da jo bodo ljudje imeli doma in jo jemali v roke, kadar bodo hoteli.

683 fotografij

Jože Kavčič je skrbel za slikovno gradivo. V knjigi je objavljenih kar 683 fotografij, od tega jih je dve tretjini posnel sam. Rojen je bil leta 1931 na Martinj Hribu pri Logatcu. Po študiju matematike in fizike je leta 1954 začel poučevati na takratni gimnaziji v Polhovem Gradcu, kjer je ostal na tamkajšnji osnovni šoli vse do upokojitve leta 1992; med letoma 1962 in 1977 je bil tudi ravnatelj. Vodil je delo učencev pri fotografskem krožku in drugih tehničnih krožkih. Pri delu se je izkazal kot odlični organizator in ljudje so mu zaupali.

Zanimivi so posnetki nekaterih starih zapisov. Med njimi so zaključek prepustne pogodbe za Jurjevo kmetijo na Prapročah iz leta 1869, kjer so se pri notarju navzoči za podpis le podkrižali; v Polhovem Gradcu je bila šola šele od leta 1852. Zanimiva je Setničarjeva listina o odsluženju dolžnosti bramborske in črne vojske iz leta 1911, prav tako red zvonjenja, ki so ga naredili v Dvoru leta 1923 in okolici za cerkveno poroko iz leta 1919. **V. M.**

VZAJEMNA
Jaz zate, ti zame.

Ne zaupajte vsakomur.
Nam zaupa že 1.125.000 ljudi.

MODRA ŠTEVILKA
080 20 60

www.vzajemna.si

Ugodnosti za naše zavarovance

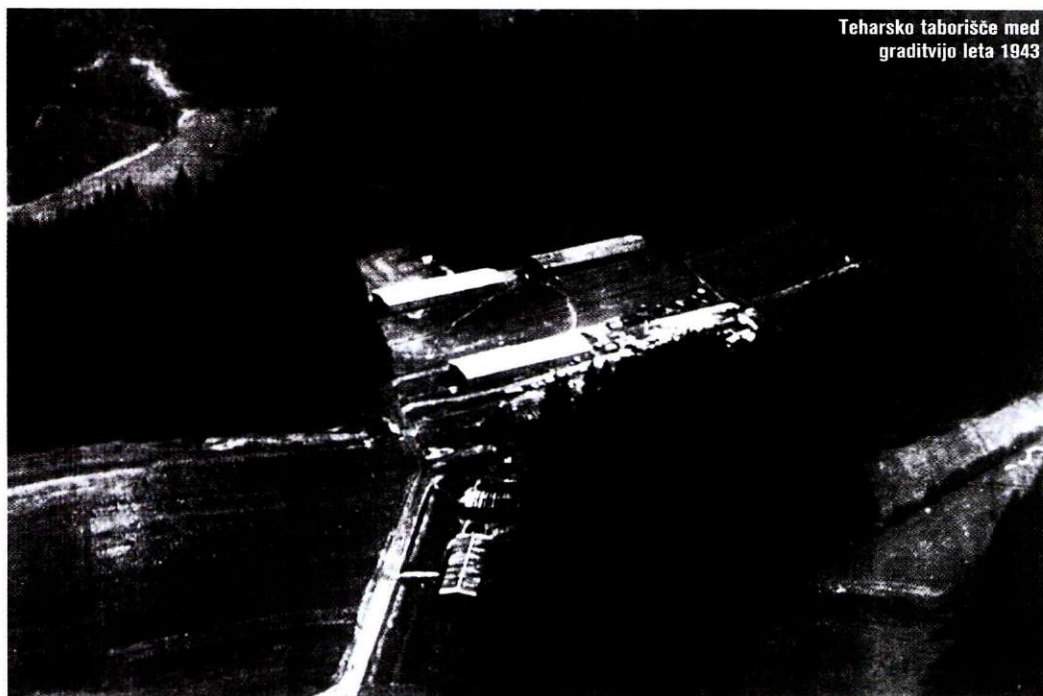
Radi potujete?
Vzajemna**5000** – za samo 1 tolar zdravstvena varnost v tujini do 5.000 evrov.

Je diagnoza pravilna?
Vzajemna**Drugomnenje** – z brezplačnim članstvom tudi do 80 odstotnega popusta na cene pridobivanja drugega zdravniškega mnenja.

V noči na 21. junij 1945 se je enajst mladih domobrancev v taborišču Teharje odločilo za preboj čez žično ograjo.

Tri tedne so bili že v taborišču in vedeli so, da jih bodo ubili. Eden med njimi je bil Janez Zdešar, borec Rupnikovega bataljona, danes duhovnik v Nemčiji. Spomine na Teharje in pobeg iz taborišča je opisal v Brikssu oktobra 1946, malo več kot eno leto po dogodku, ko je bil spomin še zelo svež.

Ta spominski zapis je po svoji pretresljivosti in natančnosti podajanja dogodkov eden najbolj pretresljivih zapisov iz naše mračne polpretekle zgodovine. V spremni besedi, napisani k prvi izdaji natisa spominov septembra 1990, je zapisal: "Pred odhodom na študij v Rim, konec oktobra 1946, sem Spomine izročil v hra-

Teharsko taborišče med graditvijo leta 1943

Beg iz taborišča smrti

njenje spiritualu dr. Janezu Kraljiču. Ta jih je vzel s seboj v Severno Ameriko. Po njegovi smrti so se izgubili, kljub iskanju in povpraševanju jih ni bilo nikjer. Letos poleti pa me je v Ljubljani čakala novica, da je bil rokopis Spominov 'odkrit' v Kaliforniji."

Desetletja "izgubljeni"

Skrivnostno pot Zdešarjevih spominov v uvodu knjige pojasnjuje Janez Gril: "Podpisani sem dobro poznal zgodbo o izginulem rokopisu. Leta 1990 sem se srečal s prijateljem dr. Jožetom Bajzkom, profesorjem sociologije v Rimu. Pripovedoval mi je o svojem študijskem bivanju v ZDA in srečanjih z angleško govorečimi znanci slovenskega porekla. Na obisku pri eni takih družin so mu pokazali popisane zvezke, ki jih sami niso znali prebrati. Videl je, da je slovenščina, vendar najprej ni vedel, za kaj gre. Ko mi je to pripovedoval, me je prešinila misel na Zdešarjeve izgubljene rokopise. Prosil sem ga, naj še enkrat obišče omenjeno družino. Izkazalo se je, da je šlo v resnici za Zdešarjeve zapiske iz leta 1946. Kako so zšli k tej družini, mu znanci niso znali povedati. Pozneje smo iz-

vedeli, da je rokopise sedaj že pokojni mami pred svojo smrtjo izročil duhovnik dr. Janez Kraljič in ji naročil, naj jih skrbno hrani."

Prvič so Spomini na težke dni izšli leta 1990, ker pa je bila takratna knjižnica že zdavnaj razprodana, jih je založba Družina zdaj ponatisnila v razširjeni izdaji. Dodano ji je razmišljanje Justina Stanovnika Teharske refleksije in spremna beseda, v kateri je Tine Velikonja dodal dragocene podatke o mnogih osebah, ki – večinoma v tragični vlogi – nastopajo v Zdešarjevi pripovedi. Na koncu je spominom dodana slikovna priloga "črnih" risb in grafik Bare Remec in Marijana Tršarja, med njimi je dvanajst risb, ki jih je Tršar narisal v teharskem taborišču.

"Janez, greš?"

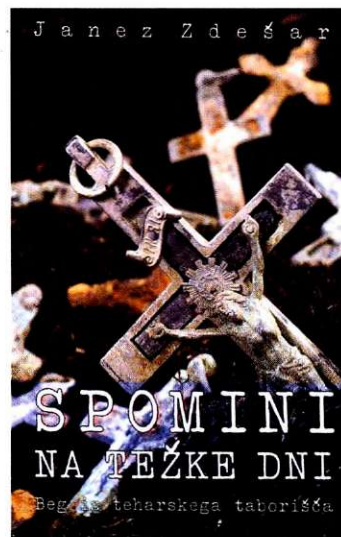
Zdešarjevi spomini so pretresljivi od prve do zadnje strani. Poglejmo opis dogodka, ki se je zgodil pred šestdesetimi leti na Teharjah: "20. junija je v taborišču vladala med partizani velika nervoza in mrzličnost. Razne šarže so hodile s spiski v rokah po taborišču. Ali nas bodo spet klicali po imenu in vozili? Zadnje čase se je dogodilo, da so nas že dvakrat

klicali, avtomobilov, ki bi nas odpeljali, pa ni bilo. Slutili smo, da hočejo dobiti iz domobrancev še vse oficirje. To je bilo tembolj verjetno, ker smo videli nekaj domobrancev, ki so se vrteli okoli partizanov in jim zaupno nekaj pripovedovali. Stražarji so se medtem večkrat ozirali po nas.

Nehote mi je v teh okoliščinah prišla misel na beg. Vedel sem, da partizani kujejo nove naklepe in načrte proti nam. Ali naj še čakam? Kaj ko bi skušal uiti? Toda uiti prek dveh

ograj in mimo treh neposrednih stražarjev z brzostrelkami? Bedarija! Vse misli sem pokopal in računal le še na beg iz avtomobilov med vožnjo.

Po prvi menazi pa pride k meni Lojze Debevec, študent domobranec iz 47. čete, doma iz Begunj pri Cerknici. Šla sva nekoliko stran od ostalih domobrancev in sedla na šotoroko, ki jo je prinesel s seboj. Nato je začel: "Janez, jaz bom danes ušel, razumeš, moram uiti. Tega nasilja in trpljenja ne bom več prenašal, razumeš! Danes ponoči moram uiti. Z Opeko sva se zmenila, da bova ušla. Če hočeš, se lahko pridružiš, toda ne pripoveduj tega nikomur, niti najožjim prijateljem. Če nas bo preveč, bi se beg ponesrečil in potem je konec z nami! Janez, greš?" Niti najmanj se nisem obotavljal. Pogledala sva drug drugemu v oči in bilo je domenjeno. Bil je to sklep, ki bi ga lahko uničila le nadčloveška, nadnaravna moč. Še sedaj ne morem razumeti, kako je možno v tako kratkem času brez nagibov in brez razlage načrta le z besedama "moram uiti" popolnoma spremeniti mnenje in privoliti v najbolj tvegano, blazno misel. Ne vem, kakšen psihološki zakon je to, če sploh je za-

SPOMINI
NA TEŽKE DNI

Beg iz teharskega taborišča

kon, ali pa je bila to le milost božja. Prepričan sem, da je bilo zadnje.

Z Lojzom sva se nato natančno pogovorila o begu. Domenila sva se tudi, da lahko povem in pridobim le oba brata Mehleta. Šel sem k njima. Oba sta bila takoj pripravljena. Zanimivo je, da sta tudi onadva ves čas mislila na beg, toda sta bila iste misli kot jaz: iz taborišča bežati je gotova smrt. Sedaj pa sta prav tako hitro kot jaz Lojzu obljubila. Mlakarju, Jermanu in Ježu nisem hotel povedati. Zdelo se mi je, da ne bi bežali, oziroma če bi, da bi se v zadnjem trenutku zaradi strahu premislili in nam vse pokvarili. Potem bi nas pa čakala nelahka smrt.

Teharska mučilnica

Pred begom sem hotel urediti vse z Bogom. Šel sem h kuratu Poldi in ga prosil za spoved. Takrat sem mu omenil, da mislim bežati. Na vso moč me je prepričeval, da je to noro in da me čaka gotova smrt. Nisem se dal omajati. Na vse ugovore sem mu prepričljivo ugovarjal: 'Jutri zjutraj bom svoboden, pa bodiš na zemlji ali na onem svetu.' Toliko časa sva se pogovarjala in menila, da sem ga pridobil, da je sklenil z nami bežati. Povedal sem to Lojzu. Tudi njemu sta se že dva pridružila. Tako nas je bilo sedaj že osem. Je že Bog tako hotel!

Po drugi menazi smo se vsi kandidati za beg preselili iz svojih prostorov in se namestili ob južnem koncu barake V. Legli smo na deko in čakali. Bili smo vsi izredno dobre volje in mirnih živcev. Med tem pa je prišel med nas – kar se je prvič zgodilo – komandant taborišča poročnik Škulj in nam v priljubljenih besedah govoril: 'Da vi tako trpite, so krivi le oficirji, ki jih še skrivate med seboj. Jaz zagotovo vem, da jih je še veliko med vami. Če jih poveste, boste dobili več in boljše hrane, če ne, pa sploh ne boste dobili ničesar, dokler jih ne pokažete in zanje ne poveste.' Hodil je okrog in nekoga iskal. Nenadoma zakliče: 'Kje je narednik Rabuza (?)?' Bil je to mlad diplomiran klasični filolog, vodnik na Štampetovem mostu. Jaz sem ga poznal iz Ljubljane. Ležal je na tleh tik nas. Ko je Škulj poklical, se je takoj javil. Škulj ga je vprašal, zakaj ni pri zaslišanju povedal, da je narednik. Odgovoril je, da ga za čin sploh niso vprašali: 'Mi prav za vse

vas vemo, kaj in kdo ste. Se bomo kmalu videli. Prijateljsko vam svetujem, da čim prej poveste za oficirje.' Nato je odšel. Hotel nas je zastrašiti. Toda med domobranci ni našel odziva. Nam pa je njegovo vprašanje po Rabuzi mnogo pomenilo. Sumnje o domobrancu ciganu Hudoroviču bodo držale. Prav gotovo jim je on povedal za Rabuzo in za druge. Da tudi za druge, smo takoj videli. Komaj je Škulj odšel, je partizanski stražar zaklical, naj gre k njemu 'en far Polde' (misli je na Poldo, kurata). Polde se ni javil. Ko pa je stražar še enkrat zavpil, je Poldo šel k njemu. Stražar se je škodoželjno zasmel, nato pa mu je velel s stolom 'čučati'. Obenem ga je pretepal, zafrikaval in zasmehoval kot duhovnika. Prav vse priimke mu je nametal. Mučil ga je eno uro. Ko je prenehal, se je Poldo še komaj privlekel do nas. Takoj smo ga štirje nesli k vodovodu in mu z mokrimi robci hladili rane. Na rokah in

Janez Zdešar

telesu je imel debele temno plave podplutbe. Rok ni mogel uporabljati, mlahavo so mu visele ob telesu. Vendar si je v kratkem opomogel in se vrnil.

"Bilo nas je enajst"

Tisti dan je bila velika vročina, vode pa nismo dobili niti kapljice. Stražar je namreč ni pustil prinašati. Zve-

čer se je nekoliko omeščal. Rekel je, naj prej vsi vstanemo in zapojemo Hej Slovenci, nato jo bomo pa dobili, kolikor bomo hoteli. S težavo smo se dvignili s tal in z izsušenimi grli in usti zapeli nekaj podobnega, kot je pesem Hej Slovenci. Stražar je bil zadovoljen, mi pa tudi. Domobranci smo v skupinah in brez straže odšli k vodovodu, se umili, napili vode in osvežili. Kaj takega se do sedaj še ni pripetilo. Nam, ki smo se pripravljali na beg, je to zelo koristilo.

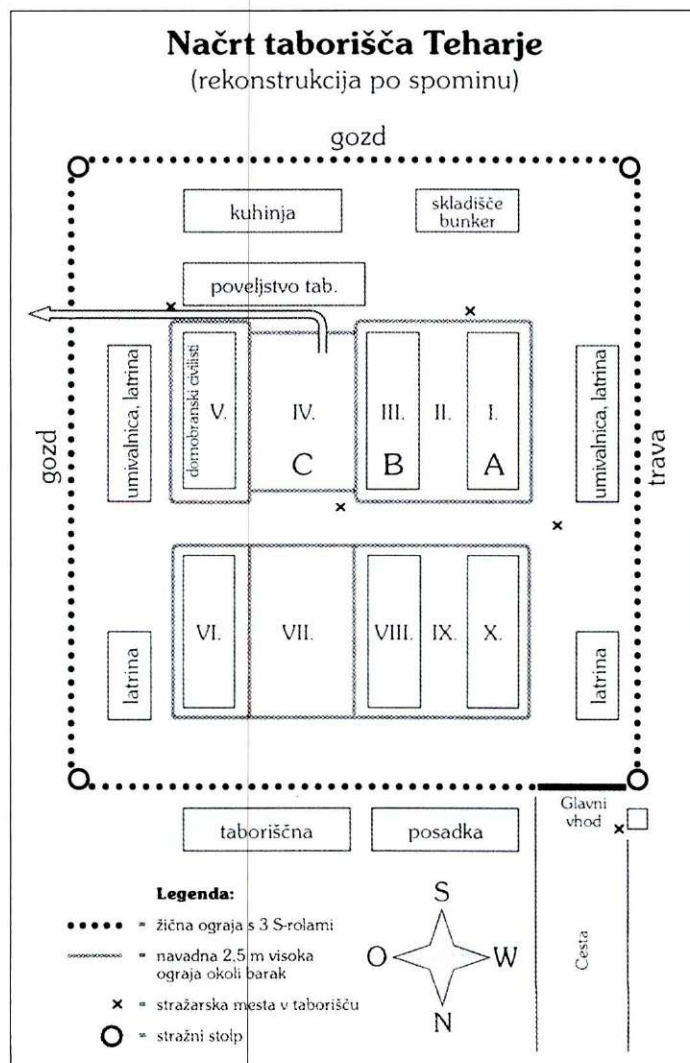
Polagoma se je zvečerilo. Ob osmih smo že ležali, stražar pa je hodil gor in dol in opazoval. Mi pa smo polglasno molili rožni venec, litanije, pa zopet rožni venec. Molili smo skoraj eno uro. Nato pa smo na lahko zadremali, nekaj pa jih je bedelo. Bilo nas je enajst, še trije so se pridružili: dva Mehleta (brata), brata Korošca, poročnik Pavlič, Švigelj, Poldo, Opeka, Debevec, Grmek in jaz. Povedali smo tudi dr. Praperju, pa ni hotel bežati.

Ker nas je bilo precej, smo se razdelili v dve skupini. Eno je vodil poročnik Korošec, drugo poročnik Mehle. Korošec in še štirje drugi bi bežali skozi vrata, koder smo hodili po vodo in na stranišče, drugi pa skozi odprtino, ki bi jo napravili na prvi ograji, nato pa mimo latrine preko druge.

Okoli 23. ure smo se začeli pripravljati na beg. Sezuli smo čevlje. Jaz sem si nekoliko zavihal rokava, bluzo dal pod hlače, da me ne bi preveč ovirala. Na noge sem nataknil dva para močnih zimskih nogavic. Čez sem spustil hlače, čez oboje pa močno zategnil gamaše. V žepu sem imel rezervirano nemška očala in ovoj za prvo pomoč. Tako pripravljen sem čakal na ugodno priložnost. Med tem je poročnik Švigelj s pilo, ki jo je že ves čas nosil pri sebi Mehletov Tine, prepilil na prvi ograji posamezne žice in napravil pri tleh precej veliko odprtino. Komaj se je vrnil od opravljenega dela, pride k naši skupini Korošec in pove, da je na njihovi strani beg nemogoč, ker stalno hodita po dva stražarja sem in tja. Sporazumeli smo se, naj se vsi potihoma priplazijo do nas. To je trajalo skoraj pol ure. Čakali smo le še na primeren čas, ko bodo stražarji manj čuječi.

Čez ograjo

Ura se je bližala pol tretji. Na vzhodu se je že videla prva jutranja »

» svetloba. Prišla je odločilna ura. Splazili smo se skozi prvo ograjo. Prvi je bil Andrej Mehle, drugi sem bil jaz, tretji Lojze Debevec. Mi trije smo bili določeni, da bomo onesposobili stražarja. Pobrli smo s kupa, ki je bil poleg, primeren kamen in oprezovali. Vse je bilo tiho. Približno 30 metrov od nas sta se pod lučjo potihoma pogovarjala dva partizana, petnajst metrov pred nami pa je bil stražar, ki smo ga morali mi trije 'okol prinesiti'. Gledal je v temo proti nam. Od brzostrelke, ki mu je visela na prsih, se je odbijala lunina svetloba. Počasi se je še ostalih osem splazilo skozi ograjo. Vsi smo bili pripravljeni, da planemo in zbežimo. Bil sem miren, tako kot še nikoli. Čutil sem se gospodarja nad vsem svetom, kakor da bo vse od mene odvisno in se bomo s temile partizanskimi stražarji le malo poigrali.

Stražar se je obrnil od nas in pričel korakati vzdolž barake. Napočil je ugodni trenutek. Z nečloveškim rjovenjem in vpitjem smo planili pokonci, vpili vsak svoje povelje, da bi partizane zmešali in tekli proti stražarju in ograji. Stražar pa je – zbežal. Odvrgli smo proti njemu kamenje in se pogнали z levim skokom na ograjo. Šele drugič ali tretjič mi je uspelo, da sem prek treh S-rol prišel na vrh in se oprjel smreke, ki je služila za steber v ograji. Na drugi strani je bila sama gošča, v logorju pa partizani niso vedeli pričem, da so. Večina fantov je že bila na drugi strani ograje. Prvi strel in rafali so že sikali za njimi, ko sem jaz še stal na zici in z vso močjo, ki sem jo imel v sebi, vlekel in suval z nogo, da bi skočil čez, pa se je nogavica zapletla in nisem mogel nikamor. Pritekel je partizan in iz nekaj metrov bližine izstrelil proti meni cel šaržer, pa me ni zadel. Tedaj pa sem z vsem napotom, kolikor sem ga še zmoget, sunil z nogo. Nogavica je ostala na ograji, paz pa sem se zavalil v goščo in kot divja zver tekkel, tekkel v svobodo ...”

Čim prej s Teharij

“Prek ograje sem skočil zadnji. Vsi drugi so bili že pred menoj. Sam sem ostal in nisem vedel, kam bi tekkel. Počakal me je Lojze Debevec in skupaj sva skozi gosto grmičevje in gozd dohitela ostale, ki so še venomer tekli. Za hip smo se ustavili in prešleli. Manjkali so trije: kurat Polda, po-

Marijan Tršar:
risba teharskih barak

ročnik Korošec in Tine Mehle. Kot sem pozneje zvedel, so vsi trije srečno prišli čez ograjo, a na poti sta verjetno padla Mehle in Polda, ker za njima ni nobene sledi. Rešil se je poročnik Korošec, ki je sedaj na Koroškem.

Z vsemi silami, kolikor nam jih je še ostalo, smo tekli naprej in naprej. Zaletavali smo se v veje, se spotikali ob korenine, padali in vstajali. Prav vse nas je bolelo. V glavah nam je šumelo, neprestano se nam je črnilo pred očmi. Vse sklepovje, zlasti v nogah, nam je pokalo. Stopali smo negotovo, zanašalo nas je sem in tja. V noge nas je zbadalo, bili smo namreč bos. (Čevlje smo pustili vsi v taborišču, da smo se bolj neslišno plazili.) Nekateri so že krvaveli.

Toda vse to nas ni oviralo. Hiteli smo naprej in naprej. Hoteli smo čim prej priti stran od Teharij. Bežali smo v smeri proti Mariboru, da bi partizanom, če bi nas zasledovali, zmešali sled. Pozneje pa bi se obrnili proti Ljubljani. Cilj vseh je bil:

Marijan Tršar:
ujetnik na
Teharjah

Ljubljana ali pa mimo Ljubljane na svoje domove na Notranjsko, da bi se opomogli (večina je bila Notranjcev), nato pa v Italijo. Za nami in okoli nas je neprestano pokalo, po nebu pa so v jutranjem somraku švigale bele rakete in iskale nas, ubežnike. Preskakovali smo jarke in potoke, ceste in poti, hiteli prek senožeti in jas v gozdove in gozdičke. Gledali smo proti sončnemu vzhodu in se stalno držali nekoliko bolj levo. To naj bi bila smer proti severovzhodu.

Zahvalna molitev

Tekli smo, padali in se pobirali. Še nekajkrat smo se za hip ustavili in se odpočili. Ko smo po kaki uri nekoliko dalj počili, sva si v navdušenju in sreči Lojze in jaz čestitala k srečnemu pobegu. Jaz sem mu obenem voščil za god, vsi pa smo zmolili v zahvalo kratko molitev.

Eden izmed nas, Notranjec Opeka, je bil blizu skoku čez ograjo ranjen. Z domobransko obvezo, ki sem jo še zmerom nosil pri sebi, sem mu je silo obvil rano. Kroglja mu je šla skozi pod pazduho na desni gornji strani prsi. Vendar je še ves dan močno krvavel. Poročnik Švigelj je bil zaprt že šestnajst dni. Imel je neznosne bolečine, čutil je, kot bi ga hotelo razgnati, pa si revež ni mogel nič pomagati. Šele po večurnem trpljenju je šlo naprej.

Ves dan do večera je povsod okoli nas pokalo. Verjetno so bili po narodnih milicah obveščeni o našem pobegu in so nas hoteli s tem strašiti. Nam pa je to le pomagalo pri begu: ko-

der je pokalo, smo vedeli, da so vasi in naselja in da tja ne smemo. Kljub temu smo nekajkrat naleteli na ljudi, kmečke ženske, ki so delale po poljih. Hitro smo se spet skrili v gozdičke.

Razgibanost tal nam je pri orientaciji in pobegu zelo nagajala. V predelih, kjer smo se tisti dan klatili, so sami valoviti hribčki, porasli z redkimi gozdiki in vinogradi. Nikjer se ne moreš orientirati, nikjer ne vidiš daleč naprej. Zato smo se zatekli v hosto, pa takoj spet prišli na njive in travnike; tam so ljudje delali in mi nismo mogli naprej, saj bi nas gotovo opazili.”

Krogle so deževale

Zdešarjeva pot s Teharij do Ljubljane je bila dobesedno s trnjem posuta. Iz taborišča je ušel 21. junija, v Ljubljano pa je prišel šele 8. julija. Vmes pa en sam boj za življenje. Večkrat so streljali nanj, vendar ga kot po čudežu ni zadel noben strel.

“Takoj sem planil za Andrejem. Partizani so nekajkrat zavpili, naj se ustavi, nato pa se je usula za menoj toča krogel. (Andrej je bil ta čas že v gozdu.) Kaj podobnega še nisem doživel v nobeni borbi. Okoli mene, med nogami, levo in desno tik pod nogami in nad glavo so deževale krogle, se zarivale v mehko senožet in jo ‘cufale’. Dal sem iz sebe prav vse sile in tekkel v strmi breg, kot mislim, da še nisem nikdar in ne bom zmoget teči po ravnem. Partizan z brzostrelko mi je bil najbližji. Videl sem ga, kako se je od časa do časa do časa ustavil, izstrelil pol šaržerja, pa zopet tekkel za menoj. Obenem je rjul ostalim: ‘Je b. Boga, ujemite hudiča živega.’ Zopet se je ploha krogel zgostila okoli mene.”

Zdešarjev sopotnik poročnik Andrej Mehle ni imel sreče in so ga nekeje nad Hrastnikom ubili. Začelo se je tako: “Nenadoma zaropota ključavnica, nekdo pritisne na kljuko, vrata se odpro in pred nama stoji – partizan z italijansko brzostrelko, naperjeno proti nama. Bil je do pasu gol, nosil je jahalne hlače in copate. Lase je imel razkuštrane, gledal pa je, kot bi naju hotel požreti. Tako divjega in strastnega pogleda še nisem videl.”

Janez Zdešar se je Ljubljani skrivaj v Vincencijevem zavodu pri sestrah usmiljenkah do 16. oktobra, ko je skrivoma preko Karavank odšel na Koroško.

V. M.

Regionalna Televizija posebnega pomena
posebnega pomena

Meljska cesta 34, 2000 Mb

Informacije za katerimi stojimo!

Marketing: 02/ 234 55 81

www.rts-tv.com

www.radiodur.si

Nismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

ŠTAJERSKI VAL

VEČ KOT 50 LET PRIJATELJSKE BLIŽINE

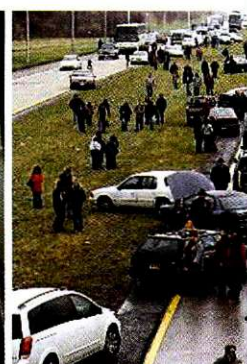
**Ko je zunaj vse belo, ...
... je čas, da naročite kurilno olje.**

Izkoristite ugodne pogoje plačila in že danes naročite vso toploto, ki jo potrebujete za dom - na dom.

PETROL

KURILNO OLJE IN PLIN
EVROPSKE KAKOVOSTI

080 22 66

Bitka za prihodnost

V režiji Stevna Spielberga se v filmskem dogodku leta na platna vrača Tom Cruise, skupaj pa bosta pričarala spektakularno vizijo klasike H. G. Wellsa o bitki za prihodnost človeštva.

Nekega normalnega dne, ko življenje po svetu teče tako, kot je teklo dan prej, se iznenada začne vojna. A tokrat je niso začeli ljudje. Središče te veličastne odisejade je intimna zgodba o družini, ki se spet poveže in združi moči, medtem ko svet razdira vojna vihra. Ray Ferrier je pristaniški delavec. Je ločen oče dveh ot-

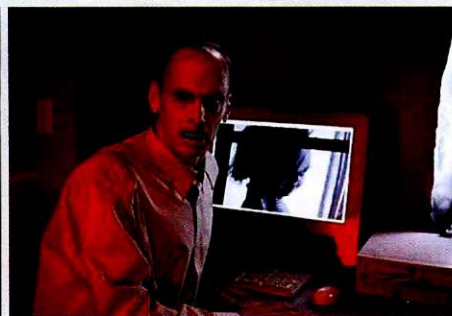
rok, s katerima nikoli ni imel pretirano dobrih osebnih stikov. Vse prevečkrat ga ni ob njima, vse prevečkrat ju je že razočaral. A čeprav na prvi pogled tega morda ni videti, bi storil vse, da bi ju rešil, če bi bilo treba. In tega se na začetku niti sam ne zaveda. Mary Ann, Rayeva nekdanja žena, je znova poročena in živi novo življenje. Neprestano si prizadeva Raya prepričati, naj se bolj zanima za svoja otroka. Ko svet doleti nesreča, je na obisku pri starših, daleč od družine. Rachel in Robbie sta njuna otroka, stara 10 in 17 let. Ray jima nikoli ni stal ob strani, njuno otroštvo je minevalo mimo njega, zato otroka že samoumevno pričakujeta, da ju bo vsako-

WAR OF THE WORLDS	
Režija:	Steven Spielberg
Scenarij:	David Koepp
Produkcija:	Colin Wilson, Kathleen Kennedy
Igrajo:	Tom Cruise, Tim Robbins, Miranda Otto, Dakota Fanning, Justin Chatwin
Premiera:	30. 6. 2005
Distribucija:	Karantanija Cinemas

krat znova razočaral. Dogajanje jih popelje skozi neverjetne izzive in uničenje, ki bi si ga težko predstavljali. A te okoliščine so razlog, da Rachel začne drugače gledati svojega očeta. Film pripoveduje zgodbo o moškem, ki sredi najbolj uničujočega napada na planet končno postane oče, kakršen bi moral biti.

O produkciji

Steven Spielberg je lastnik ene zadnjih kopij scenarija za slovito radijsko igro Orsona Wellsa, ki je leta 1938 dodobra pretresla ZDA. Spielberg je film želel posneti že pred leti, vendar je projekt prestavljal, najprej zaradi filma Dan neodvisnosti, kasneje pa zaradi neusklaje-

Chucky se vrača

Zlobna lutka Chucky je spet med nami. Njena družina mora moriti skupaj, če želi ohraniti družinske vezi.

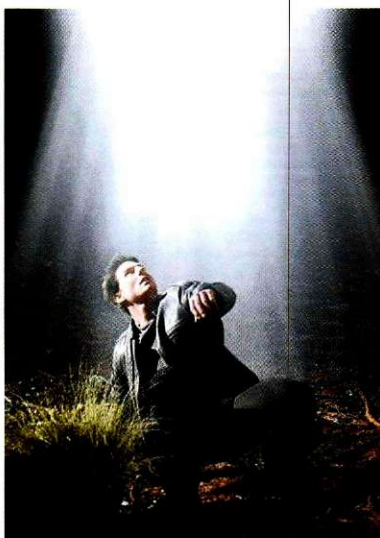
Po Chuckyjevi poroki z zlovesčo Tiffany v prejšnjem delu *Bride of Chucky* družina pohajkuje po Hollywoodu, močnejša kot kadar koli. Chucky se vrača predstavlja si-

roto Glena, potomca neukrotljivega Chuckyja in prav tako pokvarjene Tiffany. V Hollywoodu se začne produkcija filma o smrtonosnih podvigih njegovih staršev in Glen preleti

Atlantik, da bi ju našel. Ko oživi svoje krvoločne starše, pa se mora družina spopasti s težavami, saj nežnemu Glenu morjenje ni prav nič všeč. Chucky ne more verjeti, da sin

nih urnikov s Tomom Cruisom. Tudi naključju, da sta oba imela čas za snemanje istih 72 dni v letu 2004, gre zahvala, da film prihaja na filmska platna že zdaj. Načrtovali so ga namreč šele za leto 2007. H. G. Wells je v svojih delih prehiteval čas,

v katerem je živel. To se še posebno opazi, ko prebiramo Vojno svetov. S svojimi zgodbami je navdihnil številne generacije pisateljev znanstvene fantastike, ljubitelje, bralce, navdušence in filmske ustvarjalce.

Spielberg je v filmu želel ohraniti pravega duha knjige. Tako je med drugim ostal zvest opisom napadalcev iz veselja in sredstvom, s katerimi želijo spremeniti Zemljo za svoje potrebe. Spielberg, ki se je просlavil s čudovitimi prikazi vesoljskih bitij – od Vesoljčka do prijaznih nezemljanov v Bližnjih srečanjih tretje vrste – je tokrat prvič upodobil vesoljsko zlobo - Nezemljane, ki vlivajo strah v kosti s svojim videzom, vedenjem in nameni.

noče iti po njegovih morilskih stopinjah. Tiffany pa je presenečena, da bo v filmu igrala njena najljubša igralka Jennifer Tilly, ki kmalu nevede postane gostiteljica družine ...

V šestnajstih letih je Chucky postal ikona grozljivk. Rdečelasi anti-junak je vtisnil pečat, kakršnega ni uspelo nobenemu od kasnejših zlobnih likov. Začelo se je ob koncu 80. let, ko sta se povezala scenarist

Don Mancini (napisal zgodbo in bil soscenarist prvega filma v seriji Chuckyjev Child's Play) in producent David Kirschner (ustvaril je lutko), ta vez pa se do danes ni pretrgala. Chucky se vrača je namreč peti del iz priljubljene serije komičnih grozljivk z lutko Chucky, je režiserski prvenec Dona Mancinija, scenarista vseh petih celovečercov. **Monika Maljevič**

SEED OF CHUCKY

Režija: Don Mancini
Scenarij: Don Mancini
Produkcija: David Kirschner, Corey Sienna
Igrajo: Brad Dourif, Jennifer Tilly, Billy Boyd, Debbie Lee Carrington, Redman, John Waters, Hannah Spearitt
Premiera: 30. 6. 2005
Distribucija: Cinemania group

na kratko

Poleg Beyoncé Knowles in Jamieja Foxxa bo v muzikalu Dreamgirls Billa Condona nastopil še Eddie Murphy. Film deloma temelji na resnični zgodbi Diane Ross in skupine The Supremes, zgodba filma pa spremlja tri spremljevalne pevke, ki ob Jamesu "Thunderju" dobijo priložnost za preboj. Eddie bo igral "Thunderja", medtem ko se Usher še vedno pogaja za vlogo koreografa CC Whitea. Snemanje naj bi se začelo v sredini prihodnjega leta.

Mladi igralec Daniel Radcliffe, znan kot Harry Potter, se je lotil naslednjega projekta, filma December Boys. Film temelji na istoimenski zgodbi Michaela Noonana, dogajal pa se bo v Avstraliji. Radcliffe bo igral najstarejšega izmed štirih sirot, ki si prizadevajo za naklonjenost para brez otrok, ki namerava posvojiti sina. Časovno je film postavljen v 60. leta preteklega stoletja, zgodba pa se bo odvijala v izoliranem počivališču na plaži, kjer Radcliffov lik doživi svojo prvo ljubezensko izkušnjo. Članica igralske zasedbe je tudi 18-letna Teresa Palmer.

Organizatorji, ki vsako leto podeljujejo oskarje, se sprašujejo, ali ne bi nagrade podelili tudi v kategoriji kaskaderstva. Kaskaderji si namreč že leta prizadevajo, da bi si tudi njihova večšina dobila oskarja. Člani uprave Akademije filmske umetnosti v Hollywoodu se bodo zdaj odločili, ali naj bi v prihodnje zlati kipec dobili tudi kaskaderji. V zadnjih 25 letih sta bili drugim kategorijam dodani le dve novi, in sicer za najboljšo masko in za animirani film. "Kaskaderji so sestavni del filmske industrije, toda akademija nas zanemarja," je dejal kaskader Jack Gill, ki si že več kot 15 let prizadeva za novo kategorijo. Na akademiji so o oskarju za kaskaderstvo glasovali že večkrat, toda Gill je opozoril, da pritisk njegovega ceha ne bo popustil.

Robert De Niro in Meryl Streep bosta igrala v filmu First Man, novem projektu družbe Walt Disney Pictures. Scenarij je napisala Diane English, ki se bo tokrat preizkusila tudi kot režiserka. De Niro bo igral mogotca, ki za nekaj časa opusti svoj posel in se posveti vodenju predsedniške kampanje svoje žene. Potem ko soproga zmaga na volitvah, se soprogo nenadoma znajde v vlogi, ki je ni bil navajen.

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.

Loke 22

1412 KISOVEC

tel.: 03 56 57 150

fax: 03 56 71 488

www.elektroprom.si

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETV

- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

Radio Krka
106.6 MHz

PETEK,

1.7.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	MIRNA SKRIVNOST, KRATKI IGRANI FILM ZA OTROKE EBU (VPS 07.25)
7.50	MAHMOUD, KRATKI DOKUMENTARNI FILM ZA OTROKE EBU (VPS 07.40)
8.05	ŽELVI OTOK, RISANA NANIZANKA, 5/26 (VPS 07.55)
8.25	SNOBS, AVSTRALSKA NAD. 5/26 (VPS 08.15)
8.50	TEDENSKI IZBOR
8.50	MRVLJINCI, KRATKI DOKUMENTARNI FILM ZA OTROKE EBU
9.05	ENAJSTA SOLA, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE
9.35	A.ROZMAN ROZA-J.PERVANJE: VRTIČKARIJE: DEDIŠČINA, TV NADALJEVANJE
10.10	MI SMO ... ČEHI
10.40	SMARAGDNA REKA, DOKUMENTARNA ODDAJA
11.25	DOLINA ZLATEGA PAVJANA, ANGLEŠKA POLJUODNOZANSTVENA ODDAJA
12.15	OSMI DAN
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TARČA: LOV ZA IZGUBLJENIM ZAKLADOM, PONOVITEV
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	TIMOTEJ HODI V SOLO, RISANA NANIZANKA, 13/26 (VPS 15.40)
16.05	IZ POPOTNE TORBE: DREVESA (VPS 16.05)
16.25	SVET ŽIVALI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3/13 (VPS 16.25)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	LEGENDA O MERCEDESU, SLOVAŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.30)
18.30	ŽREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	LUKA IN LUCKA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	CELESTIN, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	14. FESTIVAL NARODNO-ZABAVNE GLASBE "VURBERK 2005", POSNETEK (VPS 20.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
0.05	PRAKSA, AM. NANIZANKA 1/22, PON. (VPS 00.05)
0.45	BRANE RONČEL IZZA ODRA, PONOVITEV
2.10	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVITEV
3.05	TURISTIKA, PONOVITEV
3.25	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 03.20)
3.50	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.25	TV PRODAJA
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
12.20	GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 16.00)
12.55	WIMBLEDON: ODPRTO PRVENSTVO VELIKE BRITANIJE V TENISU, PRENOS (VPS 12.55)
16.20	TEDENSKI IZBOR
16.20	OBZORJA DUHA
16.50	DUHOVNI UTRIP
17.05	LARA BARUCA, POSNETEK KONCERTA
18.20	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
18.55	VEDEL JE, DA IMA PRAV, ANGLEŠKA LITERARNA NAD. 4., ZADNJI DEL, PON. (VPS 19.00)
19.55	PARIZ: ATLETIKA - ZLATA LIGA, PRENOS (VPS 19.55)
22.50	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE (VPS 22.35)
23.20	SIMPSONOVI AMERIŠKA RISANA NANIZANKA, 18/22 (VPS 23.05)
23.45	POLICIST, MEHIŠKO-AMERIŠKI FILM
1.25	VSE ZA LJUBEZEN, AN. FILM, PON. (VPS 01.05)

Kanal A

9.25	TV prodaja
9.30	Domače kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 9. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, ponovitev 11. dela ameriške nanizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domače kraljestvo, 3. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 179. del ameriške nadaljevanke

14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 74. del am. nad.
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, 1. sezona, 12. del ameriške nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 2. sezona, 8. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 2. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ Pod lupo
18.50	E+ Trač tedna
19.30	E+ Z Janinom okoli sveta
20.00	Komedija: Voja zakonec Rose, ameriški film
22.05	Midve z mamo, 3. sezona, 9. del am. naniz.
23.00	Ženske zadeve, 1. sezona, 11. del am. naniz.
23.55	Ameriška pita Ruby Wax, pogovorna oddaja
0.40	E+, ponovitev

Pop TV

6.25	24UR, ponovitev
7.25	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev, 2. dela ameriške nanizanke
8.15	Pet skrivnosti, ponovitev 97. dela mehiške nadaljevanke
9.10	Zastavljeno srce, ponovitev 68. dela venezuelske nad.
10.00	TV prodaja
10.30	Srčna dama, ponovitev 94. dela mehiške nad.
11.20	Prava ljubezen, ponovitev 66. dela venez. nad.
12.15	Trenja, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 7. sezona, 3. del ameriške naniz.
15.00	Prava ljubezen, 67. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 95. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 69. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 98. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Akcija: Hitrost, ameriški film
22.05	Pod lupo pravice, 1. sezona, 16. del am. naniz.
23.00	XXL premiere
23.05	Prijatelji 9. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
23.35	Seks v mestu, 6. sezona, 4. del ameriške nanizanke
0.05	Lovci na nagrade, ameriški film
2.10	24UR, ponovitev
3.10	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	TV prodaja
10.25	Sto izlozbo, sto strasti, 462. del italijanske telenovele
11.00	Čarovnije, 89. del italijanske serije
11.35	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.25	TV prodaja
13.50	Alo, alo, 14. del angleške serije
14.25	Vikarka iz Dibleya, 4. del angleške serije
14.55	Črni gad, 4. del angleške serije
15.25	Hotel poldruga zvezdica, 4. del angleške humoristične serije
16.00	Gospod Bean, 15. del angleške serije
16.30	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozbo, sto strasti, 463. del italijanske telenovele
18.05	Čarovnije, 90. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Policist s petelinjega vrha, 11. del srbske nanizanke
21.00	101 skandal Hollywooda, razvedrilna oddaja
21.50	Resnične zgodbe - v iskanju pravice, ameriška serija, 14 del
22.45	Okrožje Columbia, II/9. del ameriške nanizanke
23.35	Ko sij obledi, ameriška romantična drama, 1997
01.30	Policist s petelinjega vrha, 11. del srbske nanizanke ponovitev
02.30	101 skandal Hollywooda, razvedrilna oddaja (pon.)
03.20	Resnične zgodbe - v iskanju pravice, ameriška serija ponovitev
04.15	Okrožje Columbia, II/9. del ameriške nanizanke ponovitev

TevePika

6.00	TV prodaja
6.30	Alpski večer, koncert narodno zabavnih ansamblov, 3 del, pon
8.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
8.30	TV prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	V družbi z ..., pon
9.45	Nase Rastline, Arboretum, pon
10.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
11.00	Koncert 50 zvezd za otroke, dobrodelna prireditel
12.00	To morate vedeti! Slopak, pon
13.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.30	Posebna oddaja pred MMS-om, 3 del, prvič
15.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
16.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
17.00	Sijaj, pon
17.30	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, pon
18.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
18.30	Kulturne drobnice, podelitev plaketa GT, pon
19.00	Do zdravja tudi tako, gost: Livi plus, pon
19.30	Vize iz domače skrinje, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Avantura z Ano in Taji, pon
23.00	Trenja, POP TV
00.30	TV prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

SOBOTA,

2.7.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.05	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
7.40	RISANKA
7.45	POD KLOBUKOM
8.25	KINO KEKEC: ČOK IN BERTA, DANSKI RISANI FILM, PONOVITEV (VPS 08.25)
9.45	TEDENSKI IZBOR
9.45	POLJE, KDO BO TEBE LJUBIL, ODDAJA TV MARIBOR, 1. DEL
10.45	POLNOČNI KLUB
12.00	TEDENIK, PONOVITEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	TURISTIKA, PONOVITEV
13.40	SLOVENCI V ITALIJI (VPS 13.35)
14.10	MALI MENI, NEMŠKA NAD. 1/15, PONOVITEV
15.00	LIVE 8: DOLGA POT DO PRAVICE, PRENOS (VPS 15.00)
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.10	LIVE 8: DOLGA POT DO PRAVICE, PRENOS (VPS 17.10)
18.30	OZARE (VPS 17.15)
18.40	PRIHAJA NODI, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	UTRIP
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANJE, 1/10, PONOVITEV (VPS 20.00)
20.30	FESTIVAL MEDNARODNEGA ŠANSONA (VPS 20.35)
22.15	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.20)
22.50	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANJE, 12., ZADNJI DEL
23.50	ROKA, AMERIŠKI FILM (VPS 23.55)
1.30	PRAKSA, AMERIŠKA NANIZANKA, 2/22, PONOVITEV (VPS 01.35)
2.10	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
2.50	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.55)
3.15	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	TV PRODAJA
9.30	INFOKANAL
12.30	TV PRODAJA
13.15	MALTEŠKI SOKOL, AMERIŠKI ČB FILM, PONOVITEV (VPS 13.15)
14.55	WIMBLEDON: ODPRTO PRVENSTVO VELIKE BRITANIJE V TENISU - FINALE (Z), PRENOS (VPS 14.55)
18.30	LIVE 8: DOLGA POT DO PRAVICE, PRENOS (VPS 16.00)
1.05	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.35	Vsi moji otroci, 2. sezona, pon. 70. dela ame. nad.
10.25	Vsi moji otroci, 2. sezona, pon. 71. dela am. nad.
11.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, pon. 72. dela am. nad.
12.05	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 73. dela ameriške nadaljevanke
12.55	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 74. dela ameriške nadaljevanke
13.45	Dannyjeve zvezde
14.45	Ure plesa, ameriški film
16.20	Umore, je napisala, 2. sezona, ameriška naniz.
17.20	Linda Green, 1. sezona, 6. del angleške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Kriminalka: Ognjena nevarnost, am. film
21.45	Las Vegas, 1. sezona, 13. del ameriške naniz.
22.40	Zatišje pred neurjem, ameriški film
0.30	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Moj prijatelj Roki, sinhronizirana risana serija
8.20	Katka in Orbi, sinhronizirana risana serija
8.40	Zelenjavčki, sinhronizirana risana serija
9.15	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
9.35	Moja draga Magdalena, sinhronizirani risani film
10.55	Tom in Jerry, risana serija
11.10	Lepo je biti milijonar, ponovitev
12.55	Formula 1, prenos treninga
14.05	Finske razglednice, dokumentarna serija
14.45	Mestece za vedno, 2. sezona, 13. del am. naniz.
15.40	Močno zdravlilo, 5. sezona, 2. del am. naniz.
16.35	24UR - vreme
16.40	Večernica, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Filmski hit: Vanilla Sky, ameriški film
22.25	Odštekan življenje, angleški film
0.20	Ljubezen na vratih, ameriško-argentinski film
2.00	24UR, ponovitev
3.00	Nočna panorama

Prva TV

07.50	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.35	Čarovnije, 86. del italijanske serije
09.25	Čarovnije, 87. del italijanske serije
10.20	Čarovnije, 88. del italijanske serije
11.10	Čarovnije, 89. del italijanske serije
12.05	Čarovnije, 90. del italijanske serije
13.00	TV prodaja
13.15	Ena na ena, ponovitev
14.05	Prestizno, ekskluzivno, ponovitev
14.35	To je Bush, 4. del ameriške serije
15.05	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.00	Barabe in princeze, 7. del hrvaške serije
16.30	Sanje sveta, 12. del italijanske mini serije
17.00	Ljubezenske prevare, 7. del
17.45	101 zgodba Hollywooda
18.35	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Petov meteor, ameriška drama (1998)
21.40	Odnosnost, ameriški thriller (2003)
23.40	Reporter X
00.10	Petov meteor, ameriška drama (1998)
01.50	Odnosnost, ameriški thriller (2003)
03.50	Reporter X

TevePika

07.30	TV prodaja
08.00	Navigator, pon
08.30	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, pon
09.00	TV prodaja
09.30	Do zdravja tudi tako, gost: Livi plus, pon
10.00	To morate vedeti! Esotich, pon
11.00	Modro, oddaja o navitki, pon
11.30	Zeleni vodnik, pon
12.00	Vize iz domače skrinje, pon
14.00	Glasbeni mozaik
17.00	Spoznajte jo rastlino, Arboretum, pon
17.15	V družbi z ..., pon
17.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
18.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Erektalna disfunkcija
18.30	To morate vedeti! Slopak, pon
19.00	Idea Tour
19.30	Rad igram nogomet, pon
20.00	Parada humorja 2 del, prvič
21.00	Sijaj
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Živeti zdravo, pon
23.00	Posebna oddaja pred MMS-om, 2 del, pon
00.00	TV prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

NEDELJA,

3.7.2005

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: TIMOTEJ HODI V ŠOLO, RISANA NANIZANKA, 25/26: SNORČKI, RISANA NANIZANKA, 1/13: GUMBEL IN RIVČEK: POLETNA PUSTOLOVŠČINA, RISANI FILM (VPS 07.30)
9.55	NEDELJSKA MAŠA, PRENOS IZ ŽUPNIJE PIVKA (VPS 09.55)
11.00	OD SRCA, AVSTRALSKA POLJUJNOZNANSTVENA SERIJA, 3/4 (VPS 11.00)
11.25	OZARE, PONOVITEV
11.30	OBZORJA DUHA (VPS 11.30)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	PRI JOZOVU Z NATALIJO, PONOVITEV (VPS 13.10)
14.05	TEDENSKI IZBOR
14.05	IGRE BREZ MEJA: ŠENTJERNEJ (VPS 14.05)
15.30	NIKOLI OB DESETH - 6PACK ČUKUR (VPS 15.30)
16.30	TURISTIKA
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.20	HRI-BAR, PONOVITEV (VPS 17.20)
18.20	SLOVENSKI OLIMPIJCI: MILOŠ JANŠA - VESLANJE (VPS 18.20)
18.30	ZREBANJE LOTA (VPS 18.30)
18.40	HOPLA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	ČARLI IN MIMO, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ZRCALO TEDNA
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	100 LET SLOVENSKEGA FILMA: PLES V DEŽJU, SLOVENSKI ČB FILM (VPS 20.00)
21.35	INTERVIJ: DR. VALENTIN INZKO (VPS 21.35)
22.35	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.35)
23.00	BITKA NA NERETVI, JUG. FILM (VPS 23.00)
1.45	PRAKSA, AMERIŠKA NANIZANKA, 3/22, PONOVITEV (VPS 01.45)
2.25	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
3.05	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 03.05)
3.35	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.00	TV PRODAJA
8.30	INFOKANAL
9.30	TV PRODAJA
10.15	FESTIVAL MEDNARODNEGA ŠANSONA, PONOVITEV
11.55	26. MEDNARODNI MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL CELJE 2005, 4/7 (VPS 12.00)
12.25	MLADI VIRTUOZI: VIOLINIST ŽIGA BRANK, PONOVITEV (VPS 12.30)
13.00	ODPRTO PRVENSTVO VELIKE BRITANIJE V TENISU - FINALE (Ž), POSNETEK IZ WIMBLEDONA (VPS 13.00)
14.55	WIMBLEDON: ODPRTO PRVENSTVO VELIKE BRITANIJE V TENISU - FINALE (M), PRENOS (VPS 14.55)
18.00	KOŠARKA NBA ACTION (VPS 18.30)
18.30	ATLETIKA - ZLATA LIGA, POSNETEK IZ PARIZA (VPS 18.30)
20.00	KRALJSTVO MRTVIH, NEMŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.00)
20.50	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 12/22 (VPS 20.55)
21.40	UMETNOST GLASBE IN PLESA
21.40	FOLKLORA V SIMFONIČNI GLASBI Z ORKESTROM SLOVENSKE FILHARMONIJE (VPS 21.50)
22.45	DUBRAVKA TOMŠČI SREBOTNJAK IN ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE - P. I. ČAJKOVSKI: KONCERT ZA KLAVIR IN ORKESTER ŠT. 1 V B-MOLU (VPS 22.55)
23.35	ODPRTO PRVENSTVO VELIKE BRITANIJE V TENISU - FINALE (M), POSNETEK IZ WIMBLEDONA
2.45	INFOKANAL

Kanal A

9.00	TV prodaja
9.30	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 175. dela ameriške nadaljevanke
10.20	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 176. dela ameriške nadaljevanke

11.10	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 177. dela ameriške nadaljevanke
12.00	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 178. dela ameriške nadaljevanke
12.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 179. dela ameriške nadaljevanke
13.40	Dannyjeve zvezde
14.40	Medvedka po imenu Winnie, kanadski film
16.20	Umor, je napisala, 2. sezona, ameriška naniz. Linda Green, 1. sezona, 7. del angleške humoristične nanizanke
17.20	E+
18.00	Družinski film: Trije možje in zibka, am. film
20.00	Znova na prostosti, 2. sezona, 1. del am. naniz.
21.50	Navigator
22.45	Pelji me na žur, ameriški film
23.15	Dannyjeve zvezde, ponovitev
0.55	

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Rudijev moštvo, sinhronizirana risana serija
8.25	Action Man, sinhronizirana risana serija
8.50	Ogijeva družina, sinhronizirana risana serija
9.00	Trije mušketirji, sinhronizirani risani film
9.55	Super punce, sinhronizirana risana serija
10.20	Transformerji, sinhronizirana risana serija
10.50	Tom in Jerry, risana serija
11.00	Lepo je biti milijonar, ponovitev
12.35	Diagnoza: umor, 7. sezona, ameriška nanizanka
13.30	Formula 1, prenos dirke za VN Francije
16.00	Ta čudežni svet, dokumentarna oddaja
16.35	Kje je učitelj?, ameriški film
18.15	24UR - vreme
18.20	Entrada - kuhinje Latinske Amerike, dokumentarna oddaja
19.00	24UR
20.00	Nedeljski film: Jerry Maguire, ameriški film
22.30	Vrhunci Velike nagrade Francije
22.45	Oddajena obzorja, ameriški film
1.15	24UR, ponovitev
2.15	Nočna panorama

Prva TV

07.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.40	Risani film
09.35	Otroško nedeljsko dopolndne, kontaktna oddaja
11.35	TV prodaja
11.50	Skozi ključavnico, ponovitev
12.30	Alo, alo, 15. del angleške serije
13.00	Vikarka iz Dibleya, 4. del angleške serije
13.30	Črni gad, 4. del angleške serije
14.00	Hotel poldruga zvezdica, 4. del angleške serije
14.35	Gospod Bean, 15. del angleške serije
15.05	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.05	Rock Otočec, reportaža
16.35	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
17.20	Petov meteor, ameriška drama (1998)
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Legenda, angleška fantastična avantura, 1985
21.40	Znani in zanimivi
22.20	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
23.10	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
00.35	Legenda, angleška fantastična avantura, 1985
02.15	Znani in zanimivi
02.45	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
03.35	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja

TevePika

07.30	Posebna oddaja pred MMS-om, 3 del, prvič
09.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon.
09.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon.
10.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, ponovitev
10.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu
12.00	Do zdravlja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, pon
12.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.00	V harmoniji z naravo, pon
13.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
14.00	Tv Prodaja
14.30	Tam kjer je veselje doma
17.00	Živeti zdravo, pon
17.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, nepotrošniška družba
18.00	Aruna, dr. alternativne medicine, 5. del, pon
18.30	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, prvič
19.00	Predah v gibanju, gostja: Ajda Kalan, pon
20.00	Slovenska glasbena lestvica
21.00	Vandrovček, folklorna skupina Sava Kranj, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	To morate vedeti! pon
23.30	Tv Prodaja
00.00	Glasbeni mozaik

PONEDELJEK,

4.7.2005

Slovenija 1

7.00	TEDENSKI IZBOR
7.00	UTRIP
7.15	ZRCALO TEDNA
7.35	LOVCI NA ZAKLAD, KRATKI IGRANI FILM ZA OTROKE EBU (VPS 07.30)
7.50	DVOJČICI, KRATKI DOKUMENTARNI FILM ZA OTROKE EBU (VPS 07.40)
8.00	ŽELVI OTOK, RISANA NANIZANKA, 6/26 (VPS 07.55)
8.25	SNOBS, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 6/26 (VPS 08.20)
8.50	TEDENSKI IZBOR
8.50	IZ POPOTNE TORBE: DREVEŠA
9.10	SVET ŽIVALI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3/13
9.40	A.ROZMAN ROZA-J.PERVANJE: VRTIKARJI: ŽUR, TV NADALJEVANKA
10.10	IGRE BREZ MEJA: ŠENTJERNEJ
11.35	NIKOLI OB DESETH - 6PACK ČUKUR
12.35	TURISTIKA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	TEDENSKI IZBOR
13.20	SLOVENSKI OLIMPIJCI: MILOŠ JANŠA - VESLANJE
13.30	HRI-BAR
14.30	VENEZUELA: ANGELSKI SLAP S HUDIČEVE GORE, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 14.30)
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.10)
15.40	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 44/45 (VPS 15.45)
16.05	RISANKA
16.20	RADOVEDNI TAČEK: IME (VPS 16.05)
16.35	BINE: ODPADKI, LUTKOVNO-IGRANA NANIZANKA ZA OTROKE, 5/14 (VPS 16.20)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	PRIJATELJ KITOV, NIZOZEMSKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.40)
18.30	ZREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.30)
18.40	CVETKA IN ZVONČEK, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	OČI IN SINE, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	MALI MENIH, NEMŠKA NAD. 2/15 (VPS 20.00)
20.45	RDEČE POLETJE, FRANCOŠKA NADALJEVANKA, 1/10 (VPS 20.45)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	DEDIŠČINA EVROPE: JANTARNI AMULET, NEMŠKA. 2., ZADNJI DEL (VPS 22.50)
0.25	PRAKSA, AMERIŠKA NANIZANKA, 4/22, PONOVITEV (VPS 00.25)
1.05	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
2.00	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.00)
2.30	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
12.30	TV PRODAJA
13.05	KOLESARSKI FESTIVAL, REPORTAŽA (VPS 13.00)
13.35	TEDENSKI IZBOR
13.35	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
14.05	UMETNOST GLASBE IN PLESA
14.05	FOLKLORA V SIMFONIČNI GLASBI
15.10	Z ORKESTROM SLOVENSKE FILHARMONIJE DUBRAVKA TOMŠČI SREBOTNJAK IN ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE - P. I. ČAJKOVSKI: KONCERT ZA KLAVIR IN ORKESTER ŠT. 1 V B-MOLU
15.55	KRALJSTVO MRTVIH, NEMŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA
16.45	TURISTIKA
17.10	DOBER DAN, KOROŠKA
17.40	VDOVE, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 1/2
19.05	BREZ SRAMU, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 5/7, PONOVITEV (VPS 19.05)
20.00	IRAN - ODPOR ZATIRANEGA LJUDSTVA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV (VPS 20.00)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
22.00	AMERIŠKA KRPAKA: NOGE, NE IZDAJTE ME, GLASBENI DOK. 2. DEL (VPS 22.00)
23.00	BRANE RONČEL IZZA ODRU (VPS 23.00)
0.35	TICEK, AMERIŠKI FILM, PON. (VPS 00.25)
2.05	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.30	Domace kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 10. dela ameriške hum. nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, ponovitev am. naniz. E+, ponovitev
10.50	TV prodaja
12.50	Domace kraljestvo, 3. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 180. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 75. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 2. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 2. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Filmski ciklus - Tommy Lee Jones: Begunec 2, ameriški film
22.20	Zvezdna vrata, 3. sezona, 18. del am. naniz.
23.15	Seinfeld, 5. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
23.45	Dobro jutro, Miami, 2. sezona, 17. del ameriške humoristične nanizanke
0.15	Caroline v velemestu, 2. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
0.45	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 3. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 98. dela me. nad.
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 69. dela venez. nad.
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 95. dela mehiške nad.
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 67. dela venez. nad.
12.50	Diagnoza: umor, ponovitev ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 7. sezona, 4. del am. naniz.
15.00	Prava ljubezen, 68. del venezuelske nad.
15.55	Srčna dama, 96. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 70. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 99. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	XXL ponedeljek: Austin Powers: Vohun, ki me je nategnil, ameriški film
21.45	Providence, 4. sezona, 20. del ameriške naniz.
22.40	XXL premiere
22.45	Teksasli mož postave, 5. sezona, 1. del am. naniz.
23.40	Prijatelj, 9. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	Seks v mestu, 6. sezona, 5. del ameriške nanizanke
0.40	24UR, ponovitev
1.40	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebrava prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 463. del ital. telenovele
11.00	Čarovnije, 90. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.25	Spomin
13.35	TV prodaja
14.05	Okrožje Columbia, II/9. del ameriške nanizanke
14.50	Legenda, angleška fantastična avantura, 1985
16.30	Znani in zanimivi, razvedrila oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 464. del ital. telenovele
18.05	Čarovnije, 91. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeni komentar
20.00	V moje srce, ameriška romantična drama, 1999
21.40	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
22.10	Urška šov
23.10	V moje srce, ameriška romantična drama, 1999
00.50	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
01.20	Urška šov

TevePika

06.00	Tv Prodaja
06.30	Vizite iz domaće skrinje, pon
08.30	Tv Prodaja
09.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	Živeti zdravo, pon
10.00	Posebna oddaja pred MMS-om, 3 del, pon
11.00	Razgledovanja, potopisna reportaža
11.30	Do zdravja tudi tako, gost: Livi plus, pon
12.00	Parada humorja 2 del, pon
13.00	Tv prodaja
13.15	Spoznajte jo rastlino, Arboretum, pon
13.30	Rad igrar nogomet, pon
14.00	Trenja, POP TV
15.30	Tv Prodaja
16.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
17.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, pon
17.30	Klepet z jasnovidko Maružo, živo
18.00	Štiri tačke, oddaja o hinih ljubljencih, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Kulturne drobtinice, podelitev plaketa GT, pon
19.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, drugačne počitnice
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Tv dražba z Mariom, živo
00.00	E+
00.30	Tv Prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

TOREK,

5.7.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	NOGOMET NI ZA PUNCE, KRATKI IGRANI FILM ZA OTROKE EBU (VPS 07.30)
7.50	MLADI SOLIST, KRATKI DOKUMENTARNI FILM ZA OTROKE EBU (VPS 07.45)
8.05	ŽELVI OTOK, RISANA NANIZANKA, 7/26 (VPS 08.00)
8.25	SNOBS, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 7/26 (VPS 08.25)
8.50	TEDENSKI IZBOR
8.50	BINE: ODPADKI, LUTKOVNO-IGRANA NANIZANKA ZA OTROKE, 5/14
9.05	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 3/25
9.20	ZGODBE IZ ŠKOLJE: ČISTO PRAVI GUSAR, MLADINSKA NADALJEVANKA, 1/5
10.05	A.ROZMAN ROZA-J.PERVANJE: VRTIČKARIJ: ŠTIHANJE, TV NADALJEVANKA SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR PRI JOŽOVCI Z NATALJO
10.40	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
11.50	TEDENSKI IZBOR
13.15	FESTIVAL MEDNARODNEGA ŠANSONA ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 1/10
14.20	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.00	MOSTOVI - HIDAK: POTEKANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.05)
15.05	ZMAJSKE ZGODBE, RISANA NANIZANKA, 14/25 (VPS 15.40)
16.05	MIŠKA SMETIŠKA: ROKAVICA, RISANKA (VPS 16.30)
16.10	ZMAJČEK, RISANA NANIZANKA, 2/13 (VPS 16.05)
16.35	ZLATKO ZAKLADKO: KAJ SO SLIŠALA UŠESA ISTRE (VPS 16.35)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	REKA, KI TEČE PO SVOJE, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.30)
18.05	MI SMO ... SLOVAKI (VPS 18.05)
18.40	METKA IN ZVERINKO ZVER, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	POD ŽAROMETOM (VPS 20.00)
20.55	ETIOPIJA, OAZA NEDOTAKNjenosti, POTOPI (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	KULturna REVOLUCIJA - MAOVA POSLEDNJA BITKA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2., ZADNI DEL (VPS 22.00)
23.40	REKA, KI TEČE PO SVOJE, DOK. ODDAJA, PON.
0.15	PRAKSA, AMERIŠKA NANIZANKA, 5/22, PONOVITEV (VPS 00.15)
0.55	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.50	POD ŽAROMETOM, PONOVITEV
2.40	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.40)
3.05	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
12.30	TV PRODAJA
13.05	AMERIŠKA KRPANKA: NOGE, NE IZDAJTE ME, GLASBENI DOKUMENTAREC, 2. DEL, PON.
14.15	STUDIO CITY, PONOVITEV
15.15	KOLEŠARSKA DIRKA TOUR DE FRANCE, 4. ETAPA, PRENOS (VPS 15.15)
17.30	SLOVENCJI V ITALIJI, PONOVITEV
18.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEKANJA - BARANGOLŠOK, PONOVITEV
18.40	JANI VIRK: VAŠKI UČITELJ, TV IGRA (VPS 18.40)
19.40	VIZUM ZA PRIHODNOST, BOSANSKA HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 13/20
20.35	DANE ZAJC: MLADA BREDA, TV PRIREDBA GLEDALIŠKE PREDSTAVE SNG DRAMA LJUBLJANA (VPS 20.35)
22.05	TABLE, IRANSKI FILM (VPS 22.05)
23.30	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.30	Domače kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 11. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, ponovitev ameriške nanizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domače kraljestvo, 3. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemiri, 4. sezona, 181. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 76. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 2. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 2. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.00	Akcija: Vaba, kanadsko-ameriški film
22.05	Zvezdasta vrata, 3. sezona, 19. del ameriške nanizanke
23.00	Seinfeld, 5. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
23.30	Dobro jutro, Miami, 2. sezona, zadnji del ameriške humoristične nanizanke
0.00	Caroline v velemestu, 2. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
0.30	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 4. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 99. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 70. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 96. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 68. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Providence, 4. sezona, ponovitev 20. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 7. sezona, 5. del ameriške nanizanke
15.00	Prava ljubezen, 69. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 97. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 71. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 100. del mehiške nadaljevanke
18.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.45	Življenjska zgodba: Pozna ljubezen, ameriški film
22.20	XXL premiere
22.25	Teksaški mož postave, 5. sezona, 2. del ameriške nanizanke
23.20	Prijatelji, 9. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
23.50	Seks v mestu, 6. sezona, 6. del ameriške nanizanke
0.20	24UR, ponovitev
1.20	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 464. del ital. telenovele
11.00	Čarovnije, 91. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.30	Spomin
13.45	TV prodaja
14.05	Urška sov, ponovitev
15.05	V moje srce, ameriška romantična drama, 1999
16.45	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 465. del ital. telenovele
18.05	Čarovnije, 92. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Barabe in princeze, 8. del hrvaške serije
20.35	To je Bush, 5. del ameriške serije
21.00	Sanje sveta, 13. del italijanske mini serije
21.35	Ljubezenske prevare, 8. del ameriške resničnosti serije
22.25	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
23.25	Barabe in princeze, 8. del hrvaške serije
00.00	To je Bush, 5. del ameriške serije
00.30	Sanje sveta, 13. del italijanske mini serije
01.05	Ljubezenske prevare, 8. del ameriške resničnosti serije
01.55	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej

TevePika

6.00	Tv Prodaja
6.30	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
7.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
8.00	Vandrovček, folklorna skupina Sava Kranj, pon
8.30	Tv Prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Sijaj, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, prvič
10.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, nepotrošniška družba
11.00	Posebna oddaja pred MMS-om, 3 del, pon
12.30	Kulturne drobtinice, podelitev plaketa GT, pon
13.00	To morate vedeti, pon
14.00	Glasbeni Mozaik
15.30	Tv Prodaja
16.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
17.00	Zdravilni gaj Tunjice
17.30	Rad igrar nogomet, prvič
18.00	V harmoniji z naravo, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
20.00	To motare vedeti
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Osteoporoz
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Aruna, dr. alternativne medicine, 5 del., pon
23.30	V Krpanu z Davorjem Radolfijem
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

SREDA,

6.7.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	NAJBOLJŠI, KRATKI IGRANI FILM ZA OTROKE EBU (VPS 07.30)
7.50	VOJNA VSE SPREMENI, KRATKI DOKUMENTARNI FILM ZA OTROKE EBU (VPS 07.45)
8.05	ŽELVI OTOK, RISANA NANIZANKA, 8/26 (VPS 07.55)

8.30	SNOBS, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 8/26 (VPS 08.20)
8.50	TEDENSKI IZBOR
8.50	MIŠKA SMETIŠKA: ROKAVICA, RISANKA
8.55	RISANKA
9.05	NAUČIMO SE PESMICO Z MELITO OSOJNIK: MARKO SKAČE
9.15	ZMAJČEK, RISANA NANIZANKA, 2/13
9.40	ZLATKO ZAKLADKO: KAJ SO SLIŠALA UŠESA ISTRE
10.00	A.ROZMAN ROZA-J.PERVANJE: VRTIČKARIJ: ŠAH, TV NADALJEVANKA
10.30	LEGENDA O MERCEDESU, SLOVAŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA
11.15	MOČAN KOT LEV, ŠVEDSKI FILM (VPS 11.15)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NJEKJ IN ZEMELJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
14.25	OD SRCA, AVSTRALSKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 3/4
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTJA ... - VEND...GEM ... (VPS 15.05)
15.40	SNORČKI, RISANA NANIZANKA, 1/13 (VPS 15.40)
16.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ, PONOVITEV (VPS 16.05)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	KATASTROFA OB JEZERU KIVU, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.30)
18.20	TURISTIKA (VPS 18.20)
18.40	ŽREBANJE ASTRA (VPS 18.40)
18.45	BINKO, RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: AMERIŠKA RAPSOIDIJA, AMERIŠKO-MADŽARSKI FILM (VPS 20.00)
21.40	ODPETI PESNIKI
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	OMIZJE (VPS 22.55)
0.10	PRAKSA, AMERIŠKA NANIZANKA, 6/22, PONOVITEV (VPS 00.10)
0.50	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVITEV
1.45	KATASTROFA OB JEZERU KIVU, DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
2.35	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.35)
3.00	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.30	TV PRODAJA
12.00	ZABAVNI INFOKANAL
15.10	TV PRODAJA
15.45	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.50)
16.20	VIZUM ZA PRIHODNOST, BOSANSKA HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 13/20, PONOVITEV
17.10	DRUGA GODBA 2005: DJ...LIMADY TOUNKARA, KONCERT (VPS 17.15)
18.20	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTJA ... - VEND...GEM ..., PONOVITEV
19.00	24, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 4/24, PONOVITEV
20.00	NEW SWING QUARTET IN THE LADIES OF SONG, POSNETEK KONCERTA 52. LJUBLJANSKEGA POLETNEGA FESTIVALA, PONOVITEV (VPS 20.00)
22.05	V PONEDELJEK ZJUTRAJ, FRANCOŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 23.00)
0.10	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.30	Domače kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 12. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, ponovitev ameriške nanizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domače kraljestvo, 3. sezona, 13. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemiri, 4. sezona, 182. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 77. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja

16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 2. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 2. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Hollywood zaupno, 2. del ameriške dokumentarne serije
20.55	Pravi seks v pravem mestu: New York, 2. del ameriške dokumentarne serije
21.45	Zvezdna vrata, 3. sezona, 20. del ameriške nanizanke
22.40	Seinfeld, 5. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
23.10	Ta nora služba, 1. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
23.40	Caroline v vlemestu, 2. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 5. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 100. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 71. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 97. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 69. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 7. sezona, 6. del ameriške nanizanke
15.00	Prava ljubezen, 70. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 98. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 72. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 101. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Sladke sanje, ameriški film
21.40	Hitri Edi, 8. del angleško-ameriške nanizanke
22.35	XXL premiere
22.40	Teksasli mož postavljene, 5. sezona, 3. del ameriške nanizanke
23.35	Prijatelji, 9. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
0.05	Seks v mestu, 6. sezona, 7. del ameriške nanizanke
0.35	24UR, ponovitev
1.35	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 466. del italijanske telenovele
11.00	Čarovnije, 92. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.30	Spomin
13.50	TV prodaja
14.10	Barabe in princeze, 8. del hrvaške serije
14.45	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
15.50	Ljubezenske prevare, 8. del ameriške resničnosti serije
16.45	To je Bush, 5. del ameriške serije
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 466. del italijanske telenovele
18.05	Čarovnije, 93. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ena na ena, pogovorna oddaja
21.00	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnosti serija
21.55	Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
22.30	Afera Gencom, ameriška znanstvena fantastika (1999)

00.10	Ena na ena, pogovorna oddaja
01.10	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnosti serija
02.00	Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
02.30	Afera Gencom, ameriška znanstvena fantastika (1999)

TevePika

6.00	TV Prodaja
6.30	Rad igram nogomet, pon
7.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
8.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
8.30	TV Prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
10.00	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
10.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, drugačne počitnice, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
12.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
13.00	Posebna oddaja pred MMS-om, 3 del, pon
14.30	Glasbeni Mozaik
17.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
17.30	Kulturne drobtinice, 80. rojstni dan Cirila Zlobca, prvič
18.00	Zrela leta z Melanijo Šter
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
20.00	V harmoniji z naravo
20.30	Sijaj
21.00	Živeti zdravo, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Preverjeno POP TV
23.45	Spoznajte jo rastlino, Arboretum, pon
00.00	Parada humorja 2 del, pon
01.00	TV Prodaja
01.30	Glasbeni mozaik

ČETRTEK,

7.7.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	ISKANJE PRIJATELJEV, KRATKI IGRANI FILM ZA OTROKE EBU (VPS 07.30)
7.50	TAEKWONDO IN LJUBEZEN, KRATKI DOKUMENTARNI FILM ZA OTROKE EBU (VPS 07.45)
8.05	ŽELVI OTOK, RISANA NANIZANKA, 9/26 (VPS 08.00)
8.25	SNOBS, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 9/26 (VPS 08.25)
8.50	TEDENSKI IZBOR
8.50	MALE SIVE CELICE, KVIZ
9.35	ODDAJA ZA OTROKE
10.05	A.ROZMAN ROZA-J.PERVANJE: VRTIČKARI: TAMMARA, TV NADALJEVANKA
10.40	POD ŽAROMETOM
11.35	OMIZJE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	INTERVJU: DR. VALENTIN INZKO
14.15	VIDEOPIŠMA: VLADO IN IVICA
14.40	PESEM KAMNA: IZ NEDERIJ ZEMLJE, DOKUMENTARNA ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 14.35)
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN (VPS 15.10)
15.40	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 27/52 (VPS 15.45)
15.50	RISANKA
15.55	ZAPISOVANJE NOT, KRATKI DOKUMENTARNI FILM ZA OTROKE EBU (VPS 15.55)
16.10	NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE, PONOVITEV (VPS 16.10)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	GEOMETRIJSKE BASNI, RISANA NANIZANKA
17.35	ŠTAFETA MLADOSTI, PONOVITEV (VPS 17.30)
18.15	DUHOVNI UTRIP, PONOVITEV (VPS 18.15)
18.40	MOJSTER MIHA, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT

20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - JORGE LUIS BORGES: NAMIŠLJENOSTI, PONOVITEV (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER
22.50	ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE, FAZIL SAY IN GEORGE PEHLIVANIAN - W. A. MOZART, L. VAN BEETHOVEN (VPS 22.50)
23.35	SLOVENSKI GLASBENI DNEVI 2005: B. KOS: KONCERT ZA VIOLINO IN ORKESTER, ALEKSANDAR MILOŠEV, SIMFONIKI RTVS IN EN SHAO (VPS 23.35)
0.20	PRAKSA, AMERIŠKA NANIZANKA, 7/22, PONOVITEV (VPS 00.20)
1.00	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVITEV
1.55	TEDNIK, PONOVITEV
2.50	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.50)
3.15	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.30	TV PRODAJA
12.00	ZABAVNI INFOKANAL
16.55	TV PRODAJA
17.30	SIMPSONOVI, AMERIŠKA RISANA NANIZANKA, 18/22, PONOVITEV
17.50	CIRCOM REGIONAL, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 17.50)
18.20	MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN, PONOVITEV
19.00	UJETNIK, ANGLEŠKA NANIZANKA, 12/17, PONOVITEV
20.00	OPERNO POLETJE - JULES MASSENET: THAIS, POSNETEK OPERE IZ GLEDALIŠČA LA FENICE (VPS 20.00)
22.15	LUBENICA, IRSKA DRAMA (VPS 22.20)
23.30	ŠTAFETA MLADOSTI, PONOVITEV
0.15	MARTHA, NEMŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 00.20)
2.10	INFOKANAL

Kanal A

9.05	TV prodaja
9.30	Domače kraljestvo, 3. sezona, ponovitev 13. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, ponovitev ameriške nanizanke
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domače kraljestvo, 3. sezona, 14. del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 183. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 78. del ameriške nadaljevanke
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 2. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 2. sezona, 13. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Krimi: Usodna afera, kanadski film
21.40	Ljubezen v laseh, 2. sezona, 6. del angleške nadaljevanke
22.40	Sreča, 2. sezona, 1. del angleške humoristične nanizanke
23.20	Navigator, ponovitev
23.50	Ruby Wax sreča Imeldo, pogovorna oddaja
0.50	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 6. dela ameriške nanizanke
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 101. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 72. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 98. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 70. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Hitri Edi, ponovitev 8. dela angleško-ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja

14.10	Sedma nebesa, 7. sezona, 7. del ameriške nanizanke
15.00	Prava ljubezen, 71. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 99. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 73. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 102. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Romanca: Ljubimka pod krinko, kanadsko-ameriški film
21.40	Na kraju zločina: Miami, 2. sezona, 23. del ameriške nanizanke
22.35	XXL premiere
22.40	Vražje neveste, dokumentarna serija
23.35	Prijatelji, 9. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
0.05	Seks v mestu, 6. sezona, 8. del ameriške nanizanke
0.35	24UR, ponovitev
1.35	Nočna panorama

Prva TV

05.30	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
07.30	Tri v vrsto
07.45	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Yu-Gi-Oh, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 466. del italijanske telenovele
11.00	Čarovnije, 93. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.30	Spomin
13.45	TV prodaja
14.00	Ena na ena, ponovitev
14.50	Afera Gencom, ameriška znanstvena fantastika (1999)
16.30	Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 467. del italijanske telenovele
18.05	Čarovnije, 94. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Alo, alo, 16. del angleške serije
20.35	Vikarka iz Dibleya, 5. del angleške serije
21.05	Črni gad, 5. del angleške serije
21.35	Hotel poldruga zvezdica, 5. del angleške serije
22.10	Gospod Bean, 16. del angleške serije
22.40	Skozi ključavnic, pogovorna oddaja
23.30	Alo, alo, 16. del angleške serije
00.05	Vikarka iz Dibleya, 5. del angleške serije
00.35	Črni gad, 5. del angleške serije
01.05	Hotel poldruga zvezdica, 5. del angleške serije
01.40	Gospod Bean, 16. del angleške serije
02.10	Skozi ključavnic, pogovorna oddaja

TevePika

6.00	TV Prodaja
6.30	Kulturne drobtinice, 80. rojstni dan Cirila Zlobca, pon
7.00	To motare vedeti!, pon
8.00	Sijaj, pon
8.30	TV prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Rad igram nogomet, pon
10.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
11.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, Osteoporozo
11.30	V harmoniji z naravo, pon
12.00	Vandrovček, folklorna skupina Sava Kranj, pon
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
13.00	Preverjeno POP TV
14.00	Glasbeni Mozaik
17.30	Navigator, prvič
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
19.30	Živeti zdravo, pon
20.00	To motare vedeti! Slopak
21.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, ponovitev
23.00	Ekstra magazin
00.00	TV prodaja

PETEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Turistične novice
08.30	Koledar prirediteljev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcev
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prirediteljev
15.50	Pričevalci vere
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Spoznanje več - predsodek manj (dr. Drago Ocirk)
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev: Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
23.00	Ponovitev: Doživetja gora in narave
24.00	Srečno na poti
00.45	Spoznanje več - predsodek manj
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prirediteljev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Oddaja z Bogdanom Zorjem 2. Zakonska oddaja 3. Svet oblikuje mlade 4. Oddaja z Karliom Gržnom
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcev
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila

12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prirediteljev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov nagovor pred nedeljo
21.15	Svetniški kandidati - škof Vovk
22.00	Ponovitev:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Iz žitnice slovenstva
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prirediteljev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. Maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelj slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcev
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prirediteljev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Poročila
19.45	Škofov nagovor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
22.00	Ponovitev:
22.00	Naš gost
23.00	Graditelj
23.45	Svetniški kandidati
00.30	Iz življenja vesoljne Cerkve
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Kratka kateheza
08.30	Koledar prirediteljev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcev
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva

13.00	Mali oglasi
13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prirediteljev
15.50	Pričevalci vere
17.00	1. Zdravstvena 2. Svetloba in sence 3. Pravne zagate 4. Aktualno
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	Zanimivosti nočnega neba (1.), Prijatelji radia Ognjišče II. (2. - 5.)
23.00	Ponovitev:
24.00	Sakralna glasba
04.40	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Predstavljamo vam
08.30	Koledar prirediteljev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcev
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
13.30	Skriti zaklad (1., 3.), Gradimo odprto družbo (2., 4.)
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prirediteljev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Luč v temi (1.), Juretov večer (2., 4., 5.), Vstani in hodi (3.)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Sončna pesem
23.00	Ponovitev:
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Sredin tm
08.30	Koledar prirediteljev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcev
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Sredin pogled v svet
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prirediteljev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znakmo
23.00	Ponovitev:
24.00	Luč v temi (1.), Skriti zaklad (2., 4.), Vstani in hodi (3.)
04.40	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Pod lipo domačo
08.30	Koledar prirediteljev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Doživetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcev
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prirediteljev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Oddaja KP studija
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Dijaška oddaja
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
23.00	Ponovitev:
24.00	Pogovor o
04.40	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Rašo in Beno sta postala ponosna lastnika prstana. In to ne katerega koli. Biti prvak NBA je čast, s katero se lahko sleherni košarkar hvali do konca svojih dni. Koliko velikih imen NBA je ostalo brez koščka dragocene kovine, ki je pravcati statusni simbol. Naj omenim le Johna Stocktona, Karla Malona pa velikega Charlesa Barkleyja in Patricka Ewinga, igralce torej, ki bi si to čast več kot zaslužili.

Lastniki prstanov

Pa so na svojo veliko žalost ostali brez pečatnika, ki so ga po drugi strani dobili košarkarji, katerih največja kvaliteta je bila, da so se znašli ob pravem času na pravem mestu. Takšen primer je bil denimo Žan Tabak, ki se je nekako znašel pri Houstonu, ko je bil le-ta dovolj močan za osvojitve naslova. Hrvaški košarkar skorajda ni zaigral na kakšni od pomembnih tekem, pa si je na koncu vseeno nataknil prstan. Toda ko si enkrat prvak, ti tega ne more vzeti nihče več in tako je prav. Zavist sodi poleg in v tem je še dodatna moč darila vodstva lige. Naj drugi vidijo, kako je, če gre po mestu prvak. Tudi našima dvema ne sme biti nerodno, če sta k zmagi pripomogla manj, kot sta si želela. Še vedno sta del moštva, ki je ugnalo nekdanje prvake in se vpisalo v zgodovino lige NBA. Košarka je kolektivni šport, v katerem se za sluge posameznikov porazdelijo na kolektiv. Kemija moštva je včasih odvisna tudi od ozračja na klopi, ki navija za tiste na parketu. Ko vsi dihaajo kot eden, ni pomembna minutaža in statistika posameznika. Nesterović in Udrih sta postala del velike družine San Antonia, katere člani so se izkazali za bojovníke. Zdržati takšen nalet, kot ga je uprizorilo moštvo Pistons, zares ni mačji kašelj. Bati so bili na dobri poti, da naredijo največji preobrat v zgodovini velikih finalov in le sproščenosti Roberta Horryja

se lahko zahvalijo, da so se rešili velike sramote. Izgubiti po vodstvu dve protinč je precej nerodna reč, če se ti to zgodi v finalu. Trojke nekdanjega igralca Houstona in Los Angelesa so bile tudi posledica mentalitete celotnega moštva, ki je dajalo varno zavetje za takšno solovariantno. Tudi najbolj egoistični in hladnokrvni igralci morajo čutiti dobre vibracije svojih soigralcev, šele takrat postanejo prepričani v svoje individualne zmožnosti. Horry je metal za vse, čeprav se je zdelo, da je tam zunaj popolnoma sam. Če bi Detroit dobil še tretjo tekmo doma, potem bi se krvna slika San Antonia močno poslabšala. Tako pa so se fantje zbrali in

nost, ki loči dobre od vrhunskih igralcev, kar Manu in Tim nedvomno sta. Zdržati takšno odgovornost v najtežjih trenutkih zmorejo le največji. Zato je Jordan še vedno največji košarkar vseh časov. Njegov način reševanja težav je bil blizu popolnosti. Kot zdaj kaže, takšnega še dolgo ne bomo videli, čeprav je tudi danes na sceni nekaj izjemnih košarkarjev. Seveda bo moral Manu vsaj še nekaj let kazati igro na tej ravni, če bo hotel doseči veličine iz preteklosti. Prstan na roki mu bo pomagal, da se bo laže znašel v novi vlogi. Odslej namreč ne bo več senzacija, nasprotniki ga bodo spoštovali in se ga bali. To pomeni, da bodo obrambe pazile nanj bolj

Nesterović in Udrih sta postala del velike družine San Antonia, katere člani so se izkazali za bojovníke. Zdržati takšen nalet, kot ga je uprizoril Detroit, zares ni mačji kašelj. Bati so bili na dobri poti, da naredijo največji preobrat v zgodovini velikih finalov in le sproščenosti Roberta Horryja se lahko zahvalijo, da so se rešili velike sramote.

na koncu vendarle zlomili mišičastega nasprotnika. Na koncu je odločala zbranost, ki je v takšnih finalih potrošno blago. Ko jo enkrat zgubiš, se ti pač ne piše dobro. Tokrat ni popuščal nihče in tako vse do konca. Duncan in Ginobili sta postala junaka tega obračuna, saj sta imela v sebi tisto, čemur tako radi pravimo ubijalski instinkt. Bila sta se pripravljena žrtvovati za končni uspeh in prav to je last-

kot doslej. Sicer pa si težje obrambe od tiste, ki smo jo videli v letošnjem velikem finalu, res ne moremo predstavljati, zato lahko že sedaj trdim, da si bo "nori" Argentinec nataknil še kakšen prstan. Seveda bi bilo dobro, če bi ostal v družbi hladnega Tima Duncana, saj drug brez drugega ne bosta mogla.

“Civilna sfera mora končno začeti opozarjati na napake, ki jih zagreši vlada, nikakor pa ta sfera ne sme vladati! V Sloveniji pa se dogaja prav nasprotno, saj ima hobotnica z imenom OKS svoje lovke razpredene na vse strani in deluje podtalno!”

To so besede Branka Terglava, pravnika, ki se ukvarja s finančnim svetovanjem, in odličnega poznavalca tako športne kakor tudi gospodarske situacije na Slovenskem. Dolgoletno delovanje na davčnem inšpek-

Fotografije: SAFO

Domine in kocka

2. del

toratu mu je izostrilo čut za kritično presojo dejanskega stanja, predsedovanje nadzornemu odboru pri Hokejski zvezi Slovenije (HZS) pa pripomoglo k natančnemu vpogledu v športno politiko in sistem. Zadnjih pet let je direktor mladinskih reprezentanc Slovenije v hokeju na ledu. Zadnje hokejske blamaže, ko predsednik HZS Nestl Aljančič pred SP skupine A v Avstriji igralcem ni mogel zagotoviti obljubljenih nagrad, Branko Terglav ne vidi samo kot nesposobnosti predsednika HZS, ampak predvsem kot podtalno delovanje OKS, ki si kot civilna sfera reže preobilni kolač pristojnosti. (Sledi drugi del intervjuja z Brankom Terglavom)

Gospod Terglav, ali je res, da država za šport premalo prispeva, kot je že večkrat omenil tudi predsednik HZS g. Aljančič?

Trditev g. Aljančiča je brez podlage in zavajajoča. On ima dostop do vseh podatkov in hkrati tudi vpliv na razdeljevanje teh sredstev, saj zavzema pomembno in visoko funkcijo v IO Olimpijskega komiteja Slovenije kot predstavnik olimpijskega športa. Olimpijski komite oziroma njegovi odbori so pristojni za izdelavo meril za dodelitev sredstev tako ministrstva kot tudi Fundacije za šport, poleg tega pripravlja in usklajuje kriterije pri zaposlovanju posameznih športnikov po ministrstvih in za do-

deljevanje stipendij. Gospod Aljančič kljub funkciji, ki jo zaseda v IO OKS, v zadnjih štirih letih ni ničesar naredil niti za status hokeja niti za same hokejiste. Veliko pa je naredil predvsem zase! Država za šport prispeva dovolj sredstev, vendar ta niso pravilno razporejena, saj več kot 80 odstotkov denarja odpade na birokracijo, samo 10 odstotkov pa pride do športnikov, kar je seveda absurd, če se vprašamo, kdo je zaradi koga. V dvomilijonski državi so v sistemu financiranja države: ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Olimpijski komite Slovenije, Zveza športnih zvez Slovenije, panožne športne zveze, Športna unija Slovenije, zavodi za šport, občinske športne zveze, predlog pa je bil tudi ustanoviti pokrajinske športne zveze. Naj mi oprostijo, če sem koga pozabil. Za krivičnost kriterijev med samimi športnimi panožami pa je v prvi vrsti odgovoren OKS, ki ga v celoti obvladuje alpski smučarski lobi s predsednikom Kocijancičem, ki prek g. Vogrinca obvladuje tudi Fundacijo za šport in športno loterijo. Po zadnji odločbi ustavnega sodišča v zvezi z zakonitostjo postopka pri dodeljevanju sredstev fundacije je že ugotovljeno, da je kršen upravni postopek, ker prosilcem niso bile izdane odločbe in tudi ni bila dana možnost pritožbe. Ali bo kdo za to odgovarjal? Menim, da

bo morala država in njena nova oblast to stanje presekati in status športnikov urediti na zakonski podlagi ter spraviti pod nadzor razne polzasebne fundacije, ki obračajo velike denarje; Fundacija za šport na primer okrog 1,5 milijarde tolarjev v lanskem letu, hokej pa je od tega kolača dobil drobtinico v skupni višini 7.857.540 tolarjev ali 0,052 odstotka.

Zanima nas, kako vi kot dober poznavalec razmer v slovenskem športu gledate na propadanje klubov in cele vrste športnih panog v Sloveniji, predvsem moštvenih športov?

Menim, da se je propad športa – predvsem moštvenih športov – začel v sedemdesetih letih s sprejetjem t. i. portoroških sklepov, ki so bili sprejeti po naročilu partije in so predstavljali svojevrsten model urejanja športa. Na tej podlagi se je začela ideološka propaganda, da Slovenci

zaradi svoje majhnosti nismo primerni za ekipne športe, temveč le za individualne, predvsem za smučarstvo (“neka Janezi skijajo”). Posledica te politike je bilo forsiranje individualnih športov, predvsem smučarije, medtem ko so bili moštveni športi zapostavljeni. To se vidi tako v financiranju kot tudi v graditvi infrastrukture. Ta politika se je vodila predvsem po zaslugi istih ljudi na čelu z nekdanjim visokim komunističnim funkcionarjem Kocijancičem, ki vodi športno sfero po vzorcu nekdanjega CK in odgovornostjo po vertikalni vse do osnovnih organizacij; v športu to pomeni od Olimpijskega komiteja do panožnih in občinskih športnih zvez. Najnovejša pa je ustanovitev sveta za šport pri olimpijskem komiteju, v katerem ni niti enega športnika iz ekipnih športov. To je poteza, s katero bo Kocijancič poskušal omenjene športnike uporabiti za ščit pri izsiljevanju države in uveljavitvi svojih interesov pri ureditvi športa na novo.

Vodenje je torej organizirano v obliki nekakšne hobotnice, ki ima lovke razpredene povsod, kjer imajo omenjene strukture interese. Kakšna pa je v tem primeru vloga države, ki v večini financira šport?

Država razen financiranja v športu nima skoraj nobenega vpliva na razdeljevanje teh sredstev, saj se vsi kriteriji za dodelitev sredstev za športne

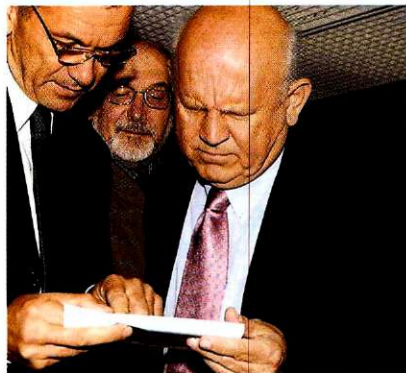

Objavljamo nadaljevanje pogovora z Brankom Terglavom, pravnikom in poznavalcem športne organiziranosti v Sloveniji.

dejavnosti vključno z investicijami sprejemajo v OKS po Kocijancičevem diktatu. Seveda pri tem največ dobi OKS in smučarska zveza, prvi okrog 80 milijonov tolarjev s strani fundacije, od države pa 144.079.099 tolarjev; smučarija dobi od fundacije 77 milijonov tolarjev, od države pa 160.787.000 tolarjev in dodatno za zaposlene 72.154.445 tolarjev. Primerjava s hokejem, v katerem delam dolga leta, je naslednja: sredstva fundacije so 10.269.435 tolarjev, državna pa 30.549.144 tolarjev. Hokej dobi torej sedemkrat manj. Treba je povedati tudi to, da gre pri vrednotenju športa za delitev na individualne in podcenjene moštvene športe. Poseben problem so zaposlitve športnikov po ministrstvih, kjer ni zaposlen niti en športnik iz moštvenih športov, kar pomeni diskriminacijo; to je protustavno, država pa tako stanje tolerira.

Kaj bi morala država storiti, da to stanje preseka in vzpostavi razmere za normalen razvoj športa v Sloveniji?

Država mora prevzeti fundacijo za financiranje športnih organizacij, ki jo v celoti obvladuje Kocijancič prek Vogrinca in obrača letno milijardo sedemsto milijonov tolarjev, kar je več, kot je sredstev, namenjenih za šport, v državnem proračunu. Zaposlovanje športnikov po zvezah v ministrstvih je treba odpraviti. Država naj sprejme pravilnik, na podlagi katerega bi podeljevali nagrade za športne dosežke športnikov, ki v svetovnem merilu nekaj veljajo. Te nagrade naj bodo neobdavčene. Odpravi naj se fi-

Predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije Janez Kocijancič obvladuje slovenski šport.

nanciranje raznih športnih zvez, ostalin prejšnjega sistema. Razčisti naj se lastnina, ki jo upravlja Športna unija Slovenije. Premoženje, ki ni uporabno za športne namene, naj se odproda in sredstva vložijo v nove športne objekte. Vrednotenje športnih panog mora temeljiti na rezultatih, o tem pa mora odločiti ministrstvo oz. direktoriat za šport na podlagi kriterijev, ki jih sprejme država. Rezultati se morajo vrednotiti vsako leto sproti, dosedanje prakso, ko so se pred leti določila razmerja med športnimi panogami, dodelitev sredstev pa je temeljila na indeksiranju, kar je svojevrsten nateg, pa je treba odpraviti. Najboljši primer je alpsko smučanje, ki nima nobenih rezultatov, denarja pa ima realno čedalje več. Tu je Kocijancič v praksi izvedel komunistično načelo: dobivam po svojih potrebah in delam nič.

Kako je mogoče, da klub vsem nepravilnostim ni nobenega upora v bazi, to je v klubih in panožnih športnih zvezah?

Treba je vedeti, da ima Kocijancič svoje ljudi povsod – po zvezah in tudi v klubih. Tako lahko blokira vse,

Kocijancič prek Toneta Vogrinca obvladuje tudi Fundacijo za šport in športno loterijo.

ki pravilno razmišljajo in hočejo spreminjati razmere. Poglejte: vmeša se samo takrat, kadar so njegovi interesi ogroženi. Tipičen primer je nogometni stadion v Ljubljani, ko je takoj zminiral projekt in načrte na stari lokaciji za Bežigradom. Olimpijski komite je lastnik dela zemljišč in je takoj poskušal primakniti svoj lonček. Načrt mu je uspel, tako da stadiona ne bo, prek svojih komunističnih pomagačev, kot je Colarič, pa mu je uspelo tudi dokončno uničiti nogomet in problemi so rešeni. Ni stadiona, ni stroškov in denar gre lahko drugam. Pred javnostjo pa kažeš na državo. Ali primer Planica, ko naj bi za nepravilnosti odgovarjala projektant skakalnice in sekretar, medtem pa Kocijancičev človek Stane Valant, ki je bil odgovoren za finance, ne nosi prav nobene odgovornosti. Lep primer je tudi hokej. Hokejska zveza ni imela denarja za pot na olimpijske kvalifikacije v Latvijo, kjer bi se naša reprezentanca realno lahko uvrstila na olimpijski turnir, niti za izplačilo nagrad tekmovalcem, OKS pa teh problemov ni poskušal rešiti in se je obnašal, kot da to ni nje-

gova stvar, čeprav je hokej na olimpijskih igrah šport številka ena. Na minulem svetovnem prvenstvu v Avstriji pa se je zgodilo, da je Kocijancič prišel na sklepni del SP na Dunaju (naša reprezentanca je igrala v Innsbrucku in je bila v tem času že doma), a ne zato, ker ima hokej rad, ampak zaradi reševanja predsednika HZS Nestla Aljančiča, da ga niso vrgli iz vodstva IIHF po prijavi poslovne goljufije, ki jo je zakrivila HZS, da bi pridobila letalske karte za potovanje na omenjene kvalifikacije v Latvijo.

Menite, da je funkcija predsednika olimpijskega komiteja ena pomembnejših v naši državi?

Oblast podcenjuje pomen te funkcije, čeprav je bistveno pomembnejša od tiste, ki jo opravlja Kocijancič na nacionalni televiziji. V letih opravljanja te funkcije je na račun izkoriščanja zvez in znanstev, z lobiranjem predvsem pri pridobitvi raznih gradbenih poslov v Sloveniji, enormno obogatel. Med drugim je večinski delničar (lastnik) Tosame v Domžalah. Funkcije v športu in druge so samo sredstvo za njegovo bogatenje. To dokazuje tudi dejstvo, da so povsod, kjer je bil, za njim ostale same razvaline, pa naj bo to v Adrii Airways, na RTVS in tudi v športu. Povsod je račune plačala država in nikoli on. Prišel je čas, da omenjenega visokega funkcionarja spodijo s teh funkcij, in sicer "štrpno" s spremembo zakonodaje. Mislim, da je prišel čas, da padejo najprej domine in na koncu tudi kocka! **Lovro Kastelic**

na kratko

MILAN ZAVRNIL "NESRAMNO" VISOKO PONUDBO

Kot pišejo nekateri športni časopisi, je angleški nogometni prvak Chelsea italijanskemu podprvaku AC Milanu ponudil rekordnih 85 milijonov evrov za ukrajinskega zvezdnika Andreja Ševčenka, vendar je vodstvo rdeče-črnih le skomignilo z rameni in ponudbo zavrnilo.

Klub ruskega milijarderja Romana Abramoviča naj bi Milanu sprva za Ševčenka ponudil 73 milijonov evrov in v svežnju dodal še argentinskega zvezdnika Hernana Crespa, ker pa je Crespo ocenjen na

Italijani ne dajo Ševčenka.

okrog 12 milijonov evrov, to pomeni, da je Abramovič presegal rekor-

dno vsoto, kot jo je pred štirimi leti za francoskega zvezdnika Zinedina Zidana italijanskemu Juventusju plačal madridski Real. Real je takrat za Zidana odštel vrtoglavih 71 milijonov.

ČEPLAKOVA POD DVEMA MINUTAMA

Najboljši slovenski atletinji Jolandi Čepak je na nedavnem atletskem mitingu Evropske atletske zveze v Velenju v teku na 800 m prvič v tej sezoni uspelo teči pod dve-

ma minutama. Čepakovi sta dve stotinki pod dvema sekundama zadoščali za zanesljivo zmago, hkrati

pa sta pomenili tudi izenačitev z deveto najboljšo tekačico letošnje sezone v tej disciplini. Poškodba, ki jo je Čepakova staknila v nedavnem skupinskem padcu, je tako že skoraj pozabljena, vse skupaj pa je dobra napoved za njene nastope na najmočnejših mitingih, ki šele prihajajo.

11. SPOMINSKI GORNIŠKI TABOR

DR. HENRIKA TUME

LETNI TABOR SDS – LEPENA 2005

29. julij – 7. avgust

Datum	Dejavnost	Primernost
Pe., 29. 7.	Ureditev in odprtje tabora z družabnim večerom	Za vse
So., 30. 7.	Družabne igre v Kampu Klin s Slovensko demokratsko mladino Za igralce in navijače! »Med avstralskimi kenguriji in indonezijskimi otoki« Predavanje ob diapozitivih po večerji	Za vse
Ne., 31. 7.	Piknik iz nahrbtnika na Nemških glavah (1597 m) Triuma tura na razgledni vrh ob meji Družabni večer ob tabornem ognju	Za vse
Po., 1. 8.	Tradicionalna tura na Škrlatico (2740 m) iz Vrat – odhod izpred Aljažvega doma ob 5. uri Kraljica med slovenskimi gorami Filmski večer	Za izkušene gornike z dobro kondicijo!
To., 2. 8.	Rafting po Soči Pridite, veselo bo! Peka postrvi	Za vse, ki znajo plavati
Sr., 3. 8.	Tura na Travniki (2256 m) Po brezpotjih Zlatorogovega kraljestva Tombola	Za gornike z dobro kondicijo!
Če., 4. 8.	Plezanje na balvanih v Trenti V premagovanju vertikalne Družabne igre	Za gledalce, za tiste, ki bi radi poskusili, in za alpiniste
Pe., 5. 8.	Ture z gorskimi kolesi – za ene dopoldne, za ene popoldne Za ljubitelje vrtenja pedalov Slavnostno zasedanje upravnega odbora Slovenskega gorniskega kluba Skala s podelitvijo vodniških znakov novim prostovoljnimi gorniskim vodnikom	Za vse
So., 6. 8.	Tura na Triglav (2864 m) iz različnih smeri SDS na vrhu	Za gornike z dobro kondicijo!
Ne., 7. 8.	Sklepni del tabora	

Kontaktna oseba za prijave in informacije je Gašper Predalič (040 464 060)

Prijave za vse dejavnosti sprejemamo en večer prej. Zamudniki se nam bodo lahko pridružili še na dan dejavnosti!

Vsi odhodi na dejavnosti so iz tabora v Lepeni, po poprejšnji napovedi se bo mogoče priključiti tudi od drugod.

**Z NAMI BO VARNEJE,
A NE POZABITE SKRBE TI SAMI ZASE!**

Cene v taboru:

- bivanje v šotoru za odraslo osebo je 1880 sit
- bivanje v šotoru za upokojenca je 1800 sit
- bivanje za otroka od 7. do 12. leta je 900 sit

Doplačilo za elektriko je 550 sit na dan.

- Cena bivanja v sobi, brez zajtrka, za odraslo osebo je 5200 SIT.
- Cena bivanja v sobi, brez zajtrka, za otroka do 12 let je 4570 SIT.

Za vse dodatne informacije pokličite v Kamp Klin na št. 05 38 89 356.

*Nimate športne opreme? Nič zato!
V Bovcu vam jo bodo posodili po ugodnih cenah!*

Brezplačni oglas

Dinamični Jamiroquai

Razigrani Jay Kay in njegova zasedba se končno vračata s težko pričakovanim šestim studijskim albumom *Dynamite*. Od vzvišene in hkrati minimalistične *World That He Wants* in fanki-rockerske *Black Devil Car* do megaluspešnice, prvega singla *Fuels Just Like It Should*, Jamiroquai skozi celoten projekt suvereno napovedujejo vrnitev ugleda enega odličnejših britanskih glasbenih izvoznih izdelkov zadnjega desetletja, še posebej če upoštevamo dejstvo, da so do zdaj prodali že več kot 20 milijonov plošč po vsem svetu. Čeprav so Jamiroquai zadnji studijski album *A Funk Odyssey* objavili daljnega leta 2001 in kar nekaj časa mirovali

v glasbenih vodah, je *Dynamite* več kot zadovoljiv izdelek, ustvarjen v maniri najboljših trenutkov njihove bogate, več kot desetletne kariere.

Ena ni nobena

Kralji primorskih teras, zadimljenih kavarn pa tudi velikih koncertnih odrov, skupina MAMBO KINGS, se po krajšem medijskem molku vračajo na sceno. Saj ne da ne bi nastopali, nasprotno, prav zaradi tega, ker so bili ves čas razprodani, kar nekako ni bilo časa posneti nove

skladbe, ki bi nasledile njihove največje poletne uspešnice. Da bi nadljevali pot uspešnic Preveč je lepih deklet, Šarmer in Palme in valovi, so k sodelovanju tokrat povabili dva iz

med najuspešnejših slovenskih avtorjev, sicer člana zasedbe Kingston, Dareta Kauriča (glasba, besedilo) in Zvoneta Tomca (aranžma). Sad sodelovanja je popolnoma nov in svež singel z naslovom ENA NI NOBENA, ki nadaljuje "mambokingovsko" glasbeno dvorjenje vsem boljšim polovicam. Skladbici, ki spet vsebuje zapeljivo dvoumno besedilo, bo vredno prisluhniti, saj bo prav gotovo postala ena od poletnih uspešnic pri nas, tudi po zaslugi aranžmaja, v katerem slišimo

mandoline. V zvezi s pesmijo pa lahko namignemo, da obstaja možnost, da jo v hrvaškem jeziku posname legenda hrvaške zabave glasbe, vendar o tem več, ko bodo informacije potrjene. Mambo Kings bodo skladbo Ena ni nobena predstavili na festivalu Melodije morja in sonca, ki bo letos 14., 15. in 16. julija v portoroškem Auditoriju. Na razpis za MMS so se prijavili, ker so mnenja, da je premalo takih festivalov in priložnosti, da se popularnozabavni glasbeniki skozi medije predstavijo svoji publiki.

Iščemo zunanje sodelavce.

ki želijo sodelovati na področju pridobivanja novih naročnikov revije *Demokracija*.

Za dober zaslužek pokličite 01/43 45 463.

tednik
DEMOKRACIJA

Možnosti s predsednikom

“Niste zelo pogost gost slovenskih medijev,” je dejala za iztočnico pogovora z dr. Janezom Drnovškom odgovorna urednica Informativnega programa Televizije Slovenija Tanja Starič.

“Kadar me povabite,” je bil kratek Drnovšek. “Imam občutek, da se ne želite vpletati v notranjepolitično dogajanje,” je vztrajala. “Taka je vloga predsednika države,” je le-ta kratko odgovoril. Po tem uvodu sem že pričakovala, da bo odgovorna urednica Informativnega programa TV ves večer tako nerodna, kakor je bila uvodoma, pa se je potem občasno le vzela skupaj. Dva tovrstna avtogola, najprej o pogostosti pojavljanja predsednika države v medijih, zatem pa še o “pristojnostih in dostojnostih” njegove funkcije, sta bila uvodno znamenje, da bo večer naporen. Čeprav je urednica v začetku oddaje, ko sem jo zagledala na zaslonu, požela moje simpatije že zato, ker je enkrat končno razumela, kakšen naj bi bil v urejenem nacionalnem zavodu red. Predsedniku države namreč pritiče, da z njim pogovor opravi najvišji urednik po rangi na TV, odgovorna urednica torej, približno se tudi ve, kdo naj bi se pogovarjal s predsednikom vlade. Na nacionalki pa imam včasih občutek, da se z njima lahko pogovarja vsak, ki ima pet minut časa. Pa ne nazadnje to, da nacionalka pozna hierarhijo oz. bonton, ni pomembno le zaradi nje same, ampak tudi za nas gledalce, da končno vemo, kdo je kdo na nacionalki, kdo zna in kdo ne zna, kdo je funkcijo upravičeno zasedel in kdo iz “drugih” razlogov...

Skratka, pogovor s predsednikom države le nekaj dni pred državnim praznikom je bila pravilna odločitev. To smo glede na prakso minulih let lahko pričakovali.

Vsebine so bile naslednje; izčrpen pogovor o najnovejših dogodkih, povezanih z EU – od referendumске odločitve v Franciji prek subvencioniranja kmetijstva, slovenskega regionalizma do netoplačništva v blagajno EU ... Dolgo. Predolgo!

Zatem končno domače teme. Dogovor med Slovenijo in Hrvaško na Brionih. Drnovšek pravi: “Simbolne geste so pomembne, problemi pa čakajo.”

Vroč tema. Kadrovske menjave. Drnovšek sicer namigne, da prihajajo ljudje, ki niso tako kompetentni, in da je škoda, da bi polovica ljudi počivala takrat, ko ne bi bili njihovi na oblasti. Urednica o njegovi kadrovske monopolizaciji ni rekla nič, le povprašala je, ali ta vlada z zamenjavami pretirava, in dobila negativen odgovor.

No, potem pa žareča tema. Novi zakon o RTVS. Urednica podloži, da se je pri tej temi Drnovšek zapletel v spor z vlado, ker jo je kritiziral. Gost se izvleče s primerjavo z britansko BBC, kjer se menda leta pogovarjajo, preden vplejejo kakšno spremembo. Urednica o katastrofalnem vplivu, ki ga je zadnjih osem let demonstriral Kocijančičev svet RTV, na finančni, programski in kadrovske položaj javnega zavoda, ni rekla nič, kaj šele da bi Drnovška povprašala, zakaj sam ni kaj storil, ko je videl, kam drvi voz. Preprosto sta si oba po pilatovsko umila roke.

Kmetijsko ministrstvo in izginule evidence. Čakam. Hvalabogu urednica vpraša: “Vi o tem niste nič vedeli?” Predsednik pravi: “Hja, jasno da ne, meni so se zdeli korektni ljudje.” Pa sem obstala z odprtimi usti. “In, in?” mi kljuva. Pa nič.

Potem urednica spregovori o aferah. Prislunhem. Uf! Sem kaj zamudila? Afera je nezakonit prestop meje obrambnega ministra Erjavca in njegove žene. Urednica povpraša, ali bi bilo treba ministra zato zamenjati. Hvalabogu, da imamo prisebnega predsednika. “Mislim da ne, primer je prenapihnen,” ji odvrne. Potem molčita oba. O inkvizicijskem zaslišanju, ki ga je bil deležen minister Erjavce prav v Informativnem programu TVS v oddaji Odmevi, ne reče nobeden nič. Pa bi bilo treba. Že zato, da bi se nacionalkini novinarji enkrat zavedeli, da niso tožili iz 50. let prejšnjega stoletja in da je prav čudno, kako se nekateri na lastnih napakah, recimo v volilni oddaji z dr. Francetom Arharjem, niso ničesar naučili...

Manična gledalka

horoskop

Rak (22. junij – 21. julij)

Zdrahe v službi se bodo pomirile, saj ne morejo trajati večno, zato se ne sekirajte preveč. Svoje delo ste tako ali tako vedno opravljali vestno. Imeli boste veliko priložnosti za flirt – izkoristite jih. Saj veste, kako lepo je biti pomemben v očeh ljudi.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Bilo bi zelo koristno, da bi si uredili vse potrebno glede svojih davčnih računov. Pokličite že enkrat svoje prijatelje in se dobite z njimi. Veliko bolje bo, če boste naredili zanje več, kot je treba; koristi bodo neizbežne.

Devica (22. avgust – 21. september)

Morali boste preurediti svoj koledar obveznosti in se dogovoriti za naprej. Poskusite urediti stvari tako, da vam bodo vzele bolj malo časa. Politična debata, ki se bo razvila med pitjem kave, bo zelo prijetna in poučna.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Ali res mislite, da boste sami zmogli vse? Raje si poiščite primerno pomoč, tudi če boste morali minimalno plačati. V sredo, četrtek in petek se bo toliko razjasnila situacija, da boste laže zaspali. Konec tedna bo lep.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Včasih ste prav nemarno in škorpionsko zbadljivi! Malo se kontrolirajte. Sicer pa vam bo prav prijetno spet sesti za svojo pisalno mizo in delati. Doma morate vsaj na dva tedna narediti red, sicer se vam bo kaj zaredilo. To velja za oktobrske.

Strelec (22. november – 20. december)

Če ljudje zavračajo stike z vami, mora za to biti res dober razlog. Bodite prepričani, da se boste bolje počutili, če se ne boste obremenjevali preveč, ampak se poskusili uvesti in se dobro pogovoriti. Obeta se vam sicer lep teden.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Zdelo se vam bo, da ne vidite prav, ko boste zagledali svojega starega prijatelja pred vrati – pa kar nenapovedano! Prijetno presenečenje se lahko kaj hitro izrodi, saj se bo obrnil proti vam, če ne boste ugodili zahtevam. Bodite odločni!

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Nič ne bo šlo rakovo pot, bodite prepričani. Začenja se poletje, vaš najljubši letni čas, ki vam bo prinesel spremembe. Privoščite si kaj spodbudnega, na primer klepet ob kavi v znani kavarni. V veselje vam bo majhno darilce, ki ga boste prejeli.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Vrnitev z dopusta vas bo nekoliko šokirala. Tiste ribe, ki ste kje sploh bili. Drugi boste komaj čakali na kakšno popotniško priložnost. Lepi dnevi so vam namenjeni, zlasti lepo bo v petek, soboto in nedeljo, če se boste srečali s prijatelji.

Oven (21. marec – 20. april)

Vsako najmanjšo stvar ste vajeni pretehtati in premisliti in tudi tokrat bo tako. Potrudite se, da se bo vaš otrok, tisti, ki ga imate, naučil reda – to mu bo v življenju zelo prav prišlo. Bodite pazljivi na cesti, da se kaj ne zgodi.

Bik (21. april – 21. maj)

Trdobučno vztrajanje pri svojem se ne bo obneslo – veliko lahko izgubite. Sicer pa imate tako ali tako ogromno dela in prav nič časa, da bi ga kar tako zapravljali. Aprilski ovni boste odkrivali lepote starševstva, če se vam je seveda pred kratkim rodil naraščaj.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Kupite si kakšen cd znanega izvajalca in uživajte v novi glasbi. Delo vam bo prineslo obilo zabave. Neverjetno, da je delo lahko tudi hobi hkrati. Ob koncu tedna se zagotovo ne boste dolgočasili. Bodite zadovoljni sami s sabo.

NI TREBA, DA JIH JE 300. DOVOLJ JE SAMO EDEN.

Ob sklenitvi zavarovanja stanovanjske opreme na novo vrednost vam podarjamo **varni ključ**. Če ga izgubite, se sam vrne. Z zavarovanjem stanovanjske opreme lahko zavarujete opremo stanovanja oziroma stanovanjske hiše, osebne stvari, gotovino, dragocenosti, umetniške predmete in drugo - tudi odgovornost za odškodninske zahteve tretjih oseb.

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov

Samorog

*Velike misli,
dogodki in osebnosti preteklosti,
žive teme sedanjosti,
literarni junaki in njihove zgodbe,
pesniške širine duha in
pravljica obzorja sveta.*

Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu

Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06,
e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, splet: www.samorog.com

SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	MAJHEN OSAT	GLAVNO MESTO FILIPINOV	ZLI DUH PRI STARIH PERZIJCIH	MANJŠI JELEN NA DALJNEM VZHODU	REŽISERKA KODARJEVA
MESTO V ITALIJI (IZ ČRK SODOMA)						
KOSTNICA						
RASTLINA POLZAJE- DALKA						
MESTO V KONGU (IZ ČRK MITAN)						RT V SEVERNI ŠPANJI
JELKA					NEMŠKI SLIKAR (ANGELO)	ESTONEC
RIBNIK Z VODO. BAJAR						
		DEMOKRACIJA	POVPREČJE KRIŽANKÉ: 4,77 ČRKE	ANTON SOVRE		
				AMERIŠKI SATELIT		
		ŠVICARSKI POLITIK (ADOLF)	TRINITRO- TOLUOL			
			SINTETIČNO VLAKNO			
						DRUGO IME AM. FIZIKA LEEJA
					ZAMAK- NENOST (KNJIŽNO)	ALEKSAN- DRIJSKI DUHOVNİK
VIRUSNO OBOLENJE						
M. IME IVAN						
		PRITOK DONAVE				
		DVA IZVAJALCA				
	DRAGO TRŠAR			OSEBNI ZAJMEK		
	TOM HANKS			RAFKO IRGOLIČ		
						DEMOKRACIJA

rešitev prejšnje križanke

DUŠICA, OTOLIT, LOPATA,
NP, VAL, JIMA, EJA, SA,
STENICA, BATATA,
KOLORADAR, ENA, OVAL,
PELEGRIN, LAS, KAM,
ZVITEŽ, IRTIŠ, PLO, ASA,
ONIČ, ACEVA, MER, ZIKA,
ZINOVJEV, ACA, KOJI,
BAZEN, AR, STAN, ANERA

nagrajenci 24. številke

- 1. nagrada:** ANDREJ KORDIŠ,
Kočevska cesta 44,
1330 Kočevje
2. nagrada: NEŽKA GORENŠEK,
Zagajškova 4, 3000 Celje
3. nagrada: DRAGICA GOMBAČ,
Harije 5, 6250 Ilirska Bistrica

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup
knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
2. nagrada: bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup
knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
3. nagrada: bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup
knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
7. 6. 2005 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

včeraj, danes, jutri...

pogled nazaj

(od 27. 6. do 4. 7.)

- **27. 6. 1846** se je rodil irski narodni voditelj in bojevnik Charles Steward Parnell, ki je v boju z Britanci uvedel dve novosti: obstrukcijo v parlamentu in boj na terenu. Obstrukcija je način boja zlasti parlamentarne opozicije, ki z odsotnostjo zavlačuje sprejetje kakih sklepov.
- **27. 6. 1950** je skupščina FLRJ uzakonila "delavsko samoupravljanje".
- **27. 6. 1991** zjutraj se je začela vojna za samostojno Slovenijo. Praktično se je vojna začela že 15. maja 1990, ko je JA začela razoroževati slovensko teritorialno obrambo.
- **28. 6. 1389** je turška armada v bitki na Kosovem polju premagala srbsko fevdalno vojsko.
- **28. 6. 1841** se je v Kranju rodil slovenski politik Peter Grasselli. 14 let je bil ljubljanski župan.
- **28. 6. 1904** se je v Loki pri Zidanem mostu rodil pisatelj, publicist in pesnik Ludvik Mrzel.
- **28. 6. 1934** je prefekt Goriške pokrajine izdal ukaz o prepovedi slovenskega petja in nošenja bander s slovenskimi napisi pri procesijah zunaj cerkva.
- **29. 6. 1804** se je v Spodnji Luši pri Škofji Loki rodil izumitelj poštne znamke Lovrenc Kosir.
- **29. 6. 1890** so izročili javni uporabi ljubljanski mestni vodovod.
- **30. 6. 1828** je papež Leon XII. na pritisk avstrijskih oblasti združil koprsko škofijo s tržaško.
- **30. 6. 1838** se je v Hrastje-Moti pri Ljutomeru rodil Jakob Missia, prvi Slovenec, ki je postal kardinal.
- **30. 6. 1946** so začele ZDA z "atomskim programom" na atolu Bikini.
- **1. 7. 1858** se je v Cerkljah na Gorenjskem rodil slovenski gledališki igralec in režiser, utemeljitelj umetniškega gledališča na Slovenskem Ignacij Borštnik.
- **1. 7. 1929** je bil "rojen" junak risanih filmov mornar Popaj, ki ga je ustvaril Elzie Segar.
- **2. 7. 1714** se je rodil nemški skladatelj Christoph Willibald Gluck. Ko so ga vprašali, kaj najbolj ceni, je odgovoril: "Denar, vino in slavo. Z denarjem si kupim vino, z njim dobim inspiracije za skladbe, ki mi prinesejo slavo."
- **2. 7. 1990** so na skupni seji vseh treh zborov skupščine Slovenije sprejeli Deklaracijo o suverenosti Republike Slovenije.
- **3. 7. 1868** se je v Poljanah nad Škofjo Loko rodil slovenski filozof in teolog Aleš Ušeničnik.
- **3. 7. 1883** se je rodil avstrijski pisatelj judovskega rodu Franz Kafka. Ko je izšlo prvo njegovo delo Opazovanje, so prodali samo trinajst izvodov. Ko je dobil Kafka od založbe obracun, je začudeno vzkliknil: "Tega pa ne razumem! Kdo se tu vmešava? Svojim prijateljem sem poslal samo dvanajst izvodov knjige!"

Peter Paul Rubens

Flamski slikar Peter Paul Rubens se je rodil **28. junija 1577**. Vpliv njegovega baročnega slikarstva je segal po vsej Evropi. Poleg velikih oltarnih slik je slikal tudi prizore iz antične mitologije, krajine, dvorne alegorije in virtuosne portrete. Pogosto sta mu bili za model njegovi ženi.

Ugleden položaj mu je prinesel obilico naročil, ki jim je bil kos samo s pomočjo velike delavnice. Znani učenci in pomočniki so v njej po njegovih navodilih delali deloma kot specialisti krajinarji, slikarji živali, cvetic in drugega. Zaradi tega je na okoli 600 Rubensovih delih in približno 2.000 slikah z njegovim podpisom, ki so izšle iz njegove delavnice, opaziti določen hlad in togost.

Zanimivo je, da so bile že v času ustvarjanja cene njegovih slik odvisne od tega, koliko dela je vanje vložil on in koliko njegovi sodelavci. Največkrat je vsaki samo z nekaj potezami čopiča vžil nekaj življenja. Bil je zasut z naročili. Na njegova dela so ljudje čakali tudi po dve leti. Bil je slaven in izredno bogat, na veliko grozo puritanskega okolja pa ga veselje do življenja ni nikoli zapustilo.

Friderik Irenej Baraga

Slovenski duhovnik, škof, misijonar in raziskovalec Severne Amerike Friderik Irenej Baraga se je **19. junija 1797** rodil v Mali vasi pri Dobrniču. Po končanem študiju prava na dunajski univerzi je vstopil v semenišče in bil kaplan v Šmartinu (Stražišču) pri Kranju ter v Metliki, nato pa je odšel kot misijonar v Ameriko. Bil je misijonar med severnoameriškimi Indijanci in kasneje tudi med vse številnejšimi belci. Uveljavil se je kot eden največjih misijonarjev 19. stoletja. Leta 1853 je bil posvečen v škofa.

Med 37-letnim misijonarjenjem je pokristjaniel večino Indijancev rodu Otava in Očipva, hkrati pa je poskrbel tudi za njihov duhovni in gmotni napredek. Indijance je učil brati in pisati, jih navajal k delavnosti in abstinenci. Omogočil jim je, da so se izučili različnih obrti ter se kulturno in gospodarsko razvili. Zanje je napisal 6 knjig. Za lesem indijanske cerkvice je Baragi 26 oljnih podob naslikal njegov stari družinski prijatelj slikar Matevž Langus. V cerkvi v La Pontu je bilo 18 Langusovih slik. Nad glavnim oltarjem je visela upodobitev Svete družine: Jezus kot otrok opazuje Jožefa pri mizar-

skem delu, Marija pa je zatopljena v šivanje. Slika je prilagojena indijanskemu okusu, saj na njej prevladujejo močne in žive barve.

Ressel in cestni razbojniki

Leta 1817 je bil po pripovedi žrtev cestnih razbojnikov tudi izumitelj Josip Ressel, ki se je rodil **29. junija 1817**, živel in delal pa je v Sloveniji. Razbojniki so ga napadli, ko je prenašal denar za plače gozdnih delavcev. Tri dni po ropu so se mu roparji celo opravičili, ker ga niso spoznali, in se mu zahvalili, ker jih ni prijavil.

V prvi polovici 19. stoletja je bilo razbojništvo na Slovenskem precej razširjeno. Cestno razbojništvo ni bilo nikakršna izjema, ampak donosna obrt, ki so jo oblasti poskušale zatreti s silo. Pojem cestnega ropa je natančno opredelil že kazenski zakonik Marije Terezije, ki je za tovrstno kriminalno dejanje določal smrtno kazen.

Leta 1808 izdani dvorni dekret za preprečevanje cestnega razbojništva je odredjal, naj se na območjih, kjer se je tovrstno zločinstvo najbolj razpaslo, nastanijo vojaški oddelki. V času Ilirskih provinc so Francozi s cestnimi razbojniki nekako opravili, po njihovem odhodu pa se je ropanje potnikov in tovara znova razcvetelo. V času Bachovega absolutizma ustanovljeno orožništvo je razbojništvo na Slovenskem v razmeroma kratkem času zatrla.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

predlogi v zakonu lahko omogočili neprimeren vpliv politike na RTV. Kakšna hinavščina!! Ali sta oba visoka evropska novinarska funkcionarja

podlegla lažnivemu klevetanju slovenskih provladnih sil ali pa gre res za dvoličneže? Dosedanje enostransko prikazovanje RTV pod nadzorom LDS in SD (v resnici preimenovanih komunistov), ki so vsestransko kritizirali in tudi smešili nekdanjo opozicijo, bi najraje na enak način nadaljevali tudi s sedanjo pozicijo. Zato je resnična Janševa izjava, da so sedaj vsi mediji (tudi tisk), ki so v prejšnji vladi udarjali po opoziciji, postali proopozicijski. Nikakor ne smemo pozabiti, da je ljudstvo, navedičano enostranske dolgoletne vladavine LDS in številnih nekaznovanih afer, večinsko izvolilo novo vlado in še sedaj je podpora Janševi vladi kar izdatna. Ropovi vladi v senci pa priporočam, naj tudi v prihodnje še kar ostane v senci, ker se le tako ne bo v tolikšni meri kot na zadnjih volitvah opekla tudi na naslednjih.

Roman Kralj, Maribor

Reforma RTV

Zadnje čase v javnosti zelo odmeva nameravana reforma RTV, proti kateri se opozicija bojuje z vsemi dovoljenimi pa tudi nekorektnimi sredstvi. Predsednik parlamentarnega odbora za kulturo Branko Grims se zaveda, da bo imel težko nalogo, enako minister za kulturo Vasko Simoniti; seveda ne smeta popustiti pritiskom opozicije, ki nasprotuje vsakršnim spremembam, ki bi RTV končno naredile neodvisno in nevtralno. LDS s svojim predsednikom se zgraža nad predvideno reformo, ki bi preprečila enostransko poročanje, saj so prejšnjo šibko opozicijo nenehno podcenjevali in bi zdaj isto radi počeli z novo vlado, ki pač ni po njihovem okusu. Zdaj namigujejo, da bomo dobili Janšev državno televizijo. Da smo doslej imeli skrajno pristransko Kocijančič-Štakuovo televizijo, jih ni motilo. Kako lahko nekdo, ki je bil član centralnega komiteja zveze komunistov zagotovi nepristransko in neodvisno RTV? Kaj pa podtalno delovanje predsednika slovenskega novinarskega društva Gregorja Repovža, ki je povabil sekretarja mednarodne novinarske organizacije Aidana Whitea in ga na svoj edini resnični način (značilen za totalitariste) prepričal, kakšna nevarnost grozi dosednji "neodvisni" televiziji? Tudi predsednik Evropske zveze novinarjev Arne Koenig, ki je enostransko oziroma pristransko obveščen, poziva ministra Simonitija, naj TV-reformo ustavi, ker bi nekateri

RTVS v krču

Še vedno si nekateri krčevito prizadevajo za ohranitev sedanjega stanja na RTV. Vse, ki se trudite ohraniti mrtvilo na RTV, Mirovni inštitut, predvsem gospo dr. Sandro Bašić Hrvatini, kot plačnica RTV sprašujem, zakaj si tako krčevito prizadevate za ohranitev sedanjega katastrofalnega stanja na RTV. Za božjo voljo, pogledjte vendar resnici v oči in se pošteno vprašajte, kaj je tako dobrega na RTV, da ta ne potrebuje korenitih sprememb. Pogledjte samo ta grozljivo debilni splošni TV-program, izjema so poročila in še nekatere oddaje. Celo najmanjše podjetje želi imeti v svojih vrstah le odličnike, za RTV pa to ne velja! Naj si vzame za učitelje ljudi, ki so znali in še vedno vedo, kako narediti res dober TV-program. Splošno znano je bilo, da tega ne morejo in ne zmorejo delati polovičarji. Zato lahko le novi zakon o RTV pri-

pomore k izboljšanju stanja, k čemur sodi tudi kakovostnejši TV-program.

Vplivi in privilegiji bodo seveda odpravljeni in to je tisto, česar se nekateri bojijo.

Mihaela Afner, Celje

Tita je varovalo samo 12 miličnikov?

Novica v sobotnem Delu (4. junij 2005), kjer je pod rubriko "Pa še to" in na drugi strani članek g. Roka Praprotnika pod gornjim naslovom, preprosto ni resnična! To, kar trdi morda malo preveč nostalgичni upokoje ni miličnik g. Pavle Čelik, je milo rečeno nevednost ali – bolje rečeno – laž. Verjetno g. Čelik sam ve, da ni tako, kot je zapisal g. Praprotnik. Bil sem še mlad, ko je Tito prihajal v Slovenijo in tudi v Litostroj. Vsi v Litostroju (tedaj sem še delal pri stroju) smo morali biti ob strojih, ti so morali mirovati in biti popolnoma čisti, posebno ob predvidenih začrtanih poteh, koder naj bi hodil Tito s spremstvom, večkrat s takšnimi predsedniki iz nezvezanih držav. Dan pred prihodom ali še kaj več kot dan je bila progla iz Beograda do Ljubljane v celoti zastražena, navadno jo je varovala vojska. V večini tovarn so delo ustavili in šli na ulice, kjer so ure in ure čakali na kolono vozil, s katero se je pripeljal Tito. Na ulice so odšli tudi vsi šolarji in pridno mahali mimo drvečim lepim črnim ameriškim limuzinam, medtem ko se je Tito večinoma peljal neke v sredini kolone s posebnim mercedesom. Vse skupaj je spremljalo na desetine miličnikov na motorjih in v avtomobilih, hkrati pa je na stotine miličnikov, pripeljali so jih celo iz drugih delov Slovenije, varovalo celoten dogodek skupaj s številnimi redarji in tajno milico. Po zraku je sem in tja krožil kakšen helikopter pa tudi letala, ki so varovala nebo. Ljubljana je bila kot obsedeno mesto, polno miličnikov v uniformah in civilu. Tako je bilo tudi leta 1972, ki ga omenja g. Čelik, ko je Tito med drugim obiskal hotel Union. Dopusčam možnost, da se g. Čelik spominja 12 miličnikov,

ki so bili tesno ob Titu, pozabil pa je, da je bila Ljubljana in okolica polna milice in celo vojske. V Litostroju so morali zapreti vsa okna v gornjih nadstropjih, nihče ni smel gledati skozi okno, prav tako je bilo npr. v stavbi Slovenijaavta. Vlak, ki je pripeljal Tita iz Beograda, je bil navadno v sredini, bili so torej trije vlaki, zaradi varnosti je bila modra kompozicija v sredini, z majhnim časovnim zamikom je modra kompozicija pripeljala v Ljubljano. Nekaj dni prej so pripeljali tudi številna osebna vozila, ki so čakala na Tita. Potem so vsa v zelo dolgi koloni drvela po ljubljanskih ulicah in križiščih, ki so bili ure in ure zaprti za promet, velikokrat tako dolgo, dokler se ni Tito s spremstvom po istih ulicah in križiščih vračal. Te kolone je navadno spremljalo veliko število miličniških avtomobilov in motorjev. Ob cestah je bilo na tisoče ljudi, ki so jih pripeljali iz tovarn, uradov, šol itd., da so pozdravljali kolono vozil. Največkrat niso niti vedeli, v katerem vozilu je Tito. Kolona motoriziranih miličnikov je navadno kakšne pol ure pred Titovim prihodom zdrvela mimo in oznanjala njegov prihod. Gospoda Praprotnika poznam le kot novinarja in ne vem, ali je toliko star, da bi tiste čase doživel; morda je bil še otrok, pa se ne spominja, kako je bilo tedaj, zagotovo pa mora vedeti g. Čelik, kako je bilo oz. da ni bilo tako, kot je po njegovi izjavi zapisal g. Praprotnik. Ko so limuzine odpelejale, so delavci, uslužbenci idr. odšli nazaj v tovarne, delali pa so bolj malo, največkrat nič, otroci pa so veselo odšli domov. V času, ko je v Ljubljani zasedala skupščina Nata (26 držav in 13 pridruženih članic udeleženk), je bilo treba zapreti nekaj ulic v središču Ljubljane. Ni pa bilo treba ustaviti prometa za ure in ure, ne varovati celotne trase železnice, določenih zgradb ipd., kar se je dogajalo, ko je prihajal Tito v Slovenijo in tudi v druge republike. Ko smo se kot montažna »

» ekipa iz Litostroja vračali iz centrale Rama domov, smo obstali pri Bugojnu, kamor naj bi prišel Tito v svoje lovišče; proti Ljubljani smo odpotovali šele naslednji dan. Seveda nas ni nihče vprašal, kje bomo spali, kje jedli, vse poti so bile preprosto zaprte.

Pred nekaj dnevi se je na POP TV spet pojavil "vsevedni" g. Čelik in na povabilo novinarjev komentiral delo obrambnega ministra g. Erjavca. Natolcevanju ni videti konca in sprašujem se, ali je g. Čelik res človek, ki naj komentira ravnanje ministra za obrambo. Se morda g. Čelik spominja časov, ko je Tito še potoval z Jovanke, čeprav v tistih časih ni bilo v navadi, da bi politiki in gospodarstveniki potovali z ženami, ker to preprosto ni bilo v skladu z normami, razen seveda Jovanke, ki je bila njegova stalna spremljevalka, dokler je ni dal zapreti. Varnost je v današnjih časih bolj potrebna kot nekdanj, saj v tistih časih še ni bilo toliko nasilja, kot ga je danes.

Silvan Štokelj, Ljubljana

Sporna nagrajenka (2)

V prejšnji številki Demokracije je novinarka Mladine Ksenja Hahoni na zanikala naš zapis, objavljen na 66. strani 24. številke Demokracije, naj bi se bila v svojih telefonskih pogovorih z nekaterimi ravnatelji lažno predstavljala kot uslužbenka ministrstva za šolstvo in ne kot novinarka. Hkrati je namigovala, da je članek najverjetneje nastal kar na ministrstvu za šolstvo, ki naj bi mu šlo v nos kritično poročanje Mladine o odločitvah ministra Milana Zvera. Takšno namigovanje si zasluži kratek odgovor. Članke in prispevke v reviji Demokracija pišejo samo novinarji Demokracije in nekateri njeni stalni ali občasni sodelavci. Ker med

njimi zagotovo ni ministra Zvera ali koga s šolskega ministrstva, članek ni nastal nikjer drugje kot v našem uredništvu. Razen če seveda Hahonina, ki se bolj kot z resničnostjo navedb ukvarja s tem, kje so nastale, ne verjame v kakšno teorijo zarote ali pa sklepa po sebi. Nemara pa njeni članki nastajajo po navodilih nekdanjega šolskega ministra Slavka Gabra.

Uredništvo Demokracije

Povodni mož (1)

V reviji Demokracija, 23. 6. 2005, je mag. Andrej Aplenc v članku Povodni mož zapisal:

"Soočamo se z naraščajočim pouličnim mamilaškim kriminalom, ki ga je sedanja županja Danica Simšič spodbujala s prireditvami marihuana marš."

Trditev je povsem napačna, saj MOL nikoli ni organizirala prireditve, ki se uradno imenuje Manifestacija svobode in resnice (Marihuana marš). Organizatorica je bila ŠOU v Ljubljani, ki je 7. maja 2005 organizirala prireditev na Jakopičevem sprehajališču v Tivoliju.

MOL, Služba za odnose z javnostmi

Pomoč žrtvam vojnega nasilja

Najprej bi na kratko predstavila delovanje komisije za žrtve vojnega nasilja (v nadaljevanju ŽVN) pri

strokovnem svetu SDS. V komisiji se ukvarjamo z vsebinami, ki jih v državni upravi pokriva sektor za žrtve vojnega nasilja pri ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.

Delujemo dobro leto. Pripravili smo predvolilni program stranke SDS za področje ŽVN, ki je bil nato uporabljen tudi pri koalicijskem usklajevanju po volitvah. V povolitnem obdobju smo na vlado RS naslovili nekaj vsebinskih predlogov za razvoj tega področja, za koalicijsko usklajevanje v parlamentu pa smo za našo poslansko skupino pripravili pripombe in dopolnitve na sedanje predloge sprememb vojne zakonodaje. Dali smo tudi pobudo za ustanovitev vladne komisije za ŽVN, kjer želimo aktivno sodelovati, ter pobudo ministru za neposredno strokovno sodelovanje z ministrstvom, saj bi bilo tako naše delo najbolj učinkovito.

Izhodišča za program komisije za ŽVN

Člani komisije se do njene ustanovitve nismo aktivno ukvarjali z etičnim in normativnim urejanjem medvojne in povojne problematike, povezane z revolucionarnim nasiljem. Zato smo pregledali delo Polajnarjeve in Pučnikove komisije DZ in se v svojih temeljnih programskih usmeritvah oprli na ugotovitve komisije DZ za preiskovanje množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih tovrstnih nepravilnosti, ki jo je vodil dr. Jože Pučnik, in to na

ločeno mnenje njegove skupine, ki je storila največ za urejanje te problematike na politični ravni. DZ je postavila naslednje zahteve (Krivda je samo individualna, pogovor z Jožetom Pučnikom, Ampak: letnik 2, december 2001, št. 12, str. 33–39):

DZ naj ugotovi pravno in moralno odgovornost vodstva KP za povojne množične poboje.

Opravi naj se kulturni pokop.

Označijo naj se grobišča.

Popravijo naj se krivice, kolikor je to mogoče.

Vlada RS naj postavi materialne in pravne okvire za kazenskopravne ukrepe proti zločincem.

Do obravnave tega poročila v DZ žal zaradi političnega oportunizma ni prišlo. Stališče naše komisije je, da mora DZ obravnavati to poročilo, da je treba imenovati novo komisijo in si prizadevati za nadaljevanje dela Pučnikove komisije ter za izpolnitev prej navedenih vsebinskih konceptov in ciljev te komisije.

Komisija strokovnega sveta SDS za ŽVN je podobne zahteve postavila tudi za obravnavo medvojnih pobojev, dirigiranih s strani vodstva revolucije: obsoditi je treba zločine (ubijanje civilistov, vojnih ujetnikov, soborcev) revolucije 1941–1945 s pravnega ter moralno-etičnega vidika; opredeliti pravno in moralno odgovornost vodstva revolucije, vodstva KPS torej, za te ideološko motivirane zločine; postaviti materialne in pravne okvire za kazenskopravne ukrepe proti organizatorjem zločinov; žrtvam in njihovim ožjim družinskim članom naj se krivice popravijo, kolikor je to mogoče.

Predlogi Komisije za ŽVN so zato naslednji:

1. v ta namen je treba dopolniti obstoječo zakonodajo ali sprejeti novo, ki bo žrtvam revolucije in zaveznikov ter njihovim otrokom omogočila priznanje ustreznega statusa in pravic

(kot pri ŽVN s strani okupatorja);

2. Treba je sprejeti zakonodajo za odmero odškodnin zaradi prestanege fizičnega in psihičnega nasilja in za odmero materialne škode.

Komisija za ŽVN se je v svojem programu zavzela tudi za izterjavo vojne škode od naslednic okupatorskih držav, za odpravo nekaterih posebnih pravic udeležencev NOB in vojaških invalidov, za dopolnitve sedanjega obsega ŽŽVN, kjer je ta krivičen, in ne nazadnje, da se učni programi in učbeniki zgodovine strokovno korektno dopolnijo z zgodovinsko resnico in dejstvi medvojnih dogodkov, to je revolucije in pobojev med vojno, množičnih pobojev in terorja nad prebivalstvom po vojni, nemške raznarodovalne politike in politike genocida S in J Štajerske, ki vključuje prisilne izgone, prisilne mobilizacije v nemško vojsko in v druge vojne in paravojne formacije ter zaplembe premoženja.

Zgodovinska dejstva kažejo, da je vodstvo KPS zlorabilo svobodoljubna in narodno zavedna čustva ljudi za izvedbo krvave revolucije in polastitve oblasti. Revoluciji kot najvišji vrednoti je vodstvo KPS podredilo vse vedenje in moralne norme, tudi svobodo in življenja lastnih državljanov. Strahotnimi krivicami in grozodejstvi, celo z odvzemom življenja, brez dokazov, brez sodb ali po hitrih sodiščih in zmontiranih procesih so posameznikom in njihovim družinam povzročili strahotne krivice, s tem pa pogubno vplivali na mnoge življenjske in družinske usode skozi več generacij.

Takratno trdo življenje je narekovalo prepričanje, da je na hude stvari treba čim prej pozabiti. V družinah so o teh grozotah molčali, saj so bile stiske prehude. Toda strahotne in nerazumne krivice, ob tem pa pogubni občutki nemoči prizadetih so mnogim povzročili globoke travme žalosti, telesne in duševne bolezni in pre zgodnjo smrt. Temu so se pridružili še izjemna materialna stiska ter desetletja stigmatizacije in družbene izolacije.

Komunistični totalitarni režim je na različne načine sistematično in trajno kršil temeljne človekove pravice, kot je pravica do življenja. Kršil je temeljne svoboščine, držav-

ljanom je odvzemal možnosti svobodnega izražanja politične volje in kršil temelje pravne države. Zato je treba tako kot nacistične preiskati in obsoditi tudi komunistične zločine, organizatorje teh zločinov pa postaviti pred sodišča.

Navedeno so za vse komunistične totalitarne režime ugotovile naslednje evropske institucije: parlamentarna skupščina Sveta Evrope v Resoluciji št. 1096 leta 1996, Evropska ljudska stranka v Resoluciji o obsodbi totalitarnega komunizma, sprejeti na XVI. kongresu leta 2004, in letos evropski parlament v Resoluciji EP ob 60. obletnici konca druge svetovne vojne v Evropi 8. maja 1945, ki med drugim izpostavlja "pomen ohranjanja spomina na preteklost, kajti sprave ni, če ni resnice ...". Ta resolucija tudi poziva vse države, naj odprejo arhive, ki se nanašajo na drugo svetovno vojno.

Kljub temu in kljub mnogim dokumentom in pričevanjem, ki kažejo na odgovornost vodstva KPS za medvojne in povojne zločine, smo v Sloveniji šele sedaj, 60 let po vojni, čakali prvo policijsko ovadbo zoper domnevnega vodjo množičnih pobojev in likvidacij.

Žal se je tudi zadnjih petnajst let kljub prizadevanjem za približevanje resnici celo s strani najodgovornejših političnih predstavnikov nadaljevalo sprenevedanje in cinizem, sprava brez resnice torej. S tem so se nekatere storjene krivice še utrjevale.

In kljub vsemu se te krivice utrjujejo še sedaj. Ob javnih razpravah glede sprememb vojne zakonodaje nekateri politiki še vedno uporabljajo termin "okupatorjevi sodelavci" brez vsakih strokovnih meril, s politično vsiljenim izvorom ter z napihnjeno vsebino in obsegom. In tako se žrtve komunizma moralno in politično zlorablajo še naprej.

Na drugi strani pa za komunistične zločine gotovo niso krivi tisti udeleženci NOB, katerih vrednota je bil boj proti okupatorju in ki v bratomorni vojni niso sodelovali.

Nekatere (nekdanje in sedanje) politike, ki se znova trudijo za vzpostavitve samo "verbalnega premagovanja komunističnih zločinov" (J. Pučnik,

Bogovi in snobi

Kdo so bogovi in kdo snobi? Danes so povsod po svetu, ne le v Sloveniji, novinarji oz. poročevalci tisti bogovi, ki "objektivno" obveščajo svoje bralce o vsem, kar se zanimivega dogaja po svetu. Kdor spremlja domače ali svetovno dogajanje, lahko ugotovi, da so poročila pogosto le odsev resnice. Vprašanje, ki se upravičeno postavlja, je, ali poročevalec sploh spremlja oz. razume tisto, o čemer mora poročati. Uredniki priganjajo, novinarji pa v naglici napišejo nekaj, kar je pogosto zelo daleč od prvotno povedanega, važno je le, da je "uskaljeno" z uredništvom. Mediji hlastajo predvsem za senzacijami. Pri tem pa se primarna objektivnost izgubi. Tako se odziva večina pišočih in govorečih poročevalcev, bralci in poslušalci pa so zavedeni. Zadnje čase se zlonamerni članki, naperjeni proti vladajoči koaliciji, v večini medijev stopnjujejo. Iz teh člankov ali naslovnih štrli ukaz uredništev in vsemogočnega zakulisja. Sobotni Dnevnik 18. junija ima naslovnico: "Parlament je postal štala", nanaša pa se na res neprimerno izjavo poslanca SDS Pavla Ruparja. Poročilo je, tako kot tista na radiu ali televiziji, nepopolno. Nikjer ne piše, kaj vse se je v parlamentu dogajalo pred tem. Žaljava izzivanja poslancev oz. poslank opozicije so povsem zamolčana. Ko je pred leti nekdanji dvakratni minister in poslanec LDS Jelko Kacin v parlamentu fizično napadel poslanca SDSS Iva Hvalico, prav isti časopisi niso pisali o parlamentarni štali. Na vse pretege so poskušali zmanjšati pomen Kacinovega napada, češ da je Hvalica pač dobil, kar je iskal. Izjave ministrov sedanje vlade – od šolskega, kulturnega prek finančnega, za delo do kmetijskega, obrambnega in zunanjega – neprestano napačno citirajo ali pa so izjave okleščene. Krivce za stvari, ki jih je zagrešila Ropova vlada, iščejo v sedanji vladi. Janševa vlada je podedovala zanemareno stanje skoraj na vseh področjih in to se ne more rešiti v nekaj mesecih. Sklad kmetijskih zemljišč, ki je dolga leta deloval kot "posebna veja oblasti", je vsekakor potreben natančne preiskave. Najti je treba PRAVE krivice, saj so se prodaje, zamenjave in spremembe namembnosti zemljišč dogajale po tekočem traku. Ministrica Lukačičeva je zdaj "najprimernejša" tarča, pa še ženska je. Potem je tu obrambni minister Erjavec, ki se iz tujine ni vrnil skozi prava vrata, zato je predmet linča. Najbolje bi bilo, da gre znova v tujino, pa četudi le do Celovca, in se z letalom vrne skozi "pravo" kontrolo, pred tem pa še obvesti medije. Videti je, da je maščevanje res sladko. Puščice pa bodo spet letele v napačno smer. Kaj pa zunanji minister Rupel? Njemu očitajo preširoko posteljo in apartmaje višje kategorije. Če označujejo ministra Rupla za snoba, je bil to tudi takrat, ko je bil eldeesov župan Ljubljane, veleposlanik v ZDA in zunanji minister, ampak takrat je bil še "naš fant", zato mu tega nihče od "raziskovalnih" novinarjev ni očital, ker pač niso imeli takšnega ukaza. Vlado in njeno koalicijo je treba sesuvati in za to nalogo je določen Milan M. Cvikel. V LDS pošteno škripa, in kot je običajno za koristolovce oz. ljudi, ki se želijo povzpeti, slednji razočarani odpovedujejo svojo privrženost stranki in temu sledi kraja (prevzem) obremenilne dokumentacije. So bili res tako zelo "nadpovprečni" in neoporečni?

Marija Vodišek

prav tam), bi bilo treba znova opozoriti, da minimalizirajo ali pa celo zagarvarajo zelo hude in strahotne zločine.

Dejstvo je, da je bila večina žrtv komunističnega nasilja umorjenih, po krivem in na posebej krut način, tajno, ponoči ... Kraj umora so storilci ponavadi zabrisali, kar je posebej hudo kaznivo dejanje ali zločin.

Storilec zločina je zločinec. Komisija za ŽVN deluje zato, da bi pripomogla h korektnemu raziskovanju in utrjevanju zgodovinske resnice in k temu, da se vojna, krvava revolucija, totalitarizmi ne bodo več ponovili.

Mag. Majda Pučnik Rudl, predsednica komisije za žrtve vojnega nasilja pri strokovnem svetu SDS

Poslanec in njegovo kmetijsko zemljišče

Afera s kmetijskimi zemljišči bo verjetno kmalu dobila epilog in razkrila tiste pomembneže, ki naj bi prek sklada prisli do poceni zemljišč. Kot je že v naši prejšnji številki dejal nadzornik Milan Kuster, je do poceni zemlje prišlo veliko znanih obrazov LDS. Tako se je sedaj v javnosti pojavila novica, naj bi bil poslanec LDS iz Prekmurja Geza Džuban dobil tri parcele v neposredni bližini Moravskih Toplic, kasneje, ob graditvi igrišča za golf pa jih je prodal. To naj bi bila nadomestna zemljišča, ker tistih, ki bi jih moral dobiti po denacionalizacijskem postopku, ni bilo mogoče dobiti. Sam pravi, da je meter zemlje prodal za 600 tolarjev, kot kmetijsko zemljišče torej in ne kot stavbno. Džuban zatrjuje, da je z njegovim primerom vse v najlepšem redu, a vendar se zdi sporno, da je prav poslanec dobil takšne parcele, ki jih je potem v kratkem lahko dražje prodal. Nenavadno je to, da nihče, ki je bil vpleten v ta postopek, "ni vedel", da se bo namembnost tega zemljišča v pol leta spremenila in bo njegova vrednost tako dosegla veliko višjo ceno. Sporno, kajne?

Angažirana sindikalistka

Potem ko so se okrepili medijski napadi na vlado, so krila dobili tudi sindikati, ki jih je razburila predvsem nova zakonska ureditev zdravstvenega varstva, zaradi česar so napovedali protest pred ministrstvom za zdravje in ga zaradi domnevnega krčenja pravic delavkam in delavcem tudi izvedli. Pri tem je zelo glasen Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije, vodi ga Nevenka Lekše, ki kot meščanka sodeluje v odboru za zdravstvo in socialno varstvo mesta Ljubljane. A kot kaže, je vendarle blizu strankam sedanje opozicije, saj jo najdemo na seznamu svetnikov četrtn skupnosti Vič (iz leta 2001) kot svetnico ZL (sedaj SD). To seveda pomeni, da bo v prihodnosti zelo opazna, če že v času prejšnje vlade o njej ni bilo mogoče veliko slišati, vsaj ne pri zadevah, ki se tičejo socialnega varstva, kajti nekdanji minister za ta resor Vlado Dimovski prihaja iz vrst SD. Od njene angažiranosti bo odvisna nova ureditev zdravstvenega varstva, saj pogajanj sindikatov z vlado še ni konec.

Prva rektorica

Ugibanj o novem rektorju Univerze v Ljubljani je konec. Čeprav je veljala za tiho favoritinjo, je izvolitev dr. Andreje Kocijancič za prvo rektorico v zgodovini najstarejše in najuglednejše slovenske univerze vendarle presenečenje. Kocijancičeva, redna profesorica na medicinski fakulteti, je žena predsednika sveta RTV Slovenija in nekdanjega predsednika ZLSD Janeza Kocijanciča. To dejstvo daje misliti, da je na izid volitev vplivala tudi naklonjenost članov univerze do starih oblastnih struktur. Vendar nove rektorice ne smemo soditi samo po njenem možu. Sama namreč ni politično profilirana oseba, poleg tega pa je njen sin nihče drug kot filozof dr. Gorazd Kocijancič, ki se je lani proslavil s prevodom celotnega Platonovega dela v slovenščino. Če torej jabolko ne pade daleč od drevesa, lahko upamo, da bo Kocijancičeva s svojimi izkušnjami in vizijo pozitivno vplivala na nadaljnji razvoj ljubljanske univerze, ki se bo morala soočiti s povečano konkurenčnostjo doma in po svetu.

Direktorica zanika vse obtožbe

Marja Majer Cuk, direktorica Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS, je končno stopila pred slovensko javnost. Na tiskovni konferenci, ki jo je sklicala skoraj mesec dni po izbruhu afere z zemljišči, je zanikala vse obtožbe in očitke, ki jih je nanjo naslovil sedaj že nekdanji (potekel mu je mandat) nadzornik sklada Milan Kuster.

Cukova je kategorično zavrnila vse očitke in hkrati napovedala tožbo zoper Kustra. "Obtožuje" ga, da je prav on hotel pridobiti nekatera zemljišča v okolici Maribora za poslanca Saša Pečeta, na Primorskem pa za trgovca z nepremičninami Patrika Ciglarja, in to na način, kot ga sam pripisuje njej. Na skladu se torej nedvomno nekaj dogaja. Direktorica na nekatera vprašanja še vedno ni odgovorila, obe strani pa se veselita, da primer raziskujejo kriminalisti. Prav tako je Cukova zavrnila očitke o čezmernem obračunavanju potnih stroškov in rabi službenih avtomobilov. Službeni avtomobil namreč lahko uporablja tudi za zasebne namene, za kar plačuje najvišje bonitete pri dohodnini. Cukova še zatrjuje, da očitki, ki bi kakor koli kazali na nepravilnosti pri delovanju sklada, nimajo nobene podlage. Upamo lahko, da se bodo odkrili pravi krivci in za svoja dejanja odgovarjali. Pa naj bodo to direktorica in drugi vpleteni v morebitne nepravilnosti ali pa nadzornik za širjenje neresnic.

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

Nova obzorja, d.o.o.

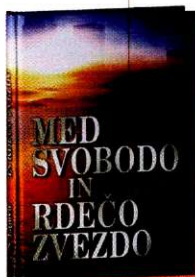
Komenskega 11
1000 Ljubljana

MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Pripoved iz časa druge svetovne vojne in po njej. Dodan seznam sodelavcev Udbe.

Avtor: Dušan S. Lajovic
347 strani

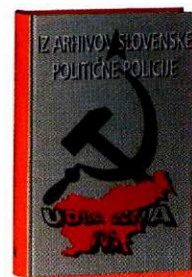
6.200,00 SIT

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

Komunistične tajne službe od svojega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov
Avtor uvodnika: dr. Jože Pučnik
519 strani

5.000,00 SIT

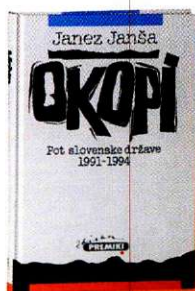
OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994.

Prodanih več kot 17.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
309 strani

2.200,00 SIT

PREMIKI

Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992

Prodanih več kot 61.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
363 strani

2.200,00 SIT

100 LET SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja

Avtor: Milan Zver
125 strani

2.200,00 SIT

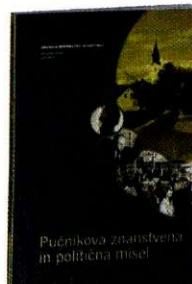

PUČNIKOVA ZNANSTVENA IN POLITIČNA MISEL

Zbornik razprav in referatov, ki so nastali za simpozij ob prvi obletnici Pučnikove smrti

Avtor: Milan Zver in drugi
155 strani

3.000,00 SIT

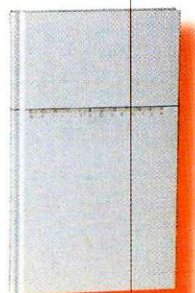

MATI SLOVENIJA

Pesmi pesnika slovenske pomladi, tradicije, vrednot

Avtor: Tone Kuntner
72 strani

2.200,00 SIT

MOČ PREŽIVETJA

Knjiga opisuje krute zgodbe sirot, ki so jim partizani med 2. svetovno vojno pobili očeta ali oba roditelja.

Avtor: Jože Dežman
336 strani

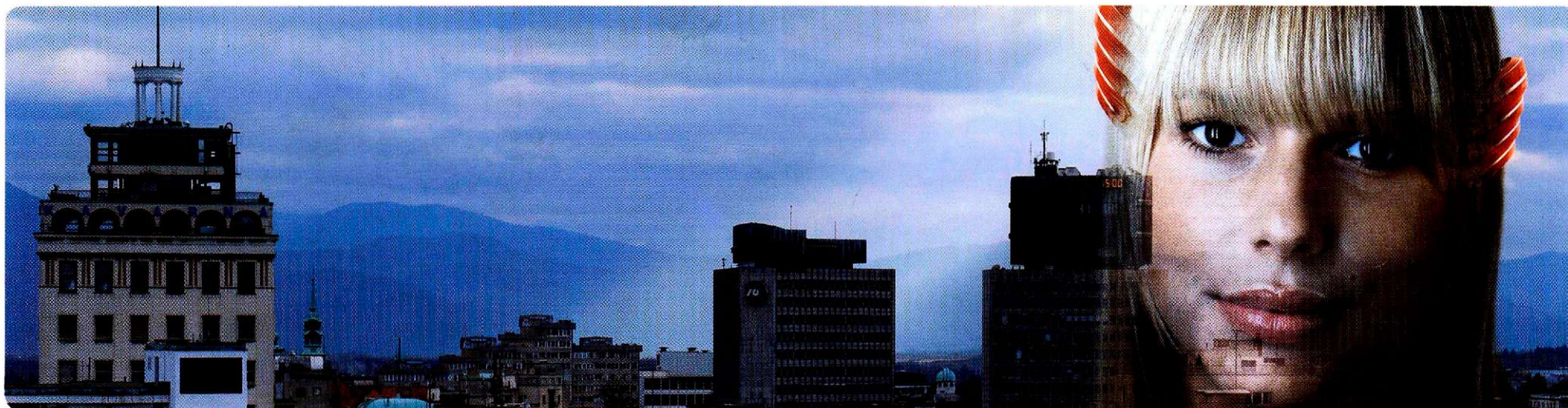
6.510,00 SIT

Knjige lahko naročite na telefonski številki 01/ 43 45 463 ali preko elektronske pošte knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

Kako hitro je življenje?

Mobitel d.d., 1000 Ljubljana

Agencija 41, design: LIMS Studio, foto: T. Gregoric, J. Pukšič

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobitelov telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih audio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček**, ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začenjamo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

